

# དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་ཉི་ལྷུ་དོན།



མཛད་པ་ལོ། རྗེ་བཙུན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མེད་ལྷུ་ས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་ལྷུ་གི་ཁང་།

ལྷོ། །བརྟན་བཙོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འཕྲེལ་པ་དང་བཙས་པའི་  
 རྒྱ་བཟང་ཉམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་གནད་གསལ་བར་བྱེད་པ་  
 དེ་གས་བཟང་སྐལ་བཟང་ལྷུ་དབང་གི་རོལ་མཚོ་  
 ཞེས་བྱ་བ་ལས་དགེ་འདུན་གྱི་ལྷའི་  
 ལྷོ་དོན་བཀྲགས་སོ། །



མཛོད་པ་པོ། རྗེ་བརྟན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།  
 སེར་ལྷུ་ས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་ལྷོག་ལང་།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྤྲིད་ཨང་།

SJRB-0061

དེབ་གསལ་ཞུ་སྡོལ་པའི་པར་རྒྱ་མོར་བཞག་བྱས་ཡོད།  
སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཚོམ་སྤྲིག་ཁང་གི་སློབ་དུལ་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་བཟོས།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འབྲེམ་སྲེལ་བྱས།

༢༠༡༦ ལྷ་བའི་པར་གསར་དུ་ཚོམ་སྤྲིག་བྱས།

༢༠༢༠ ལྷ་ ༡༠ ཚེས་ ༤ ལ་བསྐྱར་སྤྲིག་བྱས།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཨ་བྲང་།

[www.serajeyrigzodchenmo.org](http://www.serajeyrigzodchenmo.org)

ཡིག་འབྲེལ་ཨ་བྲང་།

[serajeyrigzodchenmo@gmail.com](mailto:serajeyrigzodchenmo@gmail.com)

བསྐྱར་སྤྲིག་པ། རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྤྲིག་པ།

གསལ་བཤད།

འབྲུལ་དེབ་འདི་ནི་རྫོགས་གསལ་བཤད་དང་ཞུ་སྡོལ་པ་སོགས་དཔེ་ཆར་གསལ་བ་ལྟར། པར་རྒྱ་མོར་ཚང་འིན་པོ་ཆེས་གནང་སྟེ་འབྲུལ་  
དེབ་ཏུ་ཚོམ་སྤྲིག་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་བ་ལྟར། འདི་ག་ཚོམ་སྤྲིག་ཁང་གིས་ཚོམ་སྤྲིག་བྱེད་ཕྱགས་མཆན་སོགས་ཏུ་སྐྱུར་སྤྲིག་བཞག་  
ཚོམ་སྤྲིག་ཁང་གི་སྤྲི་ལྗོད་ལྟར་བྱི་དཀར་ཆག་མདོར་བསྐྱུས་ཤིག་ཚོམ་སྤྲིག་དང་། སྤྲི་མཚུངས་ཀྱི་རྒྱབ་པ་ལ་སྐྱུར་བ་ལས་གཞན། ཞུས་དག་སོགས་  
བཏང་མེད་པར་མ་དཔེ་སེར་བཞག་གིས་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་ཚོམ་སྤྲིག་བྱས་ཡོད་ན་དོགས་གནད་གང་ཡོད་དེབ་གསལ་ཞུ་སྡོལ་པར་འབྲེལ་བ་གནང་རྒྱ་  
དང་། ཞུ་སྤྲིག་པའི་པར་གཞི་དང་འདི་གའི་གསར་སྤྲིག་གི་པར་གཞིའི་ཆེ་རྒྱ་མི་འདྲ་བ་དང་། མཉེན་ཆས་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་མཆན་རྟགས་  
སོགས་ཞུ་སྤྲིག་པའི་པར་གཞི་ལྟར་མ་བྱུང་བ་རྣམས་དང་། འགོར་ས་མཚོག་གི་གསུང་འབྲིན་སོགས་མ་ཉི་དངོས་འགོད་ཐབས་མ་བྱུང་བ་སོགས་ལ།  
འདི་ག་ཚོམ་སྤྲིག་ཁང་གིས་ཞུ་སྤྲིག་པ་མཚོག་པ་བཟོད་གསོལ་ཞུ་བ་ཡིན།

པར་སྐྱུར་གྱི་བདག་དབང་སེར་བྲེས་མཁས་སྣུན་གྲྭ་ཚང་ལ་ཡོད།

---

---

## དཀར་ཆག

ཕོང་ས་ཕྱུངས་མགོན་ཆོན་མོ་མཚོག་གིས་གནང་བ། .....	iv
རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྟར་མའི་ལས་རིམ་དོ་སློང་མདོར་བསྟུན། .....	vi
བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་བཤད་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ དཀར་གནད་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལེགས་བཤད་སྐལ་བཟང་རྒྱ་དབང་གི་དོམ་མཚོ་ཞེས་ཀྱང་བ་ལས་ དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་སྤྱི་དོན།.....	༡
མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ། .....	༡
གང་གིས་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་དཔེའི་དགེ་འདུན། .....	༡༢
དགེ་སློང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག། .....	༡༢
དེ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གི་རྣམ་གཞག་གྱི་བཤད་བཀའ། .....	༡༤
དགེ་འདུན་གྱི་ལྟངས། .....	༡༧
སོ་སོར་བཤད་བཀའ། .....	༡༦
རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་འབྲས། .....	༡༦
ཕྱིར་འོང། .....	༢༡
ཕྱིར་མི་འོང། .....	༢༠

---

དབང་བཅོམ། .....	༧༩
མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་དགོ་འདུན་བཤད་པ། .....	༧༩
དགོ་འདུན་གྱི་ས་མཚམས་བསྟན་པ། .....	༡༡༩
བར་བྱང་སློན་ཚིག་.....	༡༢༢

# པ་གོང་ས་པ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གིས་གནང་བ།

༡༡། །ཐབས་མཁས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་  
 །ལྷུའི་རྒྱལ་པོས་སྐྱེ་འགྲོ་རྣམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་མན་བདེའི་ཅ་བར་གྲུར་པའི་  
 །བདེན་བཞིའི་ཚོས་འཁོར་སོགས་བསྐྱོར་ཏེ། གཞི་དངོས་པོའི་རྣམ་གཞག་ལས་ལམ་བཟོད་པའི་  
 །རིམ་བ་དང་། དེ་ལས་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་རིམ་བ་བཅས་མྱེད་དུ་གྲུང་བའི་ཚོས་རྒྱལ་ཐབ་  
 །ཅིང་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལས། དུས་ཤིས་སྟོན་པ་ཐུ་ངན་ལས་འདས་ནས་དཔལ་མགོན་  
 །འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱབ་གཙོས་དཔལ་རྒྱ་ལེ་རྒྱའི་པཎ་ལྷུ་བ་བཅུ་བདུན་སོགས་ནས་རིགས་བ་དང་སྐོང་  
 །བས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་སྟེ་འཛམ་གླིང་འདྲི་དང་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་ཅིང་། མཐར་ཐུར་  
 །རྒྱལ་བོད་དུ་ཚོས་རྒྱལ་པོ་པཎ་བཀའ་འདེད་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་དང་བསྟན་བཙོས་རི་སྟེང་ཅིག་  
 །བོད་རང་སྐྱོད་དུ་བསྐྱུར་ཅིང་ཞིབ་པར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལས་དུས་སྐབས་སྤྱིར་དང་རྒྱས་ལུན་  
 །སུམ་ཚོགས་པོ་གྲུང་བར་མ་ཟད། ཆེན་པོ་རྒྱ་ཉོར་གྱི་ཡུལ་གྱི་སོགས་སུའང་བསྟན་འགྲོའི་ཞབས་  
 །འདེགས་ལྷ་མེད་བསྐྱབས་ཡོད།

སྐབས་དོན་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྒྱས་འཕྲིང་བསྐྱས་གསུམ་གྱི་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་བ་  
 །གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་རིགས་པའི་ཚོགས་ཀྱི་དང་། སྐས་དོན་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་བ་གསལ་  
 །བར་བྱེད་པ་ལ་བསྟན་བཙོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གཉིས་གྲུང་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་  
 །པ་འགྲེལ་བ་ལ་འཕགས་པོད་ཀྱི་འགྲེལ་མཛད་མཁན་པོ་དུ་མས་ཡིག་འཛོག་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ལས་  
 །རྗེ་བཅུན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་དབུ་བར་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཡིག་ཆ་སོགས་ནི་གཞུང་  
 །སྤྱིའི་ཁོག་ལ་བཞག་པ་ཚང་ལ། དཀའ་བའི་གནས་རྣམས་ལ་ལུང་རིགས་ཀྱི་ལམ་ནས་དོགས་པའི་  
 །མཐའ་གཙོད་པ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་ཚོས་མང་བ་དང་། ཡོངས་གྲགས་ཡོངས་འཛིན་བསྐྱས་རར་

གཤགས་པ་འདྲ་རྒྱས་བསྟུན་འཚོམ་ཞིང་སློབ་གསུང་རྣམས་ཀྱི་རིགས་ལམ་གྱི་སློབ་འབྲེད་པའི་ཐབས་  
ཚུལ་ཟབ་བས་དོན་གཉེར་ཅན་དུ་མར་སྐབས་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་བར་གདོན་མི་བྱ།

ད་ལམ་སེར་གྲེས་མཁས་སྟན་གྲུ་ཚང་ནས་རྗེ་བཙུན་གྱི་ཡིག་ཆ་པོད་ལྷ་སོགས་ཡིག་ཁག་  
གི་མ་དགེ་སྲ་སྲི་གང་བྱུང་སྟུང་ཞིབ་ཀྱིས་ལྷ་དག་དེས་འདོདས་ཐོག་སྲོགས་སྐྱིག་བར་སྟུན་བསྐྱིས་  
བར་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱིན་ལ་ཡི་རང་བསྟུགས་བརྗོད་དང་། འབད་བས་བསགས་པའི་ལེགས་བྱས་ལ་  
བསྟོོ་བ་དང་བར་དུ་བསྟུན་པའི་ལེགས་བཤེད་དེ་དག་གིས་བསྟན་འགྲོའི་ཞབས་འདེགས་རྒྱ་ཆེར་  
ཡོང་བའི་སློབ་ལམ་དང་བཅས། རྒྱ་ལའི་སློབ་མར་འབོད་བ། འུ་གྲའི་དགེ་སློང་ཚོས་སྲ་བ་བསྟན་  
འཛིན་རྒྱ་མཚོས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཚུ་སྟུལ་སློབ་ཆེས་༩དང་། ལྷ་སོ་༢༠༡༣ལྷ་སློབ་ཆེས་༡༧།

# རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྟར་མའི་ལས་རིམ་རོ་སྟོན་མདོར་ བསྟུན།

༡༡། །འདིར་འདམ་དབྱངས་རྣམ་འབྲུལ་རིགས་པའི་དབང་ལྷན་པ་རྗེ་བཙུན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་  
མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་འབྲུལ་དཔེ་རྙིང་ཁག་དང་ཞེས་བསྟར་དང་འབྲེལ་མོད་གསར་  
བཞེས་སྐབས་ཀྱི་ལས་རིམ་ཁག་དོན་ཚན་བཙུག་ཅིག་གི་སྟོན་པ་རོ་སྟོན་གྱི་ཚམ་ལྷན།

༡། བྲུ་བ་འདི་ལ་འཇུག་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཕྱི་ལོ་(༡༩༧༩)ལོར་རྒྱ་ནག་ནས་པར་སྐྱབ་  
བྱས་པའི་རྗེ་བཙུན་པའི་པར་ཕྱིན་སྱི་དོན་དེ་བ་གཟུགས་སྟོད་སྟེན་གཉིས་དང་། དེའི་ཚ་བ་ལྟ་བུ་སྱི་  
འབྲུལ་པར་མ་བཅས་སུ། སྲ་སོར་སེར་བྲེས་བྲུ་ཚང་དུ་བཞུགས་པའི་པར་ཕྱིན་སྱི་དོན་དང་།  
འབྲུལ་སྟོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་པར་ཕྱིན་སྱི་དོན་དཔེ་རྙིང་  
བཅས་དང་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ཡང་ཚོགས་པའི་ཚམ་མིན་པར་དོན་དོར་མདོན་གསལ་  
ཅན་གྱི་པའི་དབང་གིས་བྲུ་བ་འདི་ལ་མ་འཇུག་ཐབས་མེད་དུ་བྱུང་། དེ་ཡང་དཔེར་མཚོན་ཅམ་  
ཞེག་འགོད་ན། ལྷན་དང་པོའི་སྱི་དོན་དུ་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འདོག་པའི་སྐབས་སུ།  
སེར་བྲེས་བྲུ་ཚང་དང་འབྲུལ་སྟོངས་དཔེ་མཛོད་ཁང་བཅས་སུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་རྙིང་ཡིག་ཆ་  
ཁག་ལས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གང་ཞེག་ཅེས་གསུངས་ཀྱི་སྱི་འབྲུལ་དང་མཚོ་སྟོན་པར་མ་  
གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ། ཡང་ལོག་གང་རུང་གང་ཞེག་ཅེས་གསལ། འདི་ལྟར་ན། བདེན་པར་བྱུང་པ་དེ་  
ཡང་ལོག་གཉིས་ཀའི་གཞི་མཐུན་དུ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་རིགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ལྷན་པ་འདིར་  
དངོས་སུ་བཞུན་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་རེས་  
པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོར་ལམ་རོབ་སྟོང་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་  
དོན་གཅིག་ཅེས་གསལ་ཡང་། ལྷན་པ་པར་མའི་ནང་དུ། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་



དེས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐྱོར་ལམ་ཐོབ་སྟོང་པའི་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་དང་དོན་གཅིག་། ཅེས་གསལ། འདི་ལྟར་ན་དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་སྐྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་འཛིན་སྟེང་གི་ཚོས་ཉིད་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་འགྲུང་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན་རིགས་སྐྱི་དོན་ལས་བདེན་འཛིན་སྟེང་གི་ཚོས་ཉིད་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་བཀག་པ་དང་ནང་འགལ་འགྲུང་བ་ལྟ་བུ་དང་།

ཡང་གྲ་ཚང་དང་འབྲས་སྟོངས་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་རྙིང་ཁག་མ་ཐུན་པར་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སེམས་རྟེན་ལ་འདོད་སེམས་ཡོད་པར་བཀག་ཅིང་། རྣམ་རྗོགས་སྐྱོར་བ་ཐོབ་ན་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་པས་ཁྲུབ་པར་གསུངས་ཀྱང་། གོང་གསལ་པར་མ་གཉིས་ལས་རྣམ་རྗོགས་སྐྱོར་བ་ཐོབ་ན་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་པས་མ་ཁྲུབ་པར་གསུངས་པ་སོགས་ཚིག་དོན་གཉིས་ཐང་ནས་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་སྤྱང་ཡང་འདིར་དཔེར་མཚོན་ཅམ་ཞིག་ཟུར་འདོན་བྱས་པ་ཡིན།

སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ་འདི་དབྱས་པར་གྱི་དཔེ་རྒྱན་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་མཚོན་གྱི་འདི་པར་ཤིང་གསལ་བཞེས་སྐབས་སུ་ལྷ་བཙུན་གྱིས་འདྲེན་སྐྱེས་ཏེ། དཔེར་ན། རྗེ་བཙུན་པས་མཛད་པའི་མཁས་གྲུབ་རྗེ་ལྷ་མ་ཐང་གཙང་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་ལོར་པར་སྐྱབ་བྱས་པ་དང་། སྐྱེ་འབྱུང་པར་སྐྱབ་བྱས་པ་གཉིས་པན་ཚུན་བསྐྱུར་ནས་བལྟས་ན། སྐྱེ་འབྱུང་པར་མའི་ནང་བཙུན་ལྟར་མངོན་ཆེན་ཡོད་པར་མགོ་མཇུག་པར་གསུམ་གང་ནས་བལྟས་ཀྱང་བལྟས་ཅམ་གྱིས་ཤེས་ལུས་པའི་བཙུན་སྟེང་མང་དུ་སྤྱང་། འདིར་ཟུར་ཅམ་ཞིག་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་ལོར་པར་མ་ལ་བཀྲར་དང་སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ་ལ་སྐྱུར་གྱིས་མཚོན་པར་བྱས་ཏེ་འགོད་ན། བཀྲར། རྗེ་བཙུན་གྱིས་གསུང་གིས་བསྐྱེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་ཅིང་། དེ་མཐོང་དགའ་ལྡན་ན། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐྱར། རྗེ་བཙུན་གྱིས་གསུང་གིས་བསྐྱེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཐོས་སོ། །འདི་ལ་སོ་རྒྱས་གཞན་ཡང་སྤང་སྟེ། གནས་རི་མཐོང་དགའ་ལྡན་ན། ཞེས་ཐང་ཅིས་བྱས་ན་ཡིག་འབྲུ་སོ་གཉིས་ཚིག་ལྷག་བཙུག་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བཀྲར། བདག་གྱང་། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐྱར། ཡང་སྐྱེ་

སྐྱུར་གྱི་ཞལ་ནས་བདག་ལྱང་། ཞེས་ཡིག་འབྲུ་བརྒྱད་གྱི་ཚིག་སྟག་བརྒྱག་ཡོད་པ་དང་། ཡང་  
བཟང་། འཁོར་གྱི་ཐོག་མར་འབྲུད། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐྱུར། འཁོར་གྱི་ཐོག་མར་གདུལ་  
བྱ་རྣམས་གྱི་མཚོག་ཏུ་འབྲུད། ཞེས་ཡིག་འབྲུ་བརྒྱ་གཅིག་ཚིག་ལྟག་བརྒྱག་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞིབ་  
པར་པར་མ་གཉིས་ཀ་འོག་ཏུ་བཞོན་ཡོད་པས་དེ་ལ་གཞིགས།

༡༽བསྐྱར་རྒྱུ་འི་མ་དཔེ་དང་རྒྱར་ལྟའི་ཡིག་ཚད་ཡོད་ཀྱི་སྐོར། དང་པོ་མེར་བྲེས་བྲུ་ཚར་བུ་  
སྲར་པོད་ནས་གདན་ལུ་གནང་བའི་ཡིག་ཚད་པེ་རིང་དཔེ་རྙིང་གསུ་སྟུ། བར་དེས་སྐྱི་དོན་དང་།  
རྙོན་འབྲེལ་སྐྱི་དོན་དང་། སྟོར་ལས་སྐྱི་དོན་བཅས་ལུད་པས། གཞན་སྐྱི་  
མཐའ་རྒྱར་བཞོལ་དང་། དབྱ་མའི་སྐྱི་དོན་དང་། འདུལ་བའི་སྐྱི་དོན་དང་། མཚོད་སྐྱི་དོན་དང་།  
གསུང་ལན་སྐྱབ་དགོངས་རྒྱན་དང་། ལྷ་ག་ལན་ལྟ་དན་ལུན་སེལ་དང་། གོ་ལན་གནས་ལྷགས་  
ཐོག་འབྲེལ་བཅས་ཆ་ཚང་བཞུགས།

གཉིས་པ་འབྲས་ལྗོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཚོད་ཏུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་རྙིང་དཔེ་རིང་  
གསུ་སྟུ། པར་བྲིན་སྐབས་དང་པོ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་གྱི་སྐྱི་མཐའ་རྒྱར་བཞོལ་མཐའ་དཔྱོད་  
བཅས་ཆ་ཚང་དང་། དབྱ་མ་དང་། འདུལ་བ་དང་། མཚོད་བཅས་ཀྱི་སྐྱི་དོན་ཆ་ཚང་དང་། དགག་  
ལན་གཞུང་ཚན་གསུམ་དང་མཁས་བྲུབ་ཤིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་དང་པའི་རོལ་མཚོ་བཅས་ཆ་ཚང་  
བཞུགས།

གསུམ་པ་རྒྱ་གར་སྐོ་ཕྱོགས་སེར་བྲེས་དཔེ་མཚོད་ཁང་ཏུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་རིང་གསུ་སྟུ།  
པར་བྲིན་སྐྱི་མཐའ་དཔྱོད་རྒྱར་བཞོལ་ཆ་ཚང་དང་། ལྷ་བ་དོན་ས་གསུམ་བཅས་ཆ་ཚང་བཞུགས།

བཞི་པ་སྐྱུ་འབྲུམ་པར་མ་དཔེ་རིང་གསུ་ནས་སྐབས་དང་པོ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་གྱི་སྐྱི་དོན་  
ཆ་ཚང་བ་ཞིག་བསྐྱར་མཚན་ཏུ་བཞོན་ཡོད། འདི་འབྲས་ལྗོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཚོད་ཏུ་  
བཞུགས་པའི་དཔེ་རྙིང་གསུ་གྱི་པར་བྲིན་སྐྱི་དོན་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་བྲེས་བྲུ་ཚར་བུ་སྲར་པོད་  
ནས་གདན་ལུ་གནང་བའི་གསུ་དང་། དཔེ་མཚོད་ཏུ་བཞུགས་པའི་པར་བྲིན་སྐྱི་དོན་རྣམས་དང་  
ཚིག་དོན་གཉིས་ཐད་ནས་མི་མཐུན་པ་མང་བུ་ཡོད་པ་སྲར་དཔེར་མཚོན་ཅིམ་ཞུས་ཟིན་པ་དེ་ཡིན།



རྗེད་པ་དང་། རྗེད་ཡུང་ལུང་མཚན་བཏགས་མཁུན་དོས་ནས་ལྷག་ལུས་ལ་བྱུང་བ་གཅིག་གཉིས་  
ལས་གཞན་ཡིག་ཚད་བྲངས་པའི་མདོ་བསྐྱར་བཙུན་མཚན་རྗེ་ཡོད་ཡོག་མཚན་ཏུ་བཞོན་ཡོད། འདིར་  
དམིགས་བསལ་མཁུན་དགོས་པ་ཞིག་ནི། རྗེ་བཙུན་པའི་པར་བྱིན་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཏུ་ཡུམ་  
བར་མའི་མདོ་ལུང་བཞོན་བ་རྣམས་ཉི་མེ་ལུ་བརྒྱད་མར་བྲངས་བ་རྣམས་ཡིན་ཡང་། འདིར་ཡུམ་  
བར་མའི་ལུང་མཚན་བཞོན་བ་པལ་ཆེ་བ་བཀའ་འགྲུལ་དཔེ་བསྐྱར་མར་གཞིར་བཞག་ནས་བཞོན་  
ཡོད་པས་འགྲུལ་གྱི་དབང་གིས་ཚིག་མི་འདྲ་བ་ཐུན་བྱུང་སྟེ།

། གཏེ་བེ་བསྐྱར་མའི་མཚན་བཏགས་སྟངས་ཀྱི་སྟོན། སྐར་བོད་ནས་གདན་ཞུ་གནང་བའི་  
གསལ་སེར་གྲེས་གྲ་ཚང་གི་རྟོག་ཁར་རྒྱལ་བའི་གཞིམ་རྒྱུད་ནང་ཏུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་ཚད་རྣམས་ལ་  
། གཏེ་དང་། སེར་གྲེས་དཔེ་མཚོ་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་ཚད་། རྟོན་། འབྲས་སྟོངས་རྒྱ་གར་  
གཞུང་གི་དཔེ་མཚོ་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་ཚད་། རྟོན་། ལྷོ་ལའི་བར་མ་ལ་། རྟོན་། ལྷོ་  
འབྲས་བར་མ་ལ་། རྟོན་། ལྷོ་གསལ་བཏགས་མཚོན་པར་བྲས་ཡོད།  
བར་མ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་པན་རྒྱན་མི་མཐུན་པར་བྱུང་བའི་མཚན་སྐྱེ་གྲ་ཚང་དང་དཔེ་མཚོ་ད།  
འབྲས་སྟོངས་དཔེ་རྗེད་བཅས་གཞི་རྩར་བཟུང་སྟེ་གཞུང་དམངས་སྐྱེ་བཞོན་ཅིང་། མི་མཐུན་གཞན་  
རྗེ་ཡོད་ཡོག་མཚན་བཏགས་ཡོད། པར་མ་པན་རྒྱན་བསྐྱར་འབྲས་སྐྱེ་ ཡི་གེ་ཚད་པ་དང་། ལྷག་བ་  
དང་། མི་འདྲ་བ་སྟེ་ཚད་ལྷག་མི་འདྲ་གསུམ་སོགས་བྱུང་བའི་སྐབས་སྐྱེ་འཚང་ཉན་སྐབས་བདེའི་  
ཚད་ཏུ་དེའི་གོང་ཡོག་གི་ཚིག་རིས་དང་སྐྱར་ནས་ཚིག་གསལ་པོར་བཞོན་བ་ལས་ཚད་ཉན་སྐབས་དང་  
ལྷག་ཉན་སྐབས་གང་ཡང་བཞོལ་སྟོན་བྲས་མེད། རོར་མཚན་དང་ལུང་མཚན་དང་དཔེ་བསྐྱར་མའི་  
མཚན་བཅས་ལ་ཨང་ཉན་སྟོན་བྲིམ་མ་འདི་( ) བེད་སྟོན་བྲས་ཡོད།

། རོར་མཚན་བཏགས་སྟངས་ཀྱི་སྟོན། གཞི་མཐུན་ལ་འའ་འབྲུན་དང་། ས་མཚན་ལ་འ་  
འཚན་ས་བྲིས་པ་སོགས་རོར་བ་རྒྱན་འབྲུམ་ས་རྣམས་དང་། ལམ་ཤེས་ལ་ལམ་ཤེས་ལྟ་བུ་པར་  
ཤིང་ཡིག་འབྲུ་ཚད་སྟོན་བྱུང་བ་ཞིག་དང་། ས་བཅད་གཉིས་བ་ལ་གསུམ་བ་བྲིས་བ་ལྟ་བུ་གོང་  
ཡོག་གངས་འབྲུགས་པ་སོགས་མདོར་ན་ཡི་གེ་རོར་དེས་ཅན་མཐུན་སྟེ་དུ་བྱུབ་པ་འགའ་ཞིག་

ལས། ཚིག་དོན་ངོས་མ་ཟེན་པ་བརྟམ་དགོས་པའི་རིགས་ཤེས་བཞིན་དུ་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་གྲང་  
འབྲུར་བ་བཏང་མེད། རྣམ་པ་རོ་ཤེས་ངེས་ཅན་ཡོངས་གྲགས་རྣམས་མཚན་སྦྲར་བྱས་པ་ལ་  
དགོས་པ་ཆེར་མེད་ཀྱང་གང་བཅོས་པ་རྣམས་ངོས་ཟེན་པའི་ཆེད་དུ་པལ་ཆེར་འོག་མཚན་  
བཏགས་ཡོད། འོན་ཀྱང་རྣམ་པ་བཏེག་མཐུན་ཉ་ཅང་མང་བའི་རིགས། དཔེར་ན། ས་མཚམས་ལ་  
ས་འཚམས་མིས་པ་ལྟ་བུ་མང་དུ་བྱུང་བ་རྣམས། ལོང་འོག་རེ་བྱུང་ལས་ཐམས་ཅད་མཚན་དུ་  
བཀོད་མེད། འུ་ཚིག་ཡིག་གཟུགས་མི་མཐུན་པར་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་བསྐྱར་གཞིའི་མ་དཔེ་  
རྣམས་ལས་གང་ཡོངས་གྲགས་དང་མཐུན་ཚབ་ཆེ་བ་རྣམས་དཔྱུས་སུ་བཀོད་ནས་གཞན་རྣམས་  
འོག་མཚན་བཏགས་ཡོད། ཡིག་ཆར་བྲངས་པའི་ལུང་ལ་ཆད་ལྷག་ལོར་གསུམ་སོགས་ཀྱི་སྐོན་  
བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་གང་བྲངས་རྒྱུའི་ལུང་གི་མ་དཔེ་དང་ཞིབ་བསྐྱར་ཐོག་དེའི་ཤོག་གངས་ཐིག་  
ཐེང་བཅས་བྱར་དུ་བཀོད་པ་དང་། བཞི་བརྒྱ་བ་མིན་པ་ལ་བཞི་བརྒྱ་བ་ལས་ལྟ་བུ་ལུང་མིང་ལོར་  
བའི་རིགས་ལ་གསལ་བཤད་ཉུང་ཅམ་ངེས་མཚོན་པར་བྱས་ཡོད།

༡) དཀག་གཅིག་འབྲུར་གྱི་སྐོར། སྤྱིར་ཇི་བཙུན་ཡིག་ཆ་ཤོད་ལྗེའི་ནང་གསེས་ལ་དག་གཅིག་  
འབྲུར་མ་བྱུང་བར་མ་ཟད། སར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་ལྟ་བུ་གཞུང་གཅིག་གི་ལོང་འོག་ལའང་དག་མི་མཐུན་  
པ་མང་དུ་བྱུང་བ་དཔེར་ན། ཉགས་བསལ་ཉགས་གསལ། རོས་སྐལ་རོ་སྐལ། མངོན་འབྲུར་བ་  
མངོན་བྲུར་བ། འགྲེལ་བ་འགྲེལ་བ། མཐའ་དབྱུང་མཐའ་བཅད། ལོ་རིམ་ལོ་རིམས། རྟེན་རྟེན། ཅིག་  
ཆར་ཅིག་ཅར་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་བར་སྦྱང་། འདི་ནི་ཇི་བཙུན་ཡིག་ཆ་གཅིག་པོ་མིན་པ་ཡིག་ཆ་  
གཞན་དང་། མངོན་བསྐྱར་བཅོས་དུ་མ་ཞིག་གི་ནང་དུ་འབངས་ཁུབ་རྩོ་ཁུབ་ལྟ་བུར་སྦྱང་ཡང་དོན་གྱི་  
ཆ་ནས་གཞུང་དོན་གོ་བ་ལེན་པ་ལ་གཞོད་སྐོན་ཆེན་པོ་མེད་པར་བརྟེན། དཔེ་ཁྲིད་དགེ་གན་དུ་མ་  
ཞིག་གིས་འདི་རིགས་རང་སོར་འཛོག་ན་དགེ་མཚན་ཆེ་བའི་སྐོར་དགོངས་འཆར་བྱུང་བ་བཞིན་  
སྦྲར་བཅོས་ཟེན་ལྷག་ལུས་བྱུང་བ་བུད་གཞན་པར་རྙིང་དུ་གང་འཕོང་རང་སོར་བཞག་ཡོད།

༢) ཤོད་གངས་སྤྱིག་སྦྱངས་གྱི་སྐོར། གསུང་འབྲུམ་ཕྱོགས་སྤྱིག་སྐབས་སུ་ཤོད་གངས་གོ་  
རིམ་འགོད་སྦྱངས་ཐད་མངོན་སྤྱིགས་གཉིས་ལས་སྤྱིགས་དང་ཤོ་ ཤོད་ལྡ་ལས་དབུ་མ་དང་ཤོར་

མཛད་པ་སོགས་མི་འདྲ་བ་སྐྱོམ་གསུམ་ཡིག་སྐྱོང་ཡང་། འདིར་པོད་ལྗེའི་གོ་རིམ་རྣམས་གཙོ་བོར་  
སེར་གྲེས་ལྷ་ཚང་གི་ཚོད་པའི་བང་རིམ་ལྟར་བསྐྱིགས་པ་ཡིན། བསྐྱར་བྲག་གསུམ་སྐོར་ཉལ་གཉིས་  
བཅས་རྗེ་བཙུན་པའི་ཡིག་ཆ་མེད་ཡང་སེར་གྲེས་ལྷ་ཚང་གི་ཡིག་ཆའི་གསུ་བཞུགས་པར་  
བརྟེན། འདིར་པོད་བཙུན་གྱི་ཐ་མར་བསྐྱིགས་འདུག་བྱས་ཡོད། རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་རྙིང་ཁག་  
ཉུ་པར་ཕྱིན་སྐྱེ་དོན་རྣམས་ལ་པོད་ཀ་པ་ནས་ཉ་པའི་བར་པོད་དགུ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལ་པོད་ཀ་པ་  
ནས་ར་པའི་བར་པོད་བཞེར་བྱས་ནས་འདུལ་མཛོད་དབུ་མ་རྒྱར་བཀོལ་སོགས་ལ་པོད་རྟོགས་མ་  
མཛད་ཡང་། འདིར་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྐྱར་མ་པོད་གསར་བསྐྱིགས་སྐབས་སུ་པོད་ཀ་པ་ནས་མ་པའི་  
བར་པོད་བཙུན་གྱི་བྲག་གསུམ་བསྐྱིགས་ཡོད།

དེ་ཡང་པོད་དང་པོའི་ནང་རྗེ་བཙུན་པའི་རྣམ་ཐར་དང་། མཁས་གྲུབ་རྗེའི་རྣམ་ཐར། ལྷ་བཏོན་  
ས་གསུམ་བཅས་བཞུགས། པོད་གཉིས་པའི་ནང་པར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོའི་སྐྱེ་དོན་དབུ་ནས་སྐྱབ་  
ལྷ་མངོན་ཤེས་བར་དང་། པོད་གསུམ་པའི་ནང་པར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ་སྐྱོར་ལམ་སྐྱེ་དོན་ནས་  
སྐབས་དང་པོ་མ་རྗེ་གསུམ་བར་དང་། པོད་བཞི་པའི་ནང་པར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་  
སྐྱེ་དོན་དང་། པོད་ལྷ་པའི་ནང་པར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྐྱེ་དོན་དང་། པོད་རྟུག་པའི་ནང་པར་  
ཕྱིན་སྐབས་ལྷ་བ་ནས་བརྒྱད་པ་ཚོས་སྐྱེའི་སྐྱེ་དོན་བཅས་ཆ་ཚང་དང་། པོད་བདུན་པའི་ནང་  
བསམ་གཟུགས་རྟེན་འགྲེལ་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་བྲང་རིས་སྐྱེ་དོན་བཅས་དང་། པོད་བརྒྱད་པའི་ནང་  
པར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱོད་དང་། པོད་དགུ་པའི་ནང་པར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པ་ནས་  
བརྒྱད་པའི་བར་གྱི་མཐའ་དཔྱོད་དང་འགོག་སྣོམས་མཐའ་དཔྱོད་བཅས་དང་། པོད་བཙུན་པའི་ནང་  
བསམ་གཟུགས་རྟེན་འགྲེལ་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་མཐའ་དཔྱོད་བཅས་དང་། པོད་བཙུན་གཅིག་པའི་  
ནང་དབུ་མའི་སྐྱེ་དོན་དང་། པོད་བཙུན་གཉིས་པའི་ནང་འདུལ་བའི་སྐྱེ་དོན་དང་། པོད་བཙུན་གསུམ་  
པའི་ནང་མཛོད་སྐྱེ་དོན་དང་། པོད་བཙུན་བཞི་པའི་ནང་རྣམ་འགྲེལ་འགྲེལ་ས་རྒྱལ་ཚབ་དགོངས་པ་  
རབ་གསལ། མཉམ་བུ་རྒྱར་བཀོལ། འབྲས་རྟོག་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་མཐའ་དཔྱོད། ལེ་ལུ་  
བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད། རྟོགས་ཚོས་འཁོར་ལོ་བཅས་དང་། པོད་བཙུན་པའི་ནང་གསུང་ལན་སྐྱེ་

སྐྱབ་དགོངས་རྒྱལ། འུག་ལན་ལྷ་རྒྱལ་ལྷོ་ལ། གོ་ལན་གནམ་ལྷགས་ཐོག་འབེབས་བཅས་དང།  
མོད་བཅུ་རྒྱལ་བའི་ནང་བསྐྱེས་ལྷ་ཆེ་ཆུང་གསུམ། ལྷོ་རྒྱལ་གཉིས་བཅས་བསྐྱེས་མོད་གངས་  
བཅུ་རྒྱལ་ཚོག་བསྐྱེས་བཀོད་བྱས་ཡོད།

༤༽དཀར་ཆག་སྐྱེས་སྐྱེས་ཀྱི་སྐོར། ལྷི་ར་དཀར་ཆག་སྐྱེས་སྐྱེས་ལ་གདན་ས་ཆེན་མོ་  
རྣམས་སུ་ཚོད་བའི་གཞུང་ཚོན་ཁག་ལ་མ་སྐྱེས་ཤེད་སྐོར་ལྷ་ར་བསྐྱེས་ས། དཔེར་ན། དབྱ་མ་ལྷ་བྱ་  
ལ་མཚོན་ན། རྒྱལ་སྐྱེས་ཆུང་བ་དང། རྒྱལ་སྐྱེས་ཆེ་བ་ལྷ་བྱ་དང། རྣམ་འགྲེལ་སྐྱབས་སུ། རྒྱལ་ས་  
གཞན་བཞི་བ་དང། ལུན་ཁུང་བུམ་གཞུགས་ལྷ་བྱ་གདན་ས་རང་ཏུ་མ་སྐྱེས་གཞན་ཆེ་བ་གཙོ་བོར་  
བཟུང་སྟེ་བསྐྱེས་ས་བ་ལྷ་བྱ་དང། རྒྱ་གཞུང་ལྷ་ར་ས་བཅད་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་ཡོངས་གྲགས་  
བཟོད་བྱའི་ཕྱི་ཚོན་གཞིར་བཟུང་ནས་བསྐྱེས་ས་དང། ཡང་ས་བཅད་གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ་  
བསྐྱེས་ས་སོགས་ཡོད་པ་ལས་འདིར་ཕྱི་མ་ལྷ་ར་ས་བཅད་གཙོ་བོར་བཟུང་བྱས་ཡོད། དེ་བཞིན་  
དཀར་ཆག་ཏུ་ས་བཅད་བཟུམ་པའི་སྐྱབས་སུ། མ་བཙུག་ཐབས་མེད་འགའ་ཞིག་ལས། གཞུང་གི་  
དབྱུས་སུ་གཉིས་ལས་དང། གཉིས་སོ་དང། གཉིས་ནི་ལྷ་བྱ་གང་འཁོད་དཀར་ཆག་ཏུ་འང་རང་  
སོར་འཛོག་པ་ལས་ཆེ་བ་དེ་མིན་དང། གཅིག་འཇུང་དགོས་ཤིག་གིས་འཇུང་བ་གཏོར་བ་  
སོགས་གང་ཡང་བྱས་མེད། གཞུང་ཏུ་དགག་གཞན་སྐོར་གསུམ་དང། ལྷི་དོན་དང་གཞུང་དོན་ལྷ་  
བྱ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་དོན་ལ་ཡོད་རིགས་དཀར་ཆག་ཏུ་བཟུམ་ཡོད།

༡༠༽བྱ་བ་འདི་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་སྐྱེས་ཀྱི་སྐོར། ལས་ཤེད་ལ་སྟེ་ཚོན་ལྷ་ར་བཅད་དེ། དང་  
མོ་ལུང་འཚོལ་མཁན། གཉིས་ས་མ་དཔེ་དང་བསྐྱེས་མཁན། གསུམ་ས་ལྷོ་ག་ལྷ་དུ་འཇུག་མཁན།  
བཞི་བ་དཀར་ཆག་སྐྱེས་མཁན། ལ་ས་དེ་བ་གཞུགས་སྐྱེས་མཁན་དང་ལྷ་ར་དབྱེ་བའི་ནང་ནས།  
ལུང་འཚོལ་བ་དང་དཔེ་བསྐྱེས་བ་པལ་ཆེ་བ་ཕྱི་ལོ་(༡༠༡༣)ལོའི་འདུལ་བ་གསར་རྟེན་དང་དབྱ་མ་  
གསར་རྟེན་དང་པར་བྱིན་བཅས་འཛིན་བྱ་ལྷ་ལོ་ནང་ནས་ལོ་སྟེ་མའི་རྒྱལ་ས་སྐོར་གནས་ཤིང་མཚོ་  
ཤོས་ཁག་ནས་འདེམས་བསྐྱོས་བྱས། དཀར་ཆག་སྐྱེས་མཁན་ཕྱི་ལོ་(༡༠༡༣)ལོའི་ལྷ་ར་མས་འཛིན་  
བྱ་བ་རྣམས་ཡིན། གོང་གསལ་ལས་ལས་ཤེད་རྣམས་ཀྱིས་པར་མ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་དང་པན་ཚུན་ཞི་བ་

བསྐྱར་ལེགས་པར་ཟེན་པའི་རྗེས་སུ་དཔེ་ཁྲིད་དགེ་གཞན་ཞུས་པས་ཐ་མའི་བསྐྱར་ཞིབ་དང་། དེ་ལས་  
འོར་ལྷག་ཆད་གསུམ་གང་ལྷུང་སློབ་སྦྱང་དུ་འཇུག་བསྐྱིགས་ལེགས་པར་ཟེན་རྗེས་བསྐྱར་དུ་མ་  
དཔེ་ཁྲིད་དང་བསྐྱར་ནས་བསྐྱར་སློབ་ཐེངས་གཅིག་གསུམ་ནས་ཐ་མའི་གཏན་འབེབས་གསུམ་ཡོད།

༡༡ ་ཧེལས་གཞི་འདིའི་བརྒྱུད་རིམ་གྱི་སྐོར། གྱི་ལོ་(༡༠༡༣)ལོ་མགོར་སྐབས་དེའི་ལྷན་པས་རྗེ་  
མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དབུ་ཚོས་རྣམ་གཉིས་དང་། སྐབས་བཅུ་དགུ་པའི་ཕྱག་མཚོ་དང་། དཔེ་  
ཁྲིད་དགེ་ཚན་རྣམ་པ་དང་། དཔེ་བསྐྱར་མའི་ལས་ལྷན་ཆ་ཚང་ལྷན་ཚོགས་གྱིས་ལས་གཞི་འདིའི་  
ཐོག་བཀའ་བསྐྱར་སྐྱབ་པོར་གནང་སྟེ་(༡༠༡༣)ལོར་གྲུ་ཆང་ཚོགས་ཁང་ནང་དུ་བསྐྱར་དུ་ལྷན་པས་  
རྗེ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དབུར་བཞུགས་ཐོག་དཔེ་ཁྲིད་དགེ་ཚན་རྣམ་པ་ལྷན་ཚོགས་གྱིས་པོད་གངས་  
གཏན་འབེབས་དང་གོ་རིམ། ལར་སྐྱབ་ལྷན་ཕྱོགས་དང་། དག་གཅིག་འགྱུར་དགོས་མིན་སྐོར་དང་།  
ཐ་ན་རིན་ཆེན་སྐྱེད་པ་འདྲ་འགོད་སྐྱེད་པ་ཡན་ཆད་བཀའ་བསྐྱར་སྐྱབ་པོར་གནང་སྟེ་ཐ་མའི་ལས་རིམ་  
སྐོར་ཐག་བཅད་གསུམ་པ་བཅས་སོ། །

པོད་རྒྱལ་ལོ་༡༡༧༣དང་གྱི་ལོ་༡༠༡༥.༤.༡༩ཉིན་

སེར་གྲེས་དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས་གྱིས།



༡༡། །བསྟན་བཅོས་མངོན་བར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་བ་དང་  
 བཅས་པའི་རྣམ་བཤད་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་གནད་  
 གསལ་བར་བྱེད་པ་ལེགས་བཤད་སྐལ་བཟང་  
 ལྷ་དབང་གི་རོལ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་  
 དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་སྤྱི་དོན་  
 བཞུགས་སོ། །

༡༢། །གཉིས་པ་རྟོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། དབང་པོ་རྣམ་དང་རྗོན་  
 པོ་དག །ཅེས་སོགས་གསུངས་ན། གཞུང་འདིས་དགེ་འདུན་དཀོན་མཚོ་ག་འཆད་  
 ཚུལ་གང་ཞེ་ན།

འདི་ལ་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།

བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། ཤུ་རིའི་བྱ་བྱང་  
 ཚེན་ཤེར་བྱིན་འདིས་གནས་པ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གཞན་ནས་ཤེ་འཕོས་ནས་  
 འདིར་སྤྱེས་པའམ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན།

གཉིས་པ་ལ། མཚམས་སྦྱར་བ། རྩ་བ། འབྲེལ་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་  
ཅི། གདམས་ཡུལ་བཅུ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་དགེ་འདུན་དཀོན་མཚོ་ག་ཤེ་བྲག་ཏུ་  
འཆད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚོ་ཡོད་དེ། དགེ་འདུན་དཀོན་  
མཚོ་ག་ཤེ་བརྗོད་བྱའི་དོན་རྒྱ་ཆེ་བས་རྟོགས་དཀའ་བ་ལ་དགོངས་ནས་ཤེ་བྲག་ཏུ་  
བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཚམས་སྦྱར་བ་ལ། ༡དགེ་འདུན་དཀོན་མཚོ་ག་ཤི་སྐབས་  
སུ་བདེ་ལྷག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་  
པོ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་མདོ་དའི་དོན་བཤད་པའི་སློབ་ནས་དགེ་འདུན་དཀོན་མཚོ་ག་ཤི་  
ལྟར་བྱེ་ནས་འཆད་པ་ལ། དབང་པོ་རྒྱལ་དང་རྗོན་པོ་དག །ཅེས་སོགས་གསུངས།

གསུམ་པ་དེ་ཉིད་ཚིག་དོན་གྱི་སློབ་ནས་འཆད་པ་ལ། ༡འཆད་པར་འགྲུང་བའི་  
ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ཡང་། ༡མདོ་ལས།  
བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་འདིས་གནས་པ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གཞན་ནས་ཤི་འཕོས་  
ནས་འདིར་སྐྱེས་པའམ། དགའ་ལྡན་གྱི་ལྗེ་རིགས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་འདི་  
ཉིད་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འདིར་སྐྱེས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པས། བརྒྱད་པའི་  
མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་སྦྱིར་བསྟན་ནས།

རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དང་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་དེ་  
སྟོན་པ་ལ། ༤ལྷ་རིའི་བྲ། དེ་ལ་བྱང་ཆེན་མའི་ནང་ནས་ཤི་འཕོས་ཉེ་མི་དང་སྐལ་བ་

---

༡ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་ས། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟེ། རྫོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༩༥་༧།  
༢ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་ས། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟེ། རྫོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༩༥་༧༩།  
༣ བཀའ་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་ས། ༩༦། ཉེ་ཁྲི་ཀ། རྫོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉེ་ཁྲི་ ༡༣༩་༡༥།  
༤ བཀའ་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་ས། ༩༦། ཉེ་ཁྲི་ཀ། རྫོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉེ་ཁྲི་ ༡༣༩་༡༥།

མཉམ་པ་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་ནི་ཕྱིར་མི་སྣོན་ག་པའི་བྱང་ཆེན་མ་གཏོགས་པར་དབང་པོ་  
རྒྱལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ཡང་སྦྲུང་དུ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་མ་  
ཡིན། དེ་ལ་གཟུངས་གྱི་སློང་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སློང་རྣམས་ཀྱང་སྦྲུང་དུ་མཛོན་དུ་མི་  
འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དབང་པོ་རྒྱལ་དང་། ཞེས་  
གསུངས་ཤིང་།

རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པ་དབང་རྣོན་ཚོས་གྱི་རྗེས་འབྲང་གི་མིང་ཅན་དེ་སྟོན་པ་  
ལ། ༡༧ རིའི་བྲ། དེ་ལ་བྱང་ཆེན་གང་སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་གཞན་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་  
འདིར་སྐྱེས་པ་དེའི་དབང་པོ་རྣམས་ལྗོ་བར་འགྱུར་ཞིང་དེས་སྦྲུང་དུ་རྣལ་འབྱོར་འདི་  
འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཡུམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར། ཞེས་དང་། བྱང་ཆེན་གང་  
དག་དགའ་ལྡན་གྱི་སྣའི་རིགས་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འདིར་སྐྱེས་པ་དེ་ཡང་དབང་པོ་  
ཤིན་ཏུ་རྣོ་བར་འགྱུར་ཞིང་། བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྒྱལ་ལས་ཉམས་པ་མེད་པ་དང་།  
གཟུངས་གྱི་སློང་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སློང་རྣམས་ཅད་ཀྱང་མཛོན་དུ་སྣོན་གས་པར་  
འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། རྣོན་པོ་དག །ཅེས་གསུངས་ཤིང་།  
དེ་གཉིས་ཀ་ཚིག་དོན་གྱི་སློང་རྣམས་འཆད་པ་ལ། ༡ འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་ཤེས་  
པ་ཉིད་གྱིས་བསྐྱེས་པ་མཐོང་བའི་ལམ་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་ནས་དད་པ་  
དང་ཚོས་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་བྲེ་བྲག་གིས་འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་ལྷགས་པ་རྣམས་  
གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ཀྱི་ལམ་

༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༦། ཉེ་ཁྲི་ཀ། ལྷོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉེ་ཁྲི་ ༡༩༩༩།  
༢ བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། ལྷོན་པ་དོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༩༩༩།  
༣ བ་ལ་བ་༣་མེད་ལམ། ཏཱ་ལ་ལ་མེད་ལམ། ༡༩༩༩། ལྷ་ལ་མེད་ལམ།

ལ་གནས་པའི་སེམས་དབང་དབང་པོ་རྣེས་ལྷུ་གཉིས་ཚོས་ཅན། འདིར་བསྟན་དགོ་  
འདྲུན་དགོན་མཚོག་ཡིན་ཏེ། འདིར་བསྟན་རྒྱུན་ལྷུ་གཉིས་ལྷུ་གཉིས་པའི་མིང་གིས་  
བཏགས་ནས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་སྐྱེས་འབགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྒྱུན་ལྷུ་གཉིས་འབགས་གནས་ཀྱི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་དེ་སྟོན་པ་ལ། ༡༥༠  
རིའི་བྲ། བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟོན་ཅིང་སྟོན་པ་ལ་བཅོམ་པར་བྱེད་པ་ན། སེམས་  
ཅན་ཡོངས་སུ་སྒྲིབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཐབས་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱུན་ལྷུ་གཉིས་  
པའི་འབགས་བྱ་མཛོན་དུ་བྱས་ཀྱང་རྒྱལ་དུ་མི་བྱེད་པ་དག་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས།  
དེའི་དོན་ནི། དབང་པོ་རྣེས་དང་རྣེས་པོ་དག །ཅེས་པས་འབགས་ལ་རྒྱུན་ལྷུ་གཉིས་ཅམ་  
པོ་པའི་མིང་ཅན་བསྟན་ནས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ༡ དེའི་འོག་ཏུ་རྒྱུན་ལྷུ་གཉིས་པ་  
ཡིན་ཞོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམས་ལྟོས་ལམ་ལ་གནས་  
པའི་སེམས་དབང་ཚོས་ཅན། འདིར་བསྟན་དགོ་འདྲུན་དགོན་མཚོག་ཡིན་ཏེ། འདིར་  
བསྟན་རྒྱུན་ལྷུ་གཉིས་འབགས་གནས་ཅམ་པོ་པའི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བསྟན་པའི་  
བྱང་འབགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཕྱིར་འོང་ལྷུ་གཉིས་པ་དང་ཚོས་པ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་ལྷུ་གཉིས་པ་དང་ཚོས་པའི་  
མིང་ཅན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་དང་ཚོས་པའི་མིང་ཅན་དེ་སྟོན་པ་ལ། ༡༥༡རིའི་  
བྲ། བྱང་ཆེན་ཐབས་མཁས་པ་གང་དག་བསམ་གཏན་བཞི་པོ་རྣམས་འབྲུབ་པར་  
བྱེད་ཅིང་། བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་ལ་སྟོན་པར་བྱེད། ཅེས་པ་ནས། ༡༥༢རིའི་བྲ། དེ་

---

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་སྟོབས་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། ལེའུ་བརྒྱུད་མ། ༡༦༤་༥།  
༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་སྟོབས་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༢༢༢་༡༥།  
༣ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༦། ཉེ་ཞི་ཀ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉེ་ཞི། ༡༣༤་༥།

དག་ཀྱང་དབང་པོ་རྒྱལ་བ་ཡིན་ཅིང་། དབང་པོ་རྣོ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པའི་བར་  
གསུངས།

དེ་མཐོང་ཐོབ་པ་གཉེས་ཀྱི་མིང་ཅན་གཉེས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་ཞུགས་པ་  
མཐོང་ཐོབ་པའི་མིང་ཅན་དེ་སྟོན་པ་ལ། ༡ བྱང་ཆེན་བསམ་གཏུན་བཞི་པོ་རྣམས་བསྐྱེད་  
ནས་ཚད་མེད་པ་བཞི་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་  
འཇུག་པ་བཞི་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སྲུང་ཅུ་ཅ  
བདུན་ལ་ཡང་སྟོམས་པར་འཇུག་ལ། བསམ་གཏུན་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་ནི་མ་  
ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་ཐབས་མཁས་པས་གང་དང་གང་ན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་  
རྣམས་མཉེས་པར་བྱེད་པས་བཞུགས་ཤིང་འཆོ་སྐྱོང་བ་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་སྐྱེ་བར་  
འགྱུར་བ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཞེས་པ་ནས་བསྐླལ་བ་བཟང་པོ་འདི་ལ་ལྷ་མེད་རྫོགས་  
བྱང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱུ་ལོ། །ཞེས་གསུངས། མདོ་དེ་གཉེས་ཀྱི་དོན་  
འཚད་པ་ལ། དད་དང་མཐོང་ཐོབ། ཅེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་  
འཚད་པ་ལ། ༢ དེའི་འོག་ཏུ་དབང་པོ་རྒྱལ་བོ་དང་རྣོ་བོ་དད་པ་དང་མཐོང་བས་ཐོབ་  
པ་དག་འབྲས་བུ་གཉེས་པ་ལ་ཞུགས་པ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་  
ནི། འདོད་ཉོན་བྱུག་པ་སྟོང་བ་ལ་བཙོན་པའི་བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་བ་ཆོས་ཅན།  
འདིར་བསྟན་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཡིན་ཏེ། འདིར་བསྟན་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པའི་  
མིང་ཅན་གྱིས་བསྟན་པའི་བྱང་འཕགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་། ༣

༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༤། ཉེ་ཁྱི་ཀ། ལྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉེ་ཁྱི་ ༡༣༧་པ།  
༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། ལྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༢༢༢་པ།  
༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། ལྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༢༢༢་པ།

དེའི་འོག་ཏུ་སྲ་མ་བཞིན་དུ་དང་བ་དང་མཐོང་བས་ཐོབ་བ་འབྲས་བུ་གསུམ་  
བ་ལ་ཞུགས་པ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས། རོན་ནི། འདོད་ཉོན་དགུ་པ་  
སྤོང་བ་ལ་བཅོམ་པའི་བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་བ་ཚོས་ཅན། ཚོས་སྲུང་བཞིན། འདིར་  
བསྟན་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པའི་མིང་གིས་བསྟན་པའི་བྱང་འཕགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཀྱི་མིང་ཅན་སྟོན་པ་ལ། ༡ །ལྷ་རིའི་བྲ། བྱང་ཆེན་ཆེ་  
གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་པ་གང་དག་ཐབས་མཁས་པས་བསམ་  
གཏན་བཞི་བ་ལ་ཡང་སྟོམས་པར་འཇུག། །ཅེས་པ་ནས། འདིར་སྐྱེ་བ་བསྟན་ཏེ་  
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྤོ་ཚོགས་པ་རྣམས་སུ་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མའོན་པར་  
རྫོགས་པར་འཆང་བྱ་བ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། བར་ཆད་  
གཅིག་ །ཅེས་པས་ཤུགས་ལ་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་པའི་མིང་ཅན་བསྟན་  
ནས་དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་འཆད་པ་ལ། ༢ ། དེའི་འོག་ཏུ་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་  
ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས། རོན་ནི། འདོད་ཉོན་དུག་པ་སྤངས་པའི་བྱང་སེམས་སྒོམ་  
ལམ་བ་ཚོས་ཅན། འདིར་བསྟན་དག་འདུན་དཀོན་མཚོག་ཡིན་ཏེ། འདིར་བསྟན་  
ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་  
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདའ་བ་བཞིའི་དབྱེ་གཞི་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲུའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་མིང་ཅན་  
དེ་སྟོན་པ་ལ། ༣ །ལྷ་རིའི་བྲ། བྱང་ཆེན་མའོན་ཤེས་དུག་པོ་རྣམས་ཐོབ་བ་གང་དག་

༡ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༤། ཉི་མེ་ཀ། ལྷོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ། ༡༣༡  
༢ བ་མ་བ་པ་ཕྱིར་འོང། ༡༣༡ བ་པ་པ་ཕྱིར་འོང། ༡༣༡ བ་པ་པ་ཕྱིར་མི་འོང།  
༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༤། ཤེས་ཕྱིན་པ། ལྷོན་པ་ལོན་པའི་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༢༢༡  
༤ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༤། ཉི་མེ་ཀ། ལྷོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ། ༡༣༡

འདོད་པའི་ཁམས་སུ་ཡང་མི་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་ཡང་མི་སྟེ། གཟུགས་མེད་  
པའི་ཁམས་སུ་ཡང་མི་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། གང་ན་སངས་རྒྱལ་བཙུན་ལྡན་འདས་  
བཞུགས་པ་དེ་དང་དེར་སྐྱེ་བ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན།

རྒྱན་ཞུགས་མའི་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེའི་མིང་ཅན་སྟོན་པ་ལ། ༡༧ལྷ་རིའི་བྲ།  
བྱང་ཆེན་བསམ་གཏན་བཞི་དང་ཚང་མེད་པ་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་  
པར་འཇུག་པ་བཞི་པོ་བསྐྱེད་ནས། ཡང་དེ་དག་ཐབས་མཁས་པས་བསམ་གཏན་  
དང་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམས་ལས་ལོག་ནས་འདོད་པའི་  
ཁམས་སུ་སྐྱེ་བར་བྱེད་དེ། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྦྲིན་པར་བྲ།བའི་ཕྱིར་རྒྱལ་  
རིགས། བྲམ་ཟེའི་རིགས། བྲིམ་བདག་གི་རིགས་ཤིང་སྤྱ་ལ་ཆེན་པོ་ལྷ་བྲུ་རྣམས་  
སུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྒྱན་ཞུགས་ལྟའི་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེའི་མིང་ཅན་སྟོན་པ་ལ། ༡༨ལྷ་རིའི་བྲ།  
བྱང་ཆེན་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅིང་ཚང་མེད་པ་བཞི་དང་།  
གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བཞི་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅིང་། དེ་དག་  
ཀྱང་ཐབས་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་  
འཇུག་པའི་དབང་གིས་མི་སྐྱེ་བར་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞིའི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་དང་།  
སྐལ་བ་མཉམས་པར་སྐྱེ་བ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་དག་ལ་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་  
བསྐྱོར་བའི་དོན་དུ་གསོལ་བ་འདེབས་པར་བྱེད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

༡ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ས། ༡༦། ཉེ་ཁྲི་ཀ། སྟོན་པ་བཙུན་ལྡན་འདས། ཉེ་ཁྲི་ ༡༣༥་༡༥།  
༢ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ས། ༡༦། ཉེ་ཁྲི་ཀ། སྟོན་པ་བཙུན་ལྡན་འདས། ཉེ་ཁྲི་ ༡༣༦་༡༥།

མདོ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་ལ། རིགས་ནས་རིགས། །ཞེས་དང་།<sup>1</sup> དེའི་འོག་ཏུ་  
དེ་ཉིད་ལྟ་དང་མིའི་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་རྣམས་བ་གཉིས་  
ཡིན་འོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེའི་མིང་གིས་བསྟན་པའི་  
བྱང་འཕགས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་མིའི་རིགས་ནས་  
རིགས་སྐྱེའི་མིང་ཅན་གཅིག་དང་། ལྷའི་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེའི་མིང་ཅན་  
གཅིག་སྟེ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་ཚེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པའི་མིང་  
ཅན་དེ་སྟོན་པ་ལ། །འཕྲ་རིའི་བྱ། བྱང་ཆེན་བསམ་གཏན་བཞི་ཐོབ་ནས། སངས་རྒྱས་  
ཀྱི་ཚོས་མ་འདྲེས་བ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་ཐོབ་པ་དང་། དེ་དག་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་  
བྱེད་པའི་སྟོན་བ་གང་དག་འཕགས་པའི་བདེན་བ་བཞི་པོ་རྣམས་ཐོབ་པ་ཡིན་ཡང་དེ་  
དག་མདོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་བ་དག་གོ། །འཕྲ་རིའི་བྱ། བྱང་ཆེན་དེ་དག་ནི་ཚེ་གཅིག་  
གིས་ཐོགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། མདོ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། བར་  
ཆད་གཅིག་ །ཅེས་དང་།<sup>2</sup> དེའི་འོག་ཏུ་དེ་ཉིད་གཞན་བར་ཆད་གཅིག་པ་ཡིན་  
འོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། འདོད་ཉོན་བརྒྱད་བ་སྤངས་དགུ་པ་མ་སྤངས་པར་སྐྱེ་བ་  
གཅིག་སྤངས་ནས་སྤང་འདས་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་སྐྱོམ་ལམ་བ་ཚོས་  
ཅན། འདིར་བསྟན་དགོ་འདུན་དགོན་མཚོག་ཡིན་ཏེ། འདིར་བསྟན་ཕྱིར་འོང་འབྲས་  
གནས་ཁྱད་པར་ཅན་ཚེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པའི་མིང་གིས་བསྟན་པའི་བྱང་

1 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། རྫོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༩༩་ཉ།  
2 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༦། ཉེ་ཁྲི་ཀ། རྫོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉེ་ཁྲི། ༡༩་༣་༥།  
3 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། རྫོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༩༩་ཉ།



འབགས་ཡིན་པའི་སྲིད།

གཞུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་སྲིད་མི་འོང་བར་འདའ་བའི་མིང་ཅན་དེ་སྟོན་པ་ལ། ༡༥༠  
 རིའི་བྲ། བྱང་ཆེན་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་  
 པོ་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་དང། ཚད་མེད་པ་བཞི། གཞུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་  
 བཞི། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན། སྟོབས་བཟུ། མི་འཛིགས་པ་བཞི། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་  
 རིག་པ་བཞི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་མ་འདྲེས་པ་བཙེ་བརྒྱད་ཐོབ་པ་གང་དག་ཐབས་  
 མཁས་པས་ཚངས་རིས་ནས་འོག་མིན་གྱི་ལྷའི་ནང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང་དེར་སངས་  
 རྒྱས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་དག་གྲང་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་སྐྱེས་ཙམ་ནས་འདའ་བའི་མིང་ཅན་དེ་སྟོན་པ་ལ། ༡༥༡་རིའི་བྲ། བྱང་ཆེན་གང་  
 དག་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་འཚང་རྒྱ་ཞིང་ཚོས་  
 ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་ནས་སེམས་ཅན་གཞུགས་དུ་མེད་བྱངས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱས་  
 བས་སྤང་པོ་མ་ལུས་པའི་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་ཡོངས་སུ་སྤྱ་ངན་ལས་  
 འདའ་ཞིང། དེ་དག་ཡོངས་སུ་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་གྲང། དམ་པའི་ཚོས་བསྐྱེས་  
 བའམ་བསྐྱེས་པ་ལས་ལྷག་པར་གནས་པ་དག་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཉེ་འདའ་བའི་མིང་ཅན་སྟོན་པ་ལ། ༡༥༢་རིའི་  
 བྲ། བྱང་ཆེན་པ་རོལ་རྩ་སྲིན་པ་རྩལ་ལ་སྦྱོད་པ་གང་དག་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་སུ་  
 འདོང་ཞིང་དེ་དག་རྩ་སེམས་ཅན་བྱང་རྩལ་རྩ་ཡང་དག་པར་འཛོག་པར་བྱེད་

༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༦། ཉེ་ཞི་ཀ། སྟོན་པ་བཙེ་བ་ལྡན་འདས། ཉེ་ཞི། ༡༣༤་༡༡  
 ༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༦། ཉེ་ཞི་ཀ། སྟོན་པ་བཙེ་བ་ལྡན་འདས། ཉེ་ཞི། ༡༤༠་༤།  
 ༣ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༦། ཉེ་ཞི་ཀ། སྟོན་པ་བཙེ་བ་ལྡན་འདས། ཉེ་ཞི། ༡༤༣་༡༦།

དོ། །ཞེས་བ་ནས། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་སྤྲོ་ཚོགས་སུ་སྐྱེ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་  
བར་རྫོགས་བར་འཚང་རྒྱ་བ་དག་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

མངོན་བར་འདུ་བྱེད་མེད་བར་འདའ་བའི་མིང་ཅན་དེ་སྟོན་བ་ལ། ༡ །ལྷ་རིའི་  
བྲ། བྱང་ཆེན་གང་དག་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཉིད་གྱིས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་  
སྟོན་མེད་པ་ལ་ཡང་དག་བར་འདའ་ཞིང་ཕྱིར་མི་སྟོན་པའི་ས་ལ་ཡང་རེས་བར་  
གནས་ཤིང་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བསྐྱེད་བར་བྱེད། ཅེས་སོགས་  
གསུངས། མངོ་ཚན་དེ་བཞིའི་དོན་འཚད་བ་ལ། བར་སྐྱེས་ནས་དང་། བྱེད་དང་བྱེད་  
མིན། ཞེས་དང་། ༢ དེའི་འོག་ཏུ་ཕྱིར་མི་འོང་བ་སྟེ། བར་མ་དོ་དང་། སྐྱེས་ནས་དང་།  
མངོན་བར་འདུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་བ་དང་། མངོན་བར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་བར་ཡོངས་  
སུ་སྐྱེ་དན་ལས་འདའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་བཞིའོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི།  
གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲུའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་བྱང་འཕགས་ཚོས་  
ཅན། ཁྱོད་ལ་དུ་མར་དབྱེར་རུང་སྟེ། ཁྱོད་ལ་དེ་བར་དོར་འདའ་བ། སྐྱེས་ཅམ་ནས་  
འདའ་བ། མངོན་བར་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་འདའ་བ། མངོན་བར་འདུ་བྱེད་མེད་  
བར་འདའ་བའི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་འཕགས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འཕར་བ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་གཞི་འོག་མིན་འགྲོ་བའི་མིང་ཅན་དེ་སྟོན་བ་ལ།  
༡ །ལྷ་རིའི་བྲ། བྱང་ཆེན་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྒྱལ་ལ་སྐྱོད་པ་གང་དག་འཁོར་པོས་  
སྐྱུར་བའི་རྒྱལ་པོར་གྱུར་ནས་ཕྱིན་པའི་བར་ཕྱིན་སྐྱུར་བྱས་ཏེ། སེམས་ཅན་

---

༡ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༤། ཉེ་ཞེ་ཀ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉེ་ཞེ། ༡༩༠༡༡།  
༢ བསྐྱེད་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཅ། རྫོགས་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༢༢༢༡༡།  
༣ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༤། ཉེ་ཞེ་ཀ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉེ་ཞེ། ༡༩༩༥།

ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་བའི་ལོ་བྱུང་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་སྐྱབ་ཅིང་། །ཞེས་པ་ནས།  
ཚངས་རིས་ནས་འོག་མིན་གྱི་བར་དག་ཏུ་སྐྱེས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྤྱ་  
ཚོགས་སུ་འཚང་རྒྱ་བ་དག་ཡོད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན།

དེ་ལས་སྤྱེ་བའི་འཕར་བའི་མིང་ཅན་དེ་སྟོན་པ་ལ། །ཧྲུ་རིའི་བྲ། བྱང་ཆེན་གང་  
དག་བསམ་གཏན་བཞི་སྐྱབ་སྟེ། བསམ་གཏན་རྣམས་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་ནས་  
བསམ་གཏན་དང་པོ་སྐྱབ་སྟེ་ཚངས་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་དག་ཀྱང་བསམ་  
གཏན་སྐྱབ་ནས་འོག་མིན་གྱི་བར་དུ་སྐྱེས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྤྱ་ཚོགས་སུ་སྐྱ་  
མེད་རྫོགས་བྱུང་དུ་མཛོལ་བར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བ་དག་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

སྤྱེད་འཕར་གྱི་མིང་ཅན་དེ་སྟོན་པ་ལ། །ཧྲུ་རིའི་བྲ། བྱང་ཆེན་གང་དག་  
ཚངས་པའི་འདིག་རྟེན་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་གནས་གཙང་མར་སྐྱེས་ཏེ། གནས་  
གཙང་མའི་གནས་གཅིག་གས་གཉིས་ལས་བརྒྱལ་ནས་འོག་མིན་དུ་སྐྱེས་ནས་  
སངས་རྒྱས་ཀྱི། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བའི་མིང་ཅན་དེ་སྟོན་པ་ལ། །ཧྲུ་རིའི་བྲ།  
བྱང་ཆེན་གང་དག་བདག་ཉིད་ཀྱི་ལུས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱ་ལྟ་བུར་སྐྱེས་ནས་  
དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་སྤངས་ནས་ཚངས་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་འོག་མིན་གྱི་སྤྱིའི་བར་དུ་  
སྐྱེས་ཏེ་ཐབས་མཁས་པས་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་བ་རྣམས་ལ་ཚོས་སྟོན་ཅིང་། །ཞེས་  
པ་ནས། འཚང་རྒྱ་བ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། མདོ་དའི་དོན་འཆད་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠ ཤེར་ཕྱིན་ག། རྫོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། ལེ་ཏུ་བརྒྱད་མ། ༡༨༡༧༦  
༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠ ཤེར་ཕྱིན་ག། རྫོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། ལེ་ཏུ་བརྒྱད་མ། ༡༨༡༧  
༣ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༦ ཉེ་ཁྲི་ཀ། རྫོན་པ་བཙུན་ལྡན་འདས། ཉེ་ཁྲི་ ༡༩༥༥༥།

བ་ལ། འོག་མིན་འགྲོ། །འཕར་གསུམ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང། དེ་ཉིད་ཚིག་དོན་གྱི་སྒྲོ་  
ནས་འཆད་བ་ལ། ། དེའི་འོག་ཏུ་དེ་ཉིད་འོག་མིན་གྱི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་སྟེ། འཕར་བ་  
དང། ཟུང་དུ་འཕར་བ་དང། གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་ཉིད་གྱིས་གོང་དུ་འཕོ་བ་  
གཞན་རྣམས་པ་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། འདིར་བསྟན་འོག་མིན་འགྲོ་བའི་མིང་  
གིས་བསྟན་པའི་བྱང་འཕགས་ཚེས་ཅན། རྩོད་ལ་དུ་མར་དབྱེར་རུང་སྟེ། རྩོད་ལ་འཕར་  
བའི་མིང་ཅན། ཟུང་དུ་འཕར་བའི་མིང་ཅན། གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བའི་མིང་ཅན་  
རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

སྲིད་ཅེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོའི་མིང་ཅན་དེ་སྟོན་བ་ལ། ། འཕྲ་རིའི་བྲ། བྱང་  
ཚེན་གང་དག་བསམ་གཏན་དང། ཚད་མེད་བ་སྐྱབ་པར་བྱེད་བ་དག་ཚངས་རིས་  
ནས་དགོ་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་སྟ་རྣམས་སུ་སྟེ་ཞིང། དེ་ནས་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་  
སྟེ་མཆེད་ནས་སྲིད་པའི་ཅེ་མོའི་བར་དུ་སྟེ་བར་བྱེད། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་  
ཞིང་སྟ་ཚོགས་སུ་སྟེ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་གྱི་མིང་ཅན་དེ་སྟོན་བ་ལ། ། འཕྲ་རིའི་བྲ། བྱང་  
ཚེན་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོ་མས་པར་འཇུག་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་  
གང་ཡིན་བ་དེ་དག་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད་ནས་སྲིད་པའི་ཅེ་མོའི་བར་དུ་སྟེ་  
བར་འགྱུར་ཞིང་དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྟ་ཚོགས་སུ་སྟེ་བར་འགྱུར་བ་དག་ཡོད་  
དོ། །ཞེས་གསུངས།

---

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེར་ཕྱིན་ལ། རྩོམ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་མོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༤༩༩་༥།  
༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། ཤེར་ཕྱིན་ག། རྩོམ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་མོའེ་ལུ་བརྒྱད་མ། ༡༧་༥་༡༥།  
༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། ཤེར་ཕྱིན་ག། རྩོམ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་མོ། ལུ་བརྒྱད་མ། ༡༧་༥་༡༥།

སྲིད་ཅེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོ་ལ་བཏགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་དབྱེ་  
གཞིར་བྱས་པའི་དེ་ལས་སྤེལ་བའི་མཐོང་ཚོས་ཞིའི་མིང་ཅན་དེ་སྟོན་པ་ལ། ༡༧ རིའི་བྲ།  
བྱང་ཆེན་གང་དག་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པ་བྲུག་ལ་སྡོད་པའི་ཆེ་ལུས་ལ་སྤྱེས་བྲུ་ཆེན་པོའི་  
མཚན་སྲུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ཀྱིས་བརྒྱན་ཅིང། དབང་པོ་ཡོངས་སུ་དག་པ་སྐྱོན་མེད་པ་  
དང་ལྡན་ཏེ་ནམ་ཡང་རན་སོང་དང། རན་འགྲོ་ལོག་པར་ལྷུང་བ་རྣམས་སུ་སྤྱེ་བར་མི་  
འགྱུར་བ་ཉིད་དང། ཞེས་པ་ནས། འཚང་རྒྱ་བ་དག་ཡོད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

ལུས་མངོན་བྱེད་ཀྱི་མིང་ཅན་དེ་སྟོན་པ་ལ། ༡༨ རིའི་བྲ། བྱང་ཆེན་ཤེར་  
སྤྱོད་ལ་སྡོད་པ་གང་དག་བསམ་གཏན་བཞི་ཐོབ་པ་དང། ཚད་མེད་པ་བཞི་ཐོབ་པ་  
དང། གཟུགས་མེད་པ་བཞི་ཐོབ་པ་དེ་དག་གསུམ་པོ་དག་གི་དབང་གིས་རྣམ་པར་  
ཅེ་ཞིང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ། །དེ་ལས་ལངས་ནས་འགོག་  
པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ། ཞེས་པ་ནས། ཐོད་རྒྱལ་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་ནས་  
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྤྲ་ཚོགས་སུ་འཚང་རྒྱ་བ་དག་ཡོད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་  
གསུངས། མདོ་ཚན་བཞི་པོའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སྲིད་ཅེའི་མཐར་ཐུག་  
འགྲོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་མཐོང་བ་ཡི། །ཚོས་ལ་ཞི་ལུས་མངོན་སྲུམ་  
བྱེད། །ཅེས་དང། ༡ དེའི་ལོག་ཏུ་དེ་ཉིད་སྲིད་པའི་ཅེ་མོའི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་ནི་  
གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྟེ། མཐོང་བའི་ཚོས་ལ་ཞི་བ་དང། ལུས་  
ཀྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་གཞན་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། འདིར་

༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ས། ༩༦། ཉི་ཁྲི་ཀ། ལྷོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༡༤༦་༡༠།  
༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ས། ༩༦། ཉི་ཁྲི་ཀ། ལྷོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༡༤༠་༡༡།  
༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ས། ༡༩། ཤེར་སྤྱོད་ཅེ། ལྷོན་པ་བཅོམ་ལྡན་པའི་མཐོང་བའི་འགྲོ་བའི་ལོ་གསལ། ༩༩༣་༡།

སྲིད་ཅེ་འཛམ་གྲུབ་འགྲོ་བ་ལྷན་གསུམ་གྱི་ཆགས་བཅོམ་གྱི་མིང་གིས་བསྟན་པའི་བྱང་  
འབགས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དུ་མར་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་མཐོང་ཚོས་ཞི་བའི་མིང་ཅན།  
ལུས་མངོན་གྱི་མིང་ཅན་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དག་བཅོམ་ཞུགས་པའི་མིང་ཅན་དེ་སྟོན་པ་ལ། ༡༥ རིའི་བྲ། བྱང་ཆེན་གང་  
དག་བ་འོ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་གནས་ནས་སེམས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱིས་  
སྤང་བར་གྱེད་ཅིང་བདག་ཉིད་ཀྱང་ནས་སྤྲོད་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་  
ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་ཚོས་ཀྱི་སྤང་བ་དེ་དང་མི་  
འབྲལ་བར་གྱེད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སྲིད་  
ཅེ་འཛམ་གྲུབ་འགྲོ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཤུགས་ལ་བཀའ་ནས། དེའི་དོན་འཆད་པ་  
ལ། ༡ དེའི་འོག་ཏུ་དག་བཅོམ་བ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་  
གསུངས། དོན་ནི། སྲིད་ཅེ་འཛམ་གྲུབ་སྤྱིར་བཏང་བ་ལ་བཅོམ་པའི་བྱང་སེམས་  
སྤོམ་ལམ་བ་ཚོས་ཅན། འདིར་བསྟན་དག་འདུན་དཀོན་མཚོག་ཡིན་ཏེ། འདིར་  
བསྟན་དག་བཅོམ་ཞུགས་པའི་མིང་གིས་བསྟན་པའི་བྱང་འབགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིང་ཅན་དེ་སྟོན་པ་ལ། ༡༥ རིའི་བྲ། བྱང་ཆེན་གང་དག་  
སངས་རྒྱས་མི་བཞུགས་ཤིང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་མེད་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་  
སུ་རང་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བ་དག་ཡོད་དོ། །དེ་ཐབས་ལ་  
མཁས་པས་སྟོག་ཆགས་བརྒྱ་སྟོང་གེ་བུ་མང་པོ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་ཡོངས་སུ་

---

༡ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༦། ཉེ་ཁྱི་ཀ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉེ་ཁྱི་ ༡༩༩༡།  
༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཅ། རྫོག་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༢༡༣།  
༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། ཤེར་ཕྱིན་ག། རྫོག་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། ལེ་ལུ་བརྒྱུད་མ། ༡༩༩༡།

སྟོན་པར་བྱས་ནས་སྐྱོན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་  
རྫོགས་པར་འཆང་བྱ་བ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆང་བ་ལ། བསེ་རུ་  
དང་ལེ། ཞེས་དང་།<sup>1)</sup> དེའི་འོག་ཏུ་རང་སངས་རྒྱས་ཉེ་ཉི་ཤུའོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་  
ལེ། སྟོན་དཔོན་གྱི་གདམས་ངག་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་  
པའི་རྒྱན་མཐའ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཚོས་ཅན། འདིར་བསྟན་དགེ་འདུན་  
དགོན་མཚོག་ཡིན་ཏེ། འདིར་བསྟན་བསེ་རུ་ལྷ་བུའི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིང་གིས་  
བསྟན་པའི་བྱང་འབགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གྱི་འཛོལ་བུའི་འབྲས་བུ་རྣམས་སྟོན་  
པ་ལ། <sup>2)</sup>འདིའི་བྱ། བྱང་ཆེན་གང་དག་པོ་བ་ཉེ་བར་བཞག་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས་  
བདག་ཉིད་གྱིས་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་གཞན་དེ་ལ་རབ་ཏུ་འགོད་པར་མི་བྱེད་  
དོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

རང་གི་ཐོབ་བུའི་ཚོས་ལ་གཞན་འགོད་པར་སྟོན་པ་ལ། <sup>3)</sup>འདིའི་བྱ། ཉན་  
ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་ཡེ་ཤེས་དང་སྤོང་བ་གང་  
ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆེན་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བཟོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་  
གསུངས། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་གསལ་བར་སྟོན་པ་  
ལ། <sup>4)</sup>འདིའི་བྱ། བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་དེ་ལྷ་བུས་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་སྟོན་པ་ནི་ཕྱིར་མི་  
ལྟོག་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། ཁ་ན་མ་ཐོབ་དང་བཅས་པའི་ལུས་

1) བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་ས། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཅུ། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༩༩་༥༧  
2) བཀའ་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་ས། ༩༤། ཉེ་ཞེ་ག། སྟོན་པ་བཙེམ་ལྡན་འདས། ཉེ་ཞེ། 127་97  
3) བཀའ་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་ས། ༩༤། ཉེ་ཞེ་ག། སྟོན་པ་བཙེམ་ལྡན་འདས། ཉེ་ཞེ། 127་97  
4) བཀའ་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་ས། ༩༤། ཉེ་ཞེ་ག། སྟོན་པ་བཙེམ་ལྡན་འདས། ཉེ་ཞེ། 127་97

དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་རྣམས་ཀྱི་གོ་སྐབས་མི་དབྱེ་ལོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །འདི་  
དག་གི་དོགས་དཔྱད་ལོག་ཏུ་འཆད་ཅིང་འདིར་གཞུང་འབྲེལ་སླེབས་པ་ཙམ་སོ། །

སྐབས་འདིར་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།

གང་གིས་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་དཔེའི་དགོ་འདུན་དང་།

གང་མཚོན་པར་བྱ་བའི་དོན་ཀྱི་དགོ་འདུན་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་གཉིས།  
དང་པོ་ལ།

དགོ་སློང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་དང་།

དེ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གི་རྣམ་གཞག་གོ། །དང་པོ་ལ། དགོ་སློང་གི་ཚུལ་  
དང་། དེའི་འབྲས་བུ་དོས་གསུང་བ། དགོ་སློང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུའི་དབྱེ་བ། བསྐྱ་བ།  
འབྲས་བུ་བཞེད་འདོག་པའི་རྒྱ་མཚན། འབྲས་བུ་ཐོབ་ཚུལ་དང་བྱུག་ལས།

དང་པོ་ནི། འོན། མདོ་ལས་དགོ་སློང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཞེས་བཤད་ན། དགོ་  
སློང་གི་ཚུལ་དེ་གང་། དེའི་འབྲས་བུ་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་  
དགོ་སློང་གི་ཚུལ་ཡིན་ལ། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དགོ་སློང་གི་ཚུལ་ཞེས་བརྗོད་པའི་  
རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་རང་ལ་གནས་པའི་འབགས་པའི་གང་ཟག་དོན་དམ་པའི་  
དགོ་སློང་དུ་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེའི་འབྲས་བུ་ཡོད་དེ། རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། འགོག་བདེན་རྣམས་  
དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དགོ་སློང་ཚུལ་གྱི་  
འབྲས་བུ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགོ་སློང་  
གི་ཚུལ་ཡིན་ལ། ཁྱོད་དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།



འགོག་བདེན་ཚོས་ཅན། ཁྱིད་ལ་དགེ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་  
མཚན་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་བར་ཚད་མེད་ལམ་དགེ་སྤྱོད་གི་ཚུལ་ཡིན་ལ། ཁྱིད་དེའི་  
བུལ་འབྲས་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དེའི་འབྲས་བུ་དེ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། འདུས་བྲས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་  
དང་། འདུས་མ་བྲས་འགོག་བདེན་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདུས་བྲས་རྣམ་གྲོལ་  
ལམ་དེ་ལ་ཡང་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་དགུ་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་བརྒྱད་སྤངས་པའི་  
རྣམ་གྲོལ་ལམ་བརྒྱད། སློམ་སྤང་ཉོན་མོངས་བྱ་གཅིག་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་བྱ་  
གཅིག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་གྱི་སྐྱུག་  
བསྐྱུས་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས། ཀྱུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས། འགོག་བ་མཐོང་  
སྤང་ཉོན་མོངས། ལམ་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས། བསམས་གོང་མའི་སས་བསྐྱུས་གྱི་དེ་  
བཞི་སྟེ་བརྒྱད་སྤངས་པའི་དེ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་པའི་  
སས་བསྐྱུས་གྱི་སློམ་སྤང་ཉོན་མོངས་རྒྱུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་དགུ། དེ་བཞིན་དུ། བསམས་  
གཏན་དང་པོ། གཉིས་པ། གསུམ་པ། བཞི་པ། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས། རྣམ་ཤེས་  
མཐའ་ཡས། ཅི་ཡང་མེད། སྲིད་ཅེའི་སས་བསྐྱུས་གྱི་སློམ་སྤང་ཉོན་མོངས་རྒྱུང་འབྲིང་  
ཆེན་པོ་དགུ་སྟེ། བྱ་གཅིག་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་བྱ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།  
འདུས་མ་བྲས་འགོག་བདེན་ལ་ཡང་བྱ་དགུ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་རིགས་འགྲོ། མཛོད་  
ལས།<sup>1)</sup> དགེ་སྤྱོད་ཚུལ་ནི་རྗེ་མེད་ལམ། །འབྲས་བུ་འདུས་བྲས་འདུས་མ་བྲས། །དེ་  
དག་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་དགུའོ། །གྲོལ་ལམ་ཟད་བ་རྣམས་དང་བཅས། །ཞེས་གསུངས།

1) བསྐྱུར་འགྲུབ་དཔེ་བསྐྱུར་ས། 2) 4། མཛོད་བ་ཀྱུ། སློབ་དཔོན་དཔྱིག་གཉེན། མཛོད་ཅན། ༩21/61

བཞི་པ་ནི། འོ་ན། མདོ་ལས། དགེ་སློང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དེ་ལ་རྒྱན་ཞུགས་  
 གྱི་འབྲས་བུ་སོགས་བཞིར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེ་ན། མི་འགལ་ཉེ། མཚོན་  
 གྲེད་དཔེའི་དགེ་འདུན་གྱི་སྐབས་འདིར་དགེ་སློང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དེ་དེ་བཞིར་འདུ་  
 བ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་སྲིད། སྐབས་འདིར་དེ་དེ་བཞིར་འདུ་བ་  
 ཡིན་ཉེ། ཐར་པ་ཐོབ་པའི་བགོགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་དེ་ལ་མཐོང་སྤང་ཀུན་སློང་གསུམ། ཐ་  
 མའི་ཆ་མ་ཐུན་ལ། གོང་མའི་ཆ་མ་ཐུན་ལ་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་ལས། དང་བོ་གསུམ་  
 སྤངས་པས་རབ་ཏུ་སྡེ་བའི་དགེ་སློང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དེ། རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་  
 དང་། གཉིས་པ་ལས་ཆེར་སྤངས་པའི་རབ་ཏུ་སྡེ་བའི་དགེ་སློང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་  
 དེ་སྤྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་དང་། དེ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་སྡེ་བའི་དགེ་སློང་  
 ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དེ་སྤྱིར་མི་འོང་གི་

འབྲས་བུ་དང་། གསུམ་པ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་སྡེ་བའི་དགེ་སློང་ཚུལ་གྱི་  
 འབྲས་བུ་དེ་དག་བཙུག་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་སྲིད།

ལྟ་བུ་དགེ་སློང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སོགས་  
 བཞིར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱ་མཚན་རྣམས་པ་ལྟ་ཆང་བའི་སློན་ནས་དེ་ལྟར་  
 བཞག་པའི་སྲིད་ཉེ། འབྲས་བུ་བཞི་པོ་དེ་རང་རང་གི་ཞུགས་པའི་ལམ་སློན་དུ་སོང་  
 བ། དེ་དག་ཞུགས་པ་ལས་གཞན་འབྲས་བུ་གནས་ཀྱི་ཉོགས་པ་ཐོབ་པ། མཐོང་སྤང་ཉོན་  
 མོངས་རྣམས་སྤངས་པའི་སྤང་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྲམ་ཐོབ་གཅིག་ཉེད་པ་ལྟ་བུའི་ཟད་  
 སློམ་ཐོབ་པ། ཤེས་པ་བརྒྱད་ཚན་ཐོབ་པ། མི་ཉལ་སོགས་བརྒྱ་དྲུག་ཉོགས་པའི་ཡེ་

༡ བ་ཨ་བ་ལ་རབ་ཏུ་སྡེ་བའི་དགེ་སློང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དེ་སྤྱིར་འོང། ༡་པ་༤་རབ་ཏུ་སྡེ་བའི་དགེ་སློང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དེ་སྤྱིར་འོང་  
 ། ༡༡་པ་༤་ན་ལ་རབ་ཏུ་སྡེ་བའི་དེ་སྤྱིར་འོང།

ཤེས་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། ལྷན་སྟེ། རྒྱ་མཚན་དེ་རྣམས་བཞི་པོ་དེ་ལ་སྲིད་ཀྱི་  
གཞན་ལ་མེད་པའི་སྲིད། དེ་ལྟར་ཡང་མངོན་ལས།<sup>1)</sup> འབྲས་བུ་བཞིར་རྣམ་བཞག་པ་  
ནི། རྒྱ་ལྡན་གཞི་སྲིད་སྲིད་པོ། འབྲས་ལ་སྡོན་ལམ་བཏང་བ་དང་། གཞན་ཐོབ་པ་  
དང་བད་སྡོམ་དང་། ཤེས་པ་བརྒྱད་ཚན་ཐོབ་པ་དང་། རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་  
པའོ། །ཞེས་གསུངས།

འོ་ན། ཐ་མའི་ཚ་མ་སྐྱབ་ལྡ་པལ་ཆེར་སྤངས་པ་དང་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་  
གཉིས་ལ་འབྲས་བུ་གསར་ཐོབ་གཉིས་འདོག་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་  
ཡོད་དེ། འདོད་ཉོན་ཉེས་དམིགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་དེ་ལས་སྦྱར་དུ་འདའ་བར་བྱ་བའི་  
ཆེད་ཡིན་པའི་སྲིད།

དུག་པ་ལ། འབྲས་བུ་བཞི་པོ་དེ་ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་དང་། ལམ་གང་  
ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་དང་། ཁམས་གང་དུ་ཐོབ་པ་དང་། དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་ཐོབ་པ་དང་  
བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། འབྲས་བུ་དང་པོ་གཉིས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་  
མི་སྟོགས་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་སྟེ། དེ་དངོས་སུ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་སེམས་  
རྟེན་ཡོད། དེར་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཡན་ཆད་ཀྱི་སེམས་  
མེད་པའི་སྲིད། རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དང་སྲིད་འོང་ཞུགས་པ་གང་རུང་ཡིན་ན།  
བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པས་ལྷན་པའི་སྲིད། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླུ་བའི་  
སྲིད་འོང་གི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་སྲིད་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་དང་། འབྲས་བུ་  
རིམ་གྱིས་པའི་སྲིད་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་གཉིས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་

1) བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ས། 2) མངོན་བསྟུན་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མངོན་ཅན་བ། 3) ས།

བསྐྱོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་སྟེ། དེ་དངོས་སུ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་  
 པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཡན་ཚད་ཀྱི་སེམས་མེད། དེ་དངོས་སུ་  
 གསར་དུ་ཐོབ་པའི་སེམས་རྟེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀྣལ་  
 པའི་ཕྱིར་འོང་གི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་དང་། འབྲས་བུ་  
 རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་གང་རུང་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་  
 གཞི་མ་ཐོབ་པས་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེ་ཡིན་ན། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀྣལ་པའི་ཕྱིར་  
 འོང་འབྲས་གནས་ཁྲུད་པར་ཅན་ཡིན་དགོས། གཉིས་པ་དེ་ཡིན་ན། འབྲས་བུ་རིམ་  
 གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཁྲུད་པར་ཅན་ཡིན་དགོས། ཕྱིར་འོང་ཡིན་ན། དེ་  
 མ་ཐོབ་པས་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། རྣམ་བཤད་ལས།<sup>1)</sup> མཐར་གྱིས་ཐོབ་ན་  
 སེམས་རྟེན་སྣ་མ་དང་འབྲེལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་  
 ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་སྟེ། དེ་  
 དངོས་སུ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་སེམས་རྟེན་ཡོད། དེའི་སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་  
 གཏན་གྱི་ཉེར་བསྐྱོགས་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་གང་རུང་ཡང་མེད། དེའི་  
 སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་སེམས་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།  
 ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་  
 གཞི་ཐོབ་པས་ཁྲུབ་པ་གང་ཞིག །ལམ་སྐྱ་བ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བོར་ནས།  
 དཀའ་བ་ཉེར་བསྐྱོགས་དང་སྲིད་ཅེའི་སེམས་ལ་བརྟེན་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་  
 ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་འབྲེལ་འབྲས་བུ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ལ་བརྟེན་

1) ལྷ་འབྲས་པར་ས། གསུང་འབྲས་ཁ། རྒྱལ་མཚན་རྩེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན། 1793།

ནས་གསར་དུ་ཐོབ་པ་གང་ཞིག །འདོད་སེམས་ལམ་ཟག་མེད་ཀྱི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བ་  
ཚོས་མངོན་པའི་སྡེ་སྐོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་དག་བཙུག་པའི་འབྲས་བུ་དེ་ཟག་  
མེད་ས་དག་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་སྟེ། །ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་བསམ་གཏན་  
ས་སུག་གང་རུང་དང། གཟུགས་མེད་དུ་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་  
ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི་རྒྱུན་ལྷགས་དང། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླུ་པའི་ཕྱིར་འོང་དང།  
འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླུ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་གསུམ་མཐོང་ལམ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་  
ནས་ཐོབ་སྟེ། དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་རྗེས་བཟོད་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།  
འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་དང། དེ་འབྲའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་གཉིས་  
སྟོམ་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། ལྷག་མཐོང་ཤས་ཆེར་སྡོད་པའི་གང་ཟག་  
གི་དབང་དུ་བྱས་ན་དང་པོ་དེ་འདོད་ཉོན་སུག་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་  
དང། གཉིས་པ་དེ་འདོད་ཉོན་དགུ་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བརྟེན་  
ནས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་པོ་འདྲི་བརྟེན་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་  
པ་ཡོད་དེ། ཞི་གནས་ཤས་ཆེར་སྡོད་པའི་གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན། རྒྱུན་  
ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་རྗེས་སུ་འདྲི་བརྟེན་པའི་ཞི་དགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་  
ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་པའི་དེ་གཉིས་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་དག་  
བཙུག་པའི་འབྲས་བུ་སྟོམ་ལམ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་སྟེ། དེ་སྲིད་ཉོན་དགུ་པའི་  
དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྒྱུན་ལྷགས་དང་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་མངོན་

དུ་བྱེད་དེ། ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ལ་དེ་གཉིས་གསལ་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་སྲིད། ཁམས་  
 གོང་མའི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པ་དང་སྲིད་འོང་ལྷགས་པ་མེད་པའི་སྲིད།  
 སྲིད་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་དེ་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་ཐོབ་སྟེ། ཁམས་གོང་གི་རྟེན་ལ་དེ་  
 གསལ་དུ་ཐོབ་པ་མེད་པའི་སྲིད། དེའི་རྟེན་ལ་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་དེ་ཐོབ་པ་ཡང་  
 མེད། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླུ་པ་པའི་དེ་ཐོབ་པ་ཡང་མེད་པའི་སྲིད། དང་པོ་ལྷུ་བ་སྟེ། དེ་  
 འབྲའི་སྲིད་མི་འོང་ལྷགས་པ་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པས་ལྷུ་བ་  
 པའི་སྲིད། གཉིས་པ་ལྷུ་བ་སྟེ། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླུ་པ་པའི་སྲིད་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་  
 དངོས་སུ་གསལ་དུ་ཐོབ་པའི་སྲིད་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། མཐོང་ལམ་གསལ་  
 དུ་སྐྱེ་བའི་སྲིད་རྟེན་ཅན་དང་། ཆེ་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས།  
 ཁམས་གོང་གི་རྟེན་ལ་མཐོང་ལམ་དངོས་སུ་གསལ་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་སྲིད། ཉན་  
 ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། སྤང་བུ་ཅིག་ཅར་  
 པའི་རྒྱུན་ལྷགས་ཀྱིས་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་མཐོན་དུ་བྱེད་པའི་སྲིད། དེ་གཟུགས་ཀྱི་  
 རྟེན་ལ་མཐོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲུའི་སྲིད་མི་འོང་བར་འདའ་བ་  
 སོགས་ལྷ་པོ་དེས་འདོད་པའི་ཁམས་འདིར་བརྩམས་ནས་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་  
 མཐར་ཕྱིན་བར་བྱེད་པ་ལུང་ལས་འབྲུང་བའི་སྲིད། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་དེ་  
 མཐོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྲུའི་སྲིད་མི་འོང་རྣམས་ཀྱིས་  
 གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་དེ་མཐོན་དུ་བྱེད་པའི་སྲིད་ཉེ། མཐོན་ལས། ༡ འདོད་པར་

༡ བ་ལ་ན་ལ་ལྷུ་བ་རྟེན་ཅན་དང་ཆེ་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་པའི་གང་ཟག །༥ ལ་ན་ལ་ལྷུ་བ་རྟེན་ཅན་དང་ཆེ་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་པའི་གང་ཟག  
 །༡༡༧༠ན་ལ་ལྷུ་བ་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག །  
 ༢ བསྐྱུང་འབྲུང་དཔེ་བསྐྱུང་སྟེ། ༢།༥ མཐོན་པ་ལྷུ་སྐྱོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཐོན་ཅན་༤༡༧༥།

གསུམ་ཚོལ་མ་མའོ། །གསུམ་དུའོ་གོང་ན་མཚོང་ལམ་མེད། །མི་སྐྱོ་ལུང་ལས་འདིར་  
ཚོམ་ཞིང། །དེར་མཐར་ཕྱིན་ཅེས་འབྲུང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་ལེ། དགེ་སྐྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དེ་འདུས་མ་བྱས་སུ་ཐལ། འགོག་བདེན་དེ་  
དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དགེ་སྐྱོང་ཚུལ་དེ་རང་གི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ལྡེད་  
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་  
མ་ཁྲུབ། ལྡོ་སྤྱིར་བ་རྣམས་པར་འདོགས་ལྡེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་དེའི་སྐྱེད་ལྡེད་མིན་པ་དང་།  
བྱས་པ་རྣམས་པར་གཞག་བྱའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཡང་དེ་ལས་མ་སྐྱེས་པ་བཞིན་བྱ། རྒྱུ་  
ཞུགས་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་དང་རྣམ་མཁུན་སོགས་  
དེའི་དངོས་འབྲས་ཡིན་ཀྱང་དེའི་འབྲས་བུ་མིན་ལ། རྒྱུ་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ་དེ་དང་  
དུས་མཉམ་པས་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཡང་དེ་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར།

རོང་རྗེ་གཤམ་པས། དགེ་སྐྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་བཞིར་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། སྲང་  
བྱ་ལ་མཚོང་སྲང་དང་སྐོམ་སྲང་གཉིས་སུ་ཡོད་པས། དང་པོ་སྲངས་པའི་ཆ་ནས་རྒྱུ་  
ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་། སྐོམ་སྲང་ལ་འདོད་པའི་སྐོམ་སྲང་དང་ཁམས་གོང་གི་དེ་  
གཉིས་ལས། དང་པོ་སལ་ཆེར་སྲངས་པའི་ཆ་ནས་ཕྱིར་འོང་། མ་ལྟས་པར་སྲངས་  
པའི་ཆ་ནས་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ། གཉིས་པ་སྲངས་པའི་ཆ་ནས་ཉན་ཐོས་དག་  
བཅོམ་པའི་འབྲས་བུར་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། རྒྱུ་ཞུགས་  
ཀྱིས་མཚོང་སྲང་མ་སྲངས། ཕྱིར་མི་འོང་གིས་འདོད་པའི་སྐོམ་སྲང་མ་སྲངས། ཉན་  
ཐོས་དག་བཅོམ་པས་གོང་མའི་སྐོམ་སྲང་མ་སྲངས་པའི་ཕྱིར།

དར་རྗེ་གཤམ་གི་རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག །འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་དང་།

སྲིད་མི་འོང་ལ་རིམ་བཞིན་འདོད་ཉོན་བྱུག་པ་དང་། དགུ་པའི་ས་བོན་སྤངས་པས་  
 རྒྱལ་བར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། འཛིག་རྟེན་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་ཁོ་ན་ལ་  
 བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་སྲིད་འོང་དང་། དེ་འབྲའི་  
 སྲིད་མི་འོང་གཉིས་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་གཉིས་ཀས་དེ་ལྟར་མ་སྤངས་པའི་སྲིད་  
 དང་པོ་ལྷུབ་སྟེ། རྣམ་པ་འདད་ལས།<sup>༡</sup> གལ་ཏེ་གང་ཟག་དེ་ཞི་གནས་ཤིང་ཆེར་སྐྱོད་པ་  
 ལ་གོམས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་འཛིག་རྟེན་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་ཐོབ་པར་བྱེད་  
 ཏོ། །ཞེས་དང་། གསལ་བྲེང་ལས།<sup>༢</sup> དེའི་སྲིད་རིམ་གྱིས་བ་ཡིན་ན་ལམ་ཟག་མེད་  
 གྱིས་སྤང་བུ་སྐོང་བ་དགོས་ཞེས་བ་ནི་ཞིབ་ཏུ་མ་བརྟགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་  
 སྲིད་ཁོ་ན་དེ། དེ་འབྲའི་སྲིད་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་དེ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཁོ་ན་ལ་  
 བརྟེན་ནས་ཐོབ་པར་ཐལ། དེ་དེ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་པའི་སྲིད་ན་མ་  
 རྒྱལ། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་འདས་ལམ་ལ་  
 བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་སྲིད། དེར་གྱུར་པའི་དགོ་སྐོང་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་  
 སྲིད་ཏེ། དགོ་སྐོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་སྲིད་ན། ཏུ་བ་ཚོས་ཅན། རང་གི་  
 དངོས་རྒྱ་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེས་པར་ཐལ། དེ་ཁོ་ན་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་སྲིད། རྒྱལ་  
 པ་འགྲིག །

ཁ་ཅིག །འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་པའི་སྲིད་མི་འོང་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་  
 དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་པའི་སྲིད་མི་འོང་གི་  
 འབྲས་བུ་ཡོད་པའི་སྲིད། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སྤང་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཉན་

༡ ལྷ་འབྲས་པར་ས། གསུང་འབྲས་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་པ་འདད་སྐྱོང་པོ་རྒྱན། ༡༩༡༦།  
 ༢ ལྷ་འབྲས་པར་ས། གསུང་འབྲས་ཚ། རྗེ་ཚོང་ཁ་ག། ལེགས་བཤམ་གསེར་ཟེང་། ༣༠༡༥།



རོས་སྒྲོལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒྲོལ་སྲང་ཉོན་མོངས་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུ་  
 དགྲུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྒོར་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། འདོད་ཉོན་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུའི་དངོས་  
 གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་ཉོན་ཐོས་རིམ་གྱིས་པའི་སྒྲོལ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་རྗེས་  
 ལུ་རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏུན་དང་པོའི་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་  
 ཆེན་པོའི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་ཉོན་ཐོས་རིམ་གྱིས་པའི་སྒྲོལ་ལམ་བར་ཆད་  
 མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉོན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོལ་  
 ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་རྗེས་ལུ་རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་  
 པའི་ཉོན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོལ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྒྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ།  
 འདོད་པ་གང་ཞིག །དང་པོ་དེ་ཉོན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོལ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆེན་པོའི་  
 ཆེན་པོ་ཡིན། གཉེས་པ་དེ་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། འདོད་  
 ཉོན་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་ཉོན་ཐོས་རིམ་  
 གྱིས་པའི་སྒྲོལ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་གཉེན་  
 དུ་གྱུར་པའི་དེ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་སྒྲོལ་སྲང་ཉོན་མོངས་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུ་ཡིན་  
 པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཆོས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷན་སྐྱེ། འདོད་པའི་མཐོང་སྲང་  
 ཉོན་མོངས་ལ་རྒྱུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་དགྲུའི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གཉེས་  
 པ་ལ་དེས་རིགས་འབྲེ། ཅ་བར་འདོད་ན། ཉོན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོལ་ལམ་རྗོལ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་  
 འཛིན་གྱི་རྗེས་ལུ་རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཉོན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོལ་ལམ་བར་ཆད་  
 མེད་ལམ་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་གྲུབ་སྐྱེ། ཉོན་

༡ བ་༡༠་བ་༣་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུ། ཉ་༡༠་བ་༣་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུ། ༡༡༡༡་བ་༣་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་དུ།

ཐོས་ལ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། འཛིག་རྟེན་པའི་སློམ་ལམ་བར་ཚད་མེད་ལམ་ལ་དེ་ལྟར་  
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། འཛིག་རྟེན་པའི་བར་ཚད་མེད་ལམ་ལ་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ།  
བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་སྦྱོར་བ་མཐའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་  
འཛིག་རྟེན་པའི་བར་ཚད་མེད་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉེར་  
བསྟོགས་རབ་ཏུ་དབེན་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་བསྐྱུས་<sup>1</sup>པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་བར་ཚད་  
མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དང་པོ་དེ་ཡིན་ན། འཛིག་རྟེན་པའི་བར་ཚད་མེད་  
ལམ་ཚེན་པོ་ཡིན་དགོས། གཉིས་པ་དེ་ཡིན་ན། དེ་ཚུང་དུ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་དག་བཙུན་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སློམ་  
ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཚེན་པོའི་ཚེན་པོ་ཐོབ་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་  
པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ། དེར་ཐལ། འདོད་ཉོན་དགུ་བ་སྤངས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སློམ་ལམ་  
རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་  
འདོད་མི་རུས་ཉེ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཙུན་པས་དེ་ཐོབ་མ་ལྟོང་  
པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞི་སྦྱོར། ཁོ་ན་རེ།  
འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་མེད་  
དེ། འཕགས་རྒྱུད་ལ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་  
ཡིན་ན། འདས་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ། གཞན་ཡང་། རྩམ་བཅས་  
ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཡིན་དགོས་པ་དང་<sup>2</sup>། སྟོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་

1 བ་ལྟོ་བ་ལ་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་བསྐྱུས། ༡༧༠་བ་ལ་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་བསྐྱུས། ༡༧༡་བ་ལ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་  
ཉེར་བསྟོགས་རབ་ཏུ་དབེན་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་བསྐྱུས།  
2 བ་ལྟོ་བ་ལ་ཟུག་བཅས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན། ༡༧༡་ན་ཟུག་བཅས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན། ༡༧༡་ན་ལ་ལམ་ཟུག་བཅས་ཡིན་ན།  
3 བ་ལྟོ་ན་ལ་བ་དང་། ༡༧༡་ན་ལ་བ་དང་། ༡༧༡་ན་ལ་བ་ཐལ།

རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།  
འཕགས་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུག། འདོད་ན། ༡ ཟག་མེད་གྱི་ལམ་ཡིན་  
ན། འདས་ལམ་ཡིན་པས་ཁྲུག་པ་དང་། ༢ མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན། འདས་  
ལམ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། ༣ ། འདོད་ན། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་  
སེམས་སྐྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་དང་། དེའི་  
རྒྱུད་གྱི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། ༤ དེའི་ཕྱིར། འཕགས་རྒྱུད་  
ལ་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པར་ཐལ། འཕགས་རྒྱུད་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་  
ན། ཀུན་རྗེས་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཕགས་རྒྱུད་ལ་རྣམ་  
དག་སྒོམ་ལམ་མེད་པར་ཐལ། འཕགས་རྒྱུད་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་ན། རྣམ་དག་པ་  
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྲུག་པ་སོང་།

གཞན་ཡང་། མངོད་ལས། “འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་དགོ་བ་ནི། །དག་པ་དེ་ནི་དེས་  
སྟོང་བྱ། །ཞེས་དང་། འཕགས་ལ་བྲལ་བའི་ཐོབ་རྣམ་གཉིས། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་  
འཐད་པར་ཐལ། འཕགས་རྒྱུད་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་དགོ་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་  
གྱིས་ཐོབ་པ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཁོ་ན་དེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཁོ་  
ན་ལ་བརྟེན་རྣམ་དངོས་སུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྒྱུད་གྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་  
སྟོལ་ལམ་དེ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུག།

༡ བ་༡༡་ན་༡་ཟག་མེད་གྱི་ལམ་ཡིན་ན། ༡༡་ན་༢་ཟག་མེད་གྱི་ལམ་ཡིན་ན། ༡༡་ན་༤་ལམ་ཟག་མེད་ཡིན་ན།  
༢ བ་༡༡་ན་༣་བ་དང་། ༡༡་ན་༣་བ་དང་། ༡༡་ན་༤་བ་དང་།  
༣ བ་༡༡་ན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། ༡༡་ན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། ༡༡་ན་དགོས་པའི་ཕྱིར།  
༤ བ་༡༡་ན་༣་དེའི་ཕྱིར། ༡༡་ན་༣་དེའི་ཕྱིར། ༡༡་ན་བ་༡་དེའི་ཕྱིར་ན།  
༥ བསྟན་འཕྲུལ་དཔེ་བཅུ་རྩ་༡༡། མངོན་བ་ཀུ། སྒོམ་དམོན་དབྱིག་གཉེན། མངོད་རྩ་བ། ༥༥་༡༧།

འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། རྣམ་གྲོལ་ལམ་དུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་  
གྲོལ་ལམ་ཡིན་ན། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །

བཞི་བ་ནི། རྒྱལ་ལྷགས་དང་ཐོད་རྒྱལ་པའི་འབྲས་བུ་གཉིས་དང་གསུམ་པོ་དེ་  
བཅུ་རྒྱལ་བ་ལམ་རྗེས་ཤེས་ཐོབ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཐོབ་པས་ཁྲུབ་ལ། དེ་ཡང་  
མཐོང་ལམ་གྱི་སྲ་རོལ་ཏུ་འདོད་པའི་སྐྱོམ་སྤངས་ཉོན་མོངས་རྒྱལ་བ་དང་དགུ་བ་  
རིམ་ཅན་དུ་ངེས་པར་སྤངས་པ་གཅིག་གིས་བཅུ་རྒྱལ་བ་ལམ་རྗེས་ཤེས་ཐོབ་པ་དང་  
དུས་མཉམ་དུ་རིམ་བཤུར་བྱིར་འོང་དང་བྱིར་མི་འོང་ཐོབ་ལ། ལྷ་བ་མན་ཚད་ཅེས་  
སྤངས་ཀྱང་དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་བྱིར་འོང་མི་ཐོབ་སྟེ། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་རྒྱལ་  
ལྷགས་ཐོབ་པའི་བྱིར། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་བྱིར་འོང་དང་དེའི་བྱིར་མི་འོང་གི་  
འབྲས་བུ་གཉིས་རིམ་བཤུར་འདོད་ཉོན་རྒྱལ་བ་དང་། དགུ་བ་སྤངས་པ་དང་དུས་  
མཉམ་དུ་དེ་གཉིས་སོ་སོར་ཐོབ་ལ། རིམ་གྱིས་པ་ལ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྲ་རོལ་ཏུ་འདོད་  
ཉོན་གཅིག་སྤངས་པ་ནས་སྲ་པའི་བར་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པ་སྲིད་ཀྱང་རྒྱལ་བ་དང་  
དགུ་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པ་མེད་དེ། དེས་དེ་གཉིས་བཅུ་རྒྱལ་བ་ལམ་རྗེས་ཤེས་  
ཀྱི་རྗེས་སུ་སྤོང་བའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གི་རྣམ་གཞག་སྦྱིར་བཤུད་པ་དང་།  
སོ་སོར་བཤུད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ།

༡ བ་༡༡་བ་ཕ་རྒྱལ་བ་དང་དགུ་བ་ལ། ཉ་༡༡་བ་ཕ་རྒྱལ་བ་དང་དགུ་བ་ལ། ཀ་༡༤་ན་ཕ་དགུ་བ་དང་བཅུ་བ་ལ།

### དགེ་འདུན་གྱི་གངས།

བདེ་སྐྱོད་པའི་ཚུལ། ལྷགས་གནས་གང་ལ་གང་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ།  
 འདིར་བསྟན་མཚོན་བྱེད་དཔེའི་དགེ་འདུན་ལ་སྐྱེས་བུ་བྱུང་བཞི་གང་ཟག་ལ་བརྒྱད་  
 ཏུ་ཡོད་དེ། རྒྱན་ལྷགས་ལྷགས་འབྲས། སྤྱིར་འོང་ལྷགས་འབྲས། སྤྱིར་མི་འོང་ལྷགས་  
 འབྲས། དབྱ་བཙེམ་ལྷགས་འབྲས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། མཚོན་ལྟར་ན་བརྒྱད་ཀ་  
 ལ་འབགས་པས་བྱུང་སྟེ། རྒྱན་ལྷགས་ལྷགས་པ་རྟོགས་པ་དམའ་ཤོས་ཡིན་ཡང་  
 མཚོང་ལམ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཚེས་བཟོད་ཚུན་ལ་གནས་པར་བཤད་པའི་སྤྱིར་དང་། ཚོད་  
 རྒྱལ་པའི་ལྷགས་པ་གཉིས་མཚོང་ལམ་བ་དང་། མཚར་གྱིས་པའི་ལྷགས་པ་གསུམ་  
 སྐོམ་ལམ་བ་དང་། འབྲས་གནས་དང་པོ་གསུམ་ལ་སྐོམ་ལམ་བས་བྱུང་བའི་སྤྱིར་ཉེ།  
 བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་རྗེས་ཤེས་སྐོམ་ལམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གུན་བཏུས་ལྟར་ན་རྒྱན་  
 ལྷགས་ལྷགས་པ་དང་ཚོད་རྒྱལ་པའི་ལྷགས་པ་གཉིས་ལ་སྐྱོར་ལམ་བ་ཡང་ཡོད་ལ།  
 རྒྱན་ལྷགས་དང་ཚོད་རྒྱལ་པའི་འབྲས་གནས་གཉིས་ལ་མཚོང་ལམ་བ་ཡོད་དེ། བཅུ་  
 དྲུག་པ་ལམ་རྗེས་ཤེས་མཚོང་ལམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ། འབྲས་བུ་ཚོད་རྒྱལ་བ། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་། འབྲས་བུ་རིམ་  
 གྱིས་བ། སྤང་བུ་རིམ་གྱིས་བ། སྤང་བུ་ཅིག་ཅར་བ་དང་སྐྱ་ལས། དང་པོ་ནི། འབྲས་  
 བུ་ཚོད་རྒྱལ་བ་ཞེས་བཟོད་པའི་རྒྱ་མཚོན་ཡོད་དེ། རྒྱན་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མངོན་  
 ཏུ་མ་བྱས་པར་འབྲས་བུ་སྤྱི་མ་གསུམ་པོ་གང་རུང་མངོན་ཏུ་བྱས་སམ་བྱེད་པའི་ཉན་  
 ཚོས་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་བཟོད་པའི་སྤྱིར། དེ་ཡང་སྐྱ་བཤད་པ་ཅམ་ཡིན་པས་བྱུང་  
 བ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། མཚོང་ལམ་གྱི་སྐྱ་འོམ་ཏུ་འདོད་ཉོན་ལ་

ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་ཉན་ཐོས་ཡིན་པས་ན། ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་ཞེས་  
བྱའོ། །གསུམ་པའི། འབྲས་བུ་བཞི་རིམ་གྱིས་མངོན་དུ་བྱས་སམ་བྱེད་པར་འགྲུང་  
བའི་ཉན་ཐོས་ཡིན་པས་ན་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པ་ཞེས་བྱའོ། །བཞི་པའི། །ཁམས་  
གསུམ་གྱི་སྒོམ་སྤང་ཉན་ཐོངས་རྒྱུད་དུ་འཁྲུང་དུ་དགྲུ་རིམ་གྱིས་སྡོང་བའི་ཉན་ཐོས་  
ཡིན་པས་ན་སྤང་བུ་རིམ་གྱིས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ལྷ་པའི། དེ་དགྲུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྡོང་  
བའི་ཉན་ཐོས་ཡིན་པས་ན་དེ་སྤང་ཅེས་བྱའོ། །

དེས་ན་སྡོང་ལམ་སྟེན་གཅིག་པའི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་གང་  
ཞིག །རྒྱུན་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་འབྲས་བུ་ཐ་མ་གསུམ་པོ་གང་  
རྒྱུད་མངོན་དུ་བྱས་སམ་བྱེད་པར་འགྲུང་བ་གང་རྒྱུད་ཡང་ཡིན། རང་ཡིན་པའམ་  
རང་གི་ནང་ཚན་དུ་གྲུང་བའི་རྒྱུན་ལྷགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་འོང་  
དང་། ཕྱིར་འོང་གི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་གི་  
རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་དབྱ་བཅོམ་གང་རྒྱུད་མེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་སྟེན་  
པར་དམིགས་པ། ཐོད་ཀལ་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགོ་འདུན་གྱི་མཚན་ཉིད།<sup>༡</sup> ཐོད་ཀལ་  
བའི་ཉན་ཐོས་གང་ཞིག །མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྲོ་རོལ་ཏུ་འདོད་ཉོན་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པ།  
ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགོ་འདུན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །འབྲས་  
བུ་བཞི་རིམ་གྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་འགྲུང་བ་དང་བྱས་པ་གང་རྒྱུད་གི་རིགས་ཅན།  
རིམ་གྱིས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགོ་འདུན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །ཁམས་གསུམ་གྱི་

༡ བ་༡༩ན་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་དབྱ་བཅོམ་གང་རྒྱུད་མེད་པ། ༡༧༩ན་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་དང་།  
ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་དབྱ་བཅོམ་གང་རྒྱུད་མེད་པ། ༡༧༩ལ་ན་༡་ཕྱིར་མི་འོང་གང་རྒྱུད་མེད་པ།  
༢ བ་༡༩ན་ལ་ཐོད་ཀལ་བའི་ཉན་ཐོས་གང་ཞིག །༡༧༩ན་ལ་ཐོད་ཀལ་བའི་ཉན་ཐོས་གང་ཞིག །༡༧༩ལ་ན་༡་དེ་གང་ཞིག །

སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཚུང་དུའི་ཚུང་དུ་དགུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤངས་པའམ་སྤོང་བའི་རིགས་  
ཅན་གང་ཅུང་དེ། སྤང་བུ་ཅིག་ཅར་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་  
ཞིག །དེ་དགུ་རིམ་གྱིས་སྤངས་པའམ་སྤོང་བའི་རིགས་ཅན་གང་ཅུང་དེ། སྤང་བུ་རིམ་  
གྱིས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེས་ན་ཅིག་ཅར་བ་ལ་སྤང་བུ་ཅིག་  
ཅར་བས་ཁྲབ། རིམ་གྱིས་པ་ལ་སྤང་བུ་རིམ་གྱིས་པས་ཁྲབ་པོ། །

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་ཐོད་ཀྲལ་བའི་རྒྱུན་ལྷགས་མི་འདོག་སྟེ། རྒྱུན་ལྷགས་ཀྱི་  
འབྲས་བུ་དེ་འབྲས་བུ་བཞིའི་ཐོག་མ་ཡིན་པས་དེའི་སྔ་རོལ་ཏུ་ཐོད་ཀྲལ་བའི་འབྲས་  
བུ་གཞན་མེད་པའི་སྲིད། དེ་ལ་འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། རྒྱུན་  
ལྷགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་སྲིད་འོང་ཡོད་པ་གང་ཞིག །རྒྱུན་ལྷགས་  
དང་སྲིད་འོང་གི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་སྲིད་མི་འོང་ཡང་ཡོད་པའི་སྲིད།  
འབྲས་བུ་ཐོད་ཀྲལ་བའི་དགྲ་བཅོམ་མེད་དེ། དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་དེ་འབྲས་བུ་  
བཞིའི་ཐ་མ་ཡིན་པས་དེ་ཐོབ་པ་ལ་འབྲས་བུ་དང་པོ་གསུམ་པོ་གང་ཅུང་གཅིག་ཐོབ་  
པ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་པའི་སྲིད། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་རྒྱུན་ལྷགས་མེད་དེ།  
མཚོང་ལམ་གྱི་སྔ་རོལ་ཏུ་འདིག་རྟེན་པའི་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་གྱིས་  
རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པའི་སྤང་བུའི་གཙོ་བོ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་མི་རུས་པའི་སྲིད་<sup>༡</sup>་  
ཏེ། དེའི་སྔ་རོལ་ཏུ་མཚོང་སྤང་ལྷན་སྦྲོར་གསུམ་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་མི་རུས་པའི་  
སྲིད། དེ་འབྲའི་སྲིད་འོང་མེད་དེ། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་ཞེས་པའི་ཆགས་པ་དེ་སྦྲིར་  
འདོད་ཉོན་དང་ཁྲུང་པར་དུ་འདིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་སྤང་དུ་གྱུར་བའི་འདོད་པའི་འདོད་

༡ བ་༡༩་བ་ལ་མི་རུས་པའི་སྲིད་ཏེ། ཏ་༡༩་བ་ལ་མི་རུས་པའི་སྲིད་ཏེ། ཀ་༡༤་བ་ན་མི་རུས་ཏེ།

ཆགས་ལ་བྱེད་རིགས་པ་གང་ཞིག །མཐོང་ལམ་གྱི་སྐྱོད་ལ་ཏུ་དེ་ལ་ཆགས་བྲལ་  
 བྱས་པའི་སྲིད་འོང་མེད་པའི་སྲིད་ཉེ། དེའི་སྐྱོད་ལ་ཏུ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་  
 ཐོབ་པའི་སྲིད་འོང་མེད་པའི་སྲིད། དེ་ལྟར་ཡང་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་རྒྱུ་ལས། །འདི་ལ་  
 མཐོང་ལམ་གྱི་སྐྱོད་ལ་ཏུ་སལ་ཆེར་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་སྐྱོམ་ལམ་  
 གྱི་སྐྱོབས་ཀྱིས་ཐོབ་བ་གཉིས་ལས་སྐྱེས་ཆགས་བྲལ་སྐྱོན་སོང་ཏུ་འདོད་བ་ནི་ཉ་  
 ཅང་ཐལ་ཆེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད། དེ་འདྲའི་སྲིད་མི་འོང་ཡོད་དེ།  
 ཆགས་བྲལ་སྐྱོན་སོང་ཞེས་པའི་ཆགས་བ་དེ་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་ཡིན་པ་གང་  
 ཞིག །མཐོང་ལམ་གྱི་སྐྱོད་ལ་ཏུ་དེ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་སྲིད་མི་འོང་ཡོད་པའི་  
 སྲིད། དེ་འདྲའི་དབང་བཅོམ་མེད་དེ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྐྱོད་ལ་ཏུ་དབང་བཅོམ་ཞུགས་  
 པའི་སྲིད་བྱའི་གཙོ་བོ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་མི་རུས་པའི་སྲིད་ཉེ། དེའི་སྐྱོད་ལ་ཏུ་  
 མིན་ཉོན་དགུ་བ་སྐྱོང་མི་རུས་པའི་སྲིད།

འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་སྲི་མ་གསུམ་རིམ་  
 གྱིས་མངོན་ཏུ་བྱེད་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཡོད། དེ་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་  
 དགོས་པའི་སྲིད། དེ་འདྲའི་སྲིད་འོང་ཡོད་དེ། རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་རྟོགས་བ་སྐྱོན་ཏུ་སོང་  
 བའི་སྲིད་འོང་ཡོད། དེ་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་དགོས་པའི་སྲིད། དེ་འདྲའི་སྲིད་མི་འོང་ཡོད་  
 དེ། རྒྱན་ཞུགས་དང་སྲིད་འོང་གི་རྟོགས་བ་སྐྱོན་ཏུ་སོང་བའི་སྲིད་མི་འོང་ཡོད། དེ་  
 ཡིན་ན་དེ་ཡིན་དགོས་པའི་སྲིད། དེ་འདྲའི་དབང་བཅོམ་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་བཞི་རིམ་  
 གྱིས་མངོན་ཏུ་བྱས་པའི་ཉན་ཐོས་དབང་བཅོམ་ཡོད། དེ་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་

༡ ལྷ་འབྲས་བུ་ལ་གསུང་འབྲས་བུ་རྒྱལ་མཚན་རྩེ། ཀུན་བཏུས་དང་རྒྱུ་ ༡༦༧༦



པ་ཡིན་དགོས་པའི་སྲིད།

སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒོམ་སྤང་  
 ཉོན་མོངས་རྒྱང་དུ་ལེ་རྒྱང་དུ་དགྲུ་རིམ་གྱིས་སྤོང་བའི་རྒྱུན་ལྷགས་ཡོད་པའི་སྲིད།  
 སྤང་འོང་དང་སྲིད་མི་འོང་གང་དུང་ཡིན་ན། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་དགོས་ཏེ།  
 འདོད་ཉོན་རྒྱག་པ་དང་སྲིད་ཉོན་རྒྱག་པ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བའི་སྲིད་འོང་ཡང་མེད།  
 འདོད་ཉོན་དགུ་པ་དང་སྲིད་ཉོན་དགུ་པ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བའི་སྲིད་མི་འོང་ཡང་མེད་  
 པའི་སྲིད་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས།<sup>1)</sup> འབྲས་བུ་བར་བ་གཉིས་ལ་ཅིག་ཅར་བ་བཞག་དུ་མི་  
 རུང་སྟེ། འདོད་ཉོན་རྒྱག་པ་སྤོང་བའི་ཆེ་སྲིད་ཉོན་རྒྱག་པ་དང་། དེ་དགུ་པ་སྤོང་བའི་ཆེ་  
 སྲིད་ཉོན་དགུ་པ་སྤོང་བ་མི་སྲིད་པས་འབྲས་བུ་དང་པོ་དང་ཐ་མ་ཁོ་ན་ལ་བཞག་  
 བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད། དེ་འབྲའི་དགྲ་བཅོམ་ཡོད་དེ། དེ་དགུ་རིམ་གྱིས་སྤངས་  
 པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཡོད་པའི་སྲིད། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་ཡོད་དེ།  
 དེ་དགུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བའི་རྒྱུན་ལྷགས་ཡོད་པའི་སྲིད། དེ་འབྲའི་དགྲ་བཅོམ་ཡོད་དེ།  
 དེ་དགུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤངས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཡོད་པའི་སྲིད།

ཁ་ཅིག །སྤོང་ལམ་སྟན་གཅིག་པའི་ཉོགས་པ་ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་  
 འདུན་གང་ཞིག །རྒྱུན་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་རྗེས་སུ་སྲི་མ་གསུམ་པོ་གང་  
 རུང་མངོན་དུ་བྱས་སམ་བྱེད་པ། རིམ་གྱིས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་གྱི་མཚན་  
 ཉིད། དེ་གང་ཞིག །རྒྱུན་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་སྲི་མ་གསུམ་པོ་  
 གང་རུང་མངོན་དུ་བྱས་སམ་བྱེད་པ། ཐོད་ཀླུང་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་གྱི་

1) ལྷ་འབྲས་བུ་ལ། གསུང་འབྲས་ལ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྤྲིང་པོ་རྒྱུ། 113་པ།

མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དང་པོ་ལ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་པའི་ཉན་ཐོས་དག་  
བཅོམ་པ་དང་། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ལ་མ་ངེས་ལ། ཕྱི་མ་འབྲས་བུ་  
ཐོད་ཀྲལ་བའི་ཕྱིར་འོང་གི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་། འབྲས་བུ་  
ཐོད་ཀྲལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ལ་  
མ་ངེས་པའི་ཕྱིར།

འོང་ལྷེ་ག་པས། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་དེ་འབྲས་བུ་  
ཐོད་ཀྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་དག་བཅོམ་  
པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་འབྲས་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀྲལ་  
པའི་ཕྱིར་འོང་གི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེ་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་བ་  
ཡིན་ཏེ། དེ་འབྲས་བུ་བར་པ་<sup>༡</sup>གཉིས་རིམ་གྱིས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་འབྲས་གནས་  
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མི་འཐད་དེ། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་བ་ལ་འབྲས་བུ་བཞི་རིམ་གྱིས་  
མངོན་དུ་བྱས་སམ་བྱེད་པ་གང་རུང་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོད་འབྲེལ་  
ལས།<sup>༢</sup> འབྲས་བུ་བཞི་མཐར་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དེ་སྤང་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་  
པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཚོས་ཅན། འབྲས་བུ་ཐོད་  
ཀྲལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་དག་བཅོམ་  
པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་འབྲས་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྲབ་པ་ཁས། གཞན་  
ཡང་། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀྲལ་བའི་ཕྱིར་འོང་གི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་

༡ བ་༡༣བ་༣བ། ༡༡༣བ་༣བ། ༡༡༣༥བ་༥བ།  
༢ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟུངས། ༥།༥། མངོན་བ་ཀྱུ། རྫོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མངོད་འབྲེལ། ༥༥༥༡།

དེ་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་སྲིར་མི་འོང་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་  
པའི་སྲིར། འདོད་ན། དེ་འབྲས་བུ་རིམ་འོང་ཞུགས་པ་དེ་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་སྲིར་  
མི་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་པར་  
ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ལུས་ཏེ། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀལ་པའི་སྲིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་དང་།  
འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་སྲིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་སྲིར་མི་འོང་  
གི་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་སྲིར།

ཁ་ཅིག །སྲོར་ལམ་སྟན་གཅིག་པའི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་གང་  
ཞིག །མཐོང་ལམ་གྱི་སྲ་རོལ་ཏུ་རང་གི་ཞུགས་པའི་སྲང་བུའི་གཙོ་བོ་ལ་ཆགས་བྲལ་  
བྱས་པ་དེ། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེའི་སྲ་  
རོལ་ཏུ་རང་གི་སྲང་བུའི་གཙོ་བོ་ལ། ཞེས་སོགས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འབྲས་བུ་ཐོད་  
ཀལ་པའི་སྲིར་འོང་ཚོས་ཅན། མཚོན་བུ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དང་པོ་དེ་ཡིན་པའི་  
སྲིར། གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། དེའི་སྲ་རོལ་ཏུ་འདོད་ཉོན་དགུ་བ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པ་  
གང་ཞིག །དེ་དེའི་ཞུགས་པའི་སྲང་བུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་སྲིར། གཉིས་པ་ནི།  
ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་སྲིར་མི་འོང་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བུ་  
དེ་ཡིན་པའི་སྲིར། འདོད་ན། དེའི་སྲ་རོལ་ཏུ་སྲིད་ཉོན་དགུ་བ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་  
པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །དེ་དེའི་སྲང་བུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་སྲིར། ཁ་  
ཅིག །དེའི་སྲ་རོལ་ཏུ་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྟ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།  
དེའི་སྲ་རོལ་ཏུ་མཐོང་སྲང་ཀུན་སྲོར་གསུམ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་མི་ལུས་པའི་སྲིར།

༡ ག་ཉ་ན་པ་དེ་དེའི་ཞུགས་པའི་སྲང་བུའི། ཉ་ཉ་ན་པ་དེ་དེའི་ཞུགས་པའི་སྲང་བུའི། ག་ཉ་ན་པ་དེ་དེའི་སྲང་བུའི།

གཉེས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ།

རྒྱལ་ལྷགས་ལྷགས་འབྲས།

སྲིར་འོང་ལྷགས་འབྲས། སྲིར་མི་འོང་ལྷགས་འབྲས། དག་བཅོམ་ལྷགས་  
འབྲས་བཤད་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། རྒྱལ་ལྷགས་ལྷགས་པ་བཤད་པ་དང་  
རྒྱལ་ལྷགས་འབྲས་གནས་བཤད་པ་དང་གཉེས། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་  
མཚན་ས། སྐྱབ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷགས་པ་བཞིའི་ནང་ཚན་གང་ཞིག །མཚོང་  
སྤར་ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་སྤར་ས་པས་རབ་ཏུ་སྲེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་དགོ་སྦྱོར་  
ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་སྲིར་དུ་བཙོན་བཞིན་པའི་སྦྱོར་བ་རྒྱལ་ཆགས་ལ་གནས་  
པ། རྒྱལ་ལྷགས་ལྷགས་པའི་མཚན་ཉིད།

གཉེས་པ་དེ་ལ་དབང་པོའི་སྐོ་ནས་རྒྱལ་ལྷགས་ལྷགས་པ་དབང་རྒྱལ་དང་  
པའི་རྗེས་འབྲང་དང་། དེ་དབང་རྣོན་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གཉེས་སུ་ལོད་དེ། མཚོང་  
ལས།<sup>1)</sup> དབང་པོ་རྣོ་རྒྱལ་དེ་དག་ཏུ། །དད་དང་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་བ། །ཞེས་གསུངས་  
པའི་སྲིད། གཞན་གྱིས་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་  
པའི་སྲིར་དུ་བཙོན་པའི་རྒྱལ་ལྷགས་ལྷགས་པ་དེ་དང་པོ་དང་། རང་ཉིད་གྱིས་གསུང་  
རབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་ཀུས་པའི་རྒྱལ་ལྷགས་  
ལྷགས་པ་དེ་གཉེས་པར་འདོག་སྟེ། ཀུན་བཏུས་ལས།<sup>2)</sup> དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་  
གང་ཞེས། གང་ཚོགས་བསགས་པ་དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་བ་འོལ་གྱིས་བསྟན་པའི་རྗེས་

1) བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ས། 2) 1) མངོན་པ་ཀུ་སྐོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཚོང་ཙམ། ༤༥་2) བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ས། 2) 6) སེམས་ཅན་འི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། 36་17་༤།

སྲུ་འབྲངས་ནས་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་སྲིར་སྦྲོར་བའོ། །ཚོས་ཀྱི་  
རྗེས་སྲུ་འབྲང་བ་གང་ཞེ་ན། གང་ཚོགས་བསགས་པ་དབང་པོ་རྣམ་པོ་བདག་ཉིད་  
ཀྱིས་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་སྲུ་འབྲངས་ནས་བདེན་པ་མངོན་  
པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་སྲིར་སྦྲོར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིར།

དེ་ལ་སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་གྱི་སློན་པ་དབྱེ་བ་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་  
ལྷགས་པ་དང་། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པ་གཉིས་ལས། རྒྱུན་  
ལྷགས་ལྷགས་པ་གང་ཞེ་ན། །འཕམས་གསུམ་གྱི་སློན་སྤང་ཉོན་མོངས་རྒྱུད་དུའི་རྒྱུད་  
དུ་དགུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བའི་རིགས་ཅན། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞེ་ན། །དེ་དགུ་  
རིམ་ཅན་དུ་སྤོང་བའི་རིགས་ཅན། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། རིགས་ཅན་སློན་པ་ལ་  
དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སློན་ལམ་མ་ཐོབ་པར་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དུ་འཇུག་  
པར་ངེས་པའི་སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པ་དེ་བསྐྱུ་བར་བྱ་བའི་  
ཆེད་ཡིན་པའི་སྲིར། དེས་དེ་དགུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བའི་སྲིར། དེས་དེ་དགུ་ཐེག་ཆེན་  
ལམ་དུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བའི་སྲིར་ཉེ། དེ་ཡོད་པའི་སྲིར་ཉེ། མདོ་སྤེའི་རྒྱུན་ལས།  
ཉན་ཐོས་མ་ངེས་རྣམ་གཉིས་ཉེ། །ཐེག་དོན་མཐོང་དང་མ་མཐོང་དང་། །དོན་མཐོང་  
འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་དང་། །འདོད་ཆགས་བྲལ་མིན་འདིར་དམན་པའོ། །ཞེས་  
གསུངས་པའི་སྲིར།

དེ་ལ་སྤངས་པའི་སློན་པ་འདོད་ཉོན་དང་པོ་ཅམ་ཡང་མ་སྤངས་པའི་རྒྱུན་  
ལྷགས་ལྷགས་པ་དང་། འདོད་ཉོན་དང་པོ་ཅམ་སྤངས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པ་

༡ བསྐྱེད་འགྲུལ་དཔེ་བསྐྱེད་མ། ༥༡། སེམས་ཅམ་ལ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤེའི་རྒྱུ། ༡༣༦་༡༧།

ནས། འདོད་ཉོན་ལྡ་བ་སྤངས་པའི་དེའི་བར་དུག་ཡོད། དེ་ཡིན་ན། འདོད་ཉོན་དུག་པ་  
མ་སྤངས་པས་ཁྲབ་སྒྲེ། མཛོད་ལས།<sup>༡</sup> སློབ་པས་སྤང་བྱ་མ་སྤངས་ན། །འབྲས་བུ་  
དང་པོ་ལ་ཞུགས་པ། །རྣམ་ལུང་བར་བཅོམ་གཉིས་པ་ལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད་  
དེ་ལ་སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་གྱི་སློབ་པས་འདོད་བར་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་གཅིག་གྱང་མི་  
ལེན་པ་ནས་འདོད་བར་སྐྱེ་བ་བདུན་ལེན་པའི་བར་དུ་ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ་ས་མཚན་མ་ཞི་སྒྲོང་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་ནས་ལམ་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་  
བར་དུ་ཡོད་དེ། ཀུན་བདུས་ལས།<sup>༢</sup> རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་འཇུག་པ་གང་  
ཞེ་ན། གང་ངེས་པར་འབྲེད་པའི་ཆ་དང་མ་སྟན་པ་ལ་མཛོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་  
གྱིས་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅོམ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་པོ་སྤྲུལ་སྤྱ།<sup>༣</sup>  
ངེས་པར་འབྲེད་པའི་ཆ་དང་མ་སྟན་པ་སྟན་གཅིག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་དང་པོའི་འབྲས་  
བུའི་བར་དུ་ལོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས།<sup>༤</sup> ས་མཚན་མ་སྒྲོང་ལམ་སྟན་གཅིག་  
པ་ནས། རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུས་བསྐྱུས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་ཚུན་  
ཆད་དུ། །ཞེས་དང་། རྫོགས་ལ་བཟོད་པའི་ཐེམ་སྐྱས་ལས།<sup>༥</sup> དེ་ལྟར་ན་ལུགས་དེ་  
གཉིས་ཀ་འཐད་བར་མི་རིགས་ཉེ། དཔུང་བར་བྱ་བའི་གཞི་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་གཅིག་  
ཉིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་མི་མ་སྟན་པ་གཉིས་དམ་བཅས་པའི་སྲིད་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་ན་གང་

༡ བཙུན་འཇུག་དཔེ་བཙུན་མ། ༥༧ མཛོན་པ་ཀྱ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཙ་ག། ༤༥༧།  
༢ བཙུན་འཇུག་དཔེ་བཙུན་མ། ༥༦ སེམས་ཅན་མི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བདུས། ༩༢༤༦།  
༣ བཙུན་འཇུག་དཔེ་བཙུན་མ། ༥༦ སེམས་ཅན་མི། སློབ་དཔོན་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་མཛོན་པ་ཀུན་ལས་བདུས་པའི་བཤད་པ། ༡༡༢༤༣།  
༤ ལྷ་འབྲས་བུ་མ། གསུང་འབྲས་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན། ༡༥༣༣།  
༥ ལྷ་འབྲས་བུ་མ། གསུང་འབྲས་ཁ། རྗེ་ཚོང་ཁ་ག། རྫོགས་ལ་བཟོད་པའི་ཐེམ་སྐྱས། ༤༣༣༧།

ངེས་པའི་དོན་དུ་འདོད་པར་བྱ་ཞེན། རི་སྐད་བཤད་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།<sup>1</sup>  
སྤྱོད་གས་དང་པོ་ནི་ཁས་མི་ཡེན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་སྤྱོད་གས་དེ་ཁོ་ན་མ་  
མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། <sup>2</sup>འདོད་ཉོན་ཐུག་པ་མ་སྦངས་པར། སྤྱོད་ལམ་སྟེན་  
གཅིག་ནས་བརྒྱུད་སྟེ། །ལམ་ལ་རྗེས་བཟོད་བར་དག་ལ། །གནས་པ་དེ་ནི་རྒྱུན་  
ལྷགས་ལྷགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ས་མཚམས་དེ་མི་འཐད་དེ། རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པ་ལ་འཕགས་  
པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་ཡིན་  
ན། འཕགས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཉགས་བྱུབ་སྟེ། <sup>3</sup>འཆད་པར་  
འགྱུར་བའི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད། ཅེས་སོགས་དང་། <sup>4</sup>དགེ་འདུན་ལ་སངས་རྒྱས་  
དགོན་མཚོག་གི་ །ཞེས་སོགས་དང་། དབུ་མ་འཇུག་པར།<sup>5</sup> འདི་ནི་འཕགས་པ་  
བརྒྱུད་པ་རི་ལྟ་དེ་ལྟར་ཉེ་བར་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུན་  
ལྷགས་ལྷགས་པའི་མདོན་རྟོགས་ཡིན་ན། བརྒྱུད་པའི་ས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་  
ཉེ། མདོ་ལས།<sup>6</sup> རིགས་ཀྱི་ས་དང་། བརྒྱུད་པའི་ས་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་  
པའི་ཕྱིར་ན་མི་འཐད་དེ། རང་སངས་རྒྱས་ཡིན་ན། འཕགས་པ་ཡིན་དགོས་པར་  
ཐལ། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་ཡིན་ན། དེ་ལྟར་དགོས་པའི་

1 བ་ཉ་ལ་ན་ལ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་སྤྱོད་གས་དང་པོ་ནི་ཁས་མི་ཡེན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། ༡༧༧ ལ་བ་དང་མཚུངས། ༡༧༧༧ བ་ལ་འགྱུར་བའི་  
ཕྱིར།  
2 སྤྱོད་གས་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཚོ། རྗེ་ཚོང་ཁ་བ། རྫོགས་ལ་བཟོད་བའི་མེས་སྐྱེས། ༤༣༧  
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། རྫོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༡༧༧༧  
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། རྫོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༡༧༧༧  
5 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༦༡། དབུ་མ་ལ། །དབལ་ལྡན་ཆེ་བ་གསལ་བ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༥༧༧  
6 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༦། ཉི་ཞེ་ཀ། རྫོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཞེ། ༤༧༧༧

ཕྱིར། བྱེད་པ་ཁས། ཉམས་བྱེད་ལྟེ། འདྲ་སངས་རྒྱལ་དང་ལྷན་ཅིག་བརྒྱུད་པོ།  
 ཞེས་དང་།<sup>༡</sup> དེའི་འོག་ཏུ་སངས་རྒྱལ་ཉེ་ཉི་ཤུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།  
 གཞན་ཡང་། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ལྷགས་ལྷགས་པའི་མཁའུ་བ་ཚོས་  
 ཅན། བརྒྱུད་པའི་ས་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱན་ལྷགས་ལྷགས་པའི་མཁའུ་བ་ཡིན་པའི་  
 ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་ལ་བརྒྱུད་པའི་སའི་སྤྲོ་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཐོང་  
 ལས།<sup>༢</sup> སྤང་དང་བསྐྱེད་ན་ཅིག་ཅར་པ་ལ་སྤྱི་དོན་མེད། ཅེས་དང་། རྣམ་བཤད་  
 ལས།<sup>༣</sup> མཐར་གྱིས་པའི་འབྲས་བུ་དང་པོ་རྒྱན་ལྷགས་ལ་ལྷགས་པའི་རྟོགས་པ་ནི་  
 ཚོས་ཅན། བརྒྱུད་པའི་ས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། “མཐར་གྱིས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་ཀྱི་མདོན་  
 རྟོགས་ནི་ཚོས་ཅན། མཐོང་བའི་ས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་མཐར་གྱིས་པ་སྤོས་པ་ལ་དགོས་པ་  
 ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྤྱོད་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་ལ་གནས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་ལྷགས་པའི་  
 མཁའུ་བ་ཚོས་ཅན། བརྒྱུད་པའི་ས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེགས་ཀྱི་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་  
 བ་མ་བྱེད། གནས་སྐབས་ཉན་ཐོས་སུ་དེགས་དེས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་  
 ཚོས་ཅན། དེགས་ཀྱི་ས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དཀར་པོ་རྣམ་པར་མཐོང་བའི་ས་ཡིན་  
 པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཁས། དེར་ཐལ། ཚོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ།  
 གནས་སྐབས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཡང་དག་པར་སྤངས་པ་ལས་མི་འདའ་བའི་ཉན་ཐོས་སོ་

༡ བསྐྱེད་འཁྲུང་དཔེ་བསྐྱུར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིར་བ། སྤྱོད་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༢༡༧༡༥།  
 ༢ བསྐྱེད་འཁྲུང་དཔེ་བསྐྱུར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིར་བ། སྤྱོད་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༢༡༣༥།  
 ༣ ལྷ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཚ། རྩེ་ཚོང་ཁ་བ། ལེགས་བཤད་གསེར་བྱིང་། ༤༥༧༡།  
 ༤ ལྷ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་ཇེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོ་རྒྱན། ༣༠༡༥།  
 ༥ ལྷ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་ཇེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོ་རྒྱན། ༣༠༡༦།



སྐྱེ་བའི་མཁའ་ལོ་ལོ་བའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དག་བཅོམ་ཞུགས་པ་དང་སོ་སྐྱེའི་གཞི་མ་སྐྱེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཕྱིར་  
མི་འོང་ཞུགས་པ་དང་དེའི་གཞི་མ་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་འབྲུག། དེར་ཐལ། ཕྱིར་  
འོང་ཞུགས་པ་ལ་དེའི་ཉ་ཕྱིར་ཉ། ལྷན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ལ་དེའི་ཕྱིར་ཉ། ལྷོར་ལམ་  
སྟན་གཅིག་པ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་དང་། དེ་འདྲའི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་  
པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉ། རྣམ་བཤད་ལས།<sup>༡</sup> ཐོད་ཀྣམ་བའི་ཞུགས་པ་ནི་ལྷན་ཞུགས་  
ལྟར་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཚོས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་ལྷན་  
ཞུགས་ཞུགས་པ་མེད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱུད་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་  
ཞིང་། དེའི་ཤེས་པ་བརྒྱུད་ཀྱང་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་  
བརྒྱུད་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བར་ཀུན་བཏུས་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་བཤད་  
ལས།<sup>༢</sup> རྣམ་འབྲོར་པའི་རྒྱུད་ལ་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་བ་ན་  
ཡང་རིམ་པ་དེ་དག་དང་མཐུན་པར་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་གཅིག་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས།  
ཞེས་གསུང་རབ་ལས་བསྟན་པའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་དང་པོར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་  
ལམ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཚོས་བཟོད། དེ་རྗེས་ཀུན་འབྱུང་ཚོས་བཟོད། དེ་རྗེས་འགོག་པ་ཚོས་  
བཟོད། དེ་རྗེས་ལམ་ཚོས་བཟོད་སྐྱེ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྟར་མ་ཡིན་ན། འདོད་  
པའི་སས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་

༡ བ་༡༥་བ་༤་དེའི་ཕྱིར་ཉ། ཉ་༡༥་བ་༥་དེའི་ཕྱིར་ཉ། ཀ་༡༤་བ་༣་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉ།  
༢ བ་༡༥་བ་༤་དེའི་ཕྱིར་ཉ། ཉ་༡༥་བ་༤་དེའི་ཕྱིར་ཉ། ཀ་༡༤་བ་༣་དེའི་ཕྱིར་ན་མི་འཐད་དེ།  
༣ ལྷན་ཞུགས་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་མེ། རྣམ་བཤད་སྐྱོང་པོ་རྒྱན། ༡༥༠་མ།  
༤ ལྷན་ཞུགས་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་མེ། རྣམ་བཤད་སྐྱོང་པོ་རྒྱན། ༡༣༠་མ།

ན། ཁམས་ཤོང་མའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་སྤངས་  
པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་  
ཅིག་ཅུ་དུ་སྐྱེ་བའི་སྤྱིར། ཉམས་ཁས། འདོད་ན། འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་སྐྱོམ་  
སྤང་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ལ་དེ་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། འབྲས་  
བུ་རིམ་གྱིས་པའི་སྤྱིར་མི་འོང་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཚོས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་  
ཚགས་བྲལ་སྐྱོན་སོང་གི་སྤྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་གནས་པའི་  
རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། དེ་དགོ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་  
གནས་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཚོས་ཤེས་དེ་དགོ་སྤྱོད་ཚུལ་  
གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། དེ་འབྲས་གནས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན།  
སྤྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ཉོན་དགུ་བ་སྤངས་པའི་ཉན་ཐོས་  
སྐྱོབ་པའི་འབྲས་གནས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ན་མ་ཁྲལ།

ཁ་ཅིག །མཐོང་སྤངས་ཀུན་སྤྱོད་གསུམ་སྤོང་སྤྱིར་དུ་བཅོལ་པའི་གང་  
ཟག །རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་མཚན་ཉིད། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་སྤོང་སྤྱིར་དུ་  
བཅོལ་པའི་ཉན་ཐོས་ཚོགས་ལམ་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཉེ། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་  
སྐྱོབ་སྤྱིར་དུ་བཅོལ་བཞེན་པའི་དེ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། ཁ་ཅིག །ཞུགས་པ་བཞེད་ནང་  
ཚན་གང་ཞིག །འབྲས་བུ་སྤྱི་མ་གསུམ་ཉེ་གང་རུང་སྤྱིར་དུ་མི་བཅོལ་པར་རྒྱུན་  
ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྐྱོབ་སྤྱིར་དུ་བཅོལ་བ་དེ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།

༡ བ་༡༩་བ་༡་གསུམ། ༡༡༩་ན་༡་གསུམ་ལོ། ༡༡༩་ལ་༡་གསུམ་ལོ།

རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པ་དེ་ཉམ་ཚོས་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཚོ་བ་སྲིར་དུ་བཅོམ་པའི་  
གང་ཟག་ཡིན་པའི་སྲིར་རོ། །བཞི་པ་ནི། ཅིའི་སྲིར་རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པ་ཞེས་བྲ་ཞེ་  
བ། རྒྱུན་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཚོ་བ་སྲིར་དུ་ལྷགས་པ་སྟེ་བཅོམ་བཞིན་པའི་སྐྱོར་པ་  
རྒྱུན་ཚགས་ལ་གནས་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྲའོ། །

གཉིས་པ་འབྲས་བུ་གནས་བཤད་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས། སྐྱ་  
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འབྲས་བུ་གནས་བཞིའི་ནང་ཚན་གང་ཞིག །མཚོང་སྤང་ཀུན་  
སྐྱོར་གསུམ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་སྤེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་དགེ་སྐྱོར་ཚུལ་གྱི་  
འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་<sup>1</sup>འཕགས་པ། རྒྱུན་ལྷགས་འབྲས་བུ་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།  
རིགས་གནས་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། འདོད་ཉོན་བརྒྱུད་པ་སྤངས་པའི་རྒྱུན་  
ལྷགས་འབྲས་བུ་གནས། འདོད་ཉོན་ལྡ་བ་སྤངས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་འབྲས་བུ་གནས་བསྐྱ་  
བར་བྲ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་སྲིར། མཚོང་སྤང་ཀུན་སྐྱོར་གསུམ་སྤངས་པའི་ཆ་ནས་  
རྒྱུན་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མདོ་ལས།<sup>2</sup> ཀུན་ཏུ་སྐྱོར་  
བ་གསུམ་སྤངས་པས་རྒྱུན་དུ་ལྷགས་པའི་འབྲས་བུ་མདོན་དུ་བྱས་སོ། །ཞེས་  
གསུངས་པས། དེ་གསུམ་ཐར་བ་ཚོ་བའི་བཞག་གས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་  
བཞག་པའི་སྲིར། འོན། དེ་གསུམ་མེད་གང་། དེས་ཐར་བ་ཚོ་བའི་ལ་བཞག་གས་ལྟེན་ཚུལ་  
གང་ཞེ་ན། དེ་གསུམ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འཛིག་ལྟ་ཀུན་བཏགས། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་  
བརྒྱལ་ལྷགས་མཚོག་འཛིན། མེ་ཚོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྲིར། དེ་  
གསུམ་གྱིས་དེ་ལ་བཞག་གས་ལྟེན་ཚུལ་ཡོད་དེ། དང་པོ་དེས་བདག་ཆད་ཀྱིས་དོགས་པའི་

1 བ་ཉལ་བ་ན་གནས་པའི་འཕགས་པ། 2 ཉལ་བ་ན་གནས་པའི་འཕགས་པ། 3 བ་ཉལ་བ་ན་གནས་པ།  
4 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་ས། 5 ཉེ་ཁྲི་ཀ། 6 རྩོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། 7 ཉེ་ཁྲི་ 8 ཉལ་བ་

འཇིགས་པས་བྲངས་པའི་སློབས་དེ་ལ་གོགས་བྱེད། གཉིས་པས་ལམ་ལོར་བར་འཇིག་  
པའི་སློབས་དེ་ལ་གོགས་བྱེད། གསུམ་པས་ལམ་རྣམ་དག་རྟེན་ཀྱང་དེ་ལ་ཐེ་ཚོམ་  
བསྐྱེད་པའི་སློབས་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མཛོད་ལས།<sup>1</sup> འགྲོ་མི་  
འདོད་དང་ལམ་ལོར་དང་། །ལམ་ལ་ཐེ་ཚོམ་རྩི་སྟེང་གཅིག །ཐར་པར་བསྐྱོད་ལ་  
གོགས་བྱེད་པ། །དེ་ལི་ཕྱིར་བྱ་གསུམ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། དབང་པོའི་སློབས། སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་གྱི་སློབས། སྦྱོར་པའི་སློ་  
བས། སྤངས་པའི་སློབས། རྟོགས་པའི་སློབས། སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་གྱི་སློབས་དབྱེ་བ་  
དང་བྱུག་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལ་རྒྱུན་ལྷགས་འབྲས་གནས་དད་མོས་བ་དང་། མཐོང་  
ཐོབ་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། མཛོད་ལས། དེ་ཚེ་དབང་པོ་རྣོ་རྒྱལ་དག །དད་པས་མོས་དང་  
མཐོང་བས་ཐོབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་ལྷགས་འབྲས་གནས་གང་  
ཞིག །རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བ། དང་  
པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པ་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་རྟོགས་  
པ་སྟོན་དུ་སོང་བ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཉེ། ཀུན་བརྟུས་ལས།<sup>2</sup> དད་པས་  
མོས་བ་གང་ཞེ་ན། དད་པའི་རྗེས་སྐྱེ་འབྲང་པའི་གང་ཟག་གང་འབྲས་སྟེན་དུས་  
ནའོ། །མཐོང་བས་ཐོབ་བ་གང་ཞེ་ན། ཚོས་ཀྱི་རྗེས་སྐྱེ་འབྲང་པའི་གང་ཟག་གང་འབྲས་  
སྟེན་དུས་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་ལྷགས་འབྲས་གནས་དང་། སྤང་བྱ་  
རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་འབྲས་གནས་གཉིས་ལས། རྒྱུན་ལྷགས་འབྲས་གནས་

1 བསྟན་འགྲུབ་དཔེ་བསྟར་མ། 214 མཛོད་ལ་གྱ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཙམ། ༩༠༥།  
2 བསྟན་འགྲུབ་དཔེ་བསྟར་མ། 216 སེམས་ཅན་མི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བརྟུས། 261-271།

གང་ཞིག །ཁམས་གསུམ་གའི་སྐྱོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་རྩུང་དུའི་རྩུང་དུ་དགུ་ཅིག་ཅུ་  
 དུ་སྤོང་བའི་རིགས་ཅན། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། རིགས་ཅན་སྐྱོམ་པ་ལ་དགོས་པ་སྤང་  
 བ་ཞིན་ནོ། །དབྱེ་བ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅུ་པའི་རྒྱན་ལྷགས་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་  
 དང་། དེ་ཙམ་པོ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དང་། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅུ་པའི་དབྱ་བཙོམ་  
 ལྷགས་པ་དོན་གཅིག །གཉིས་པའི། ལམ་རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅུ་  
 པའི་རྒྱན་ལྷགས་འབྲས་གནས་ལྟ་བུའོ། །སྤང་བྱ་ཅིག་ཅུ་པའི་རྣམ་གཞག་བཤའ་བ་  
 ལ། བཤའ་བའི་ལུང་འགོད་པ། ལུང་གི་དོན་བཤའ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཀུན་  
 བརྟུས་ལས། ། ཅིག་ཅུ་པའི་ས་པར་འབྲིན་པ་ནི་གང་བདེན་པ་མངོན་པར་ཉོགས་པར་  
 གུས་ནས་མི་ལྷོགས་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་  
 ཁམས་གསུམ་ན་སྤོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་རྣམ་པས་ཅིག་ཅུ་སྤོང་བ་སྟེ། འདི་  
 བེ་རྒྱན་དུ་ལྷགས་པའི་འབྲས་བུ་དང་དབྱ་བཙོམ་པའི་འབྲས་བུ་གཉིས་ལ་གདགས་  
 སོ། །པལ་ཆེར་ནི་མཐོང་བའི་ཚོས་སམ་འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་ཆེ་ཀུན་ཤེས་པ་ཉིད་ཐོབ་  
 པར་བྱེད་ལ། གལ་ཏེ་མི་བྱེད་ནའང་སྤོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྤོན་ལམ་གྱི་  
 དབང་གིས་འདོད་པའི་ཁམས་ཉིད་དུ་སྟེ་སྟེ། སངས་རྒྱས་འབྲུང་བ་མེད་ན་རང་རྒྱལ་  
 བར་འབྲུང་དོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅུ་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་དེས་ཁམས་  
 གསུམ་གྱི་སྐྱོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་རྩུང་དུ་དགུ་པོ་དེ་དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་སྤོང་། ས་གང་ལ་  
 བརྟེན་ནས་སྤོང་། ལམ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྤོང་། ཚུལ་རི་ལྟར་དུ་སྤོང་བ། ལྷགས་

༡ བསྐྱར་འབྲུང་དགེ་བསྐྱར་མ། ༢།༦། སེམས་ཙམ་འི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བརྟུས། ༢༡༤༡།  
 ༢ བ་༡༢་བ་༥་སྟོབས་ཆེན། ༡༡༢་བ་༥་སྟོབས་ཅན། ༡༡༤༠་བ་༥་སྟོབས་ཅན།

གནས་གང་ལ་བཞག་པ། འབྲས་བུ་མངོན་ཏུ་བྱེད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དེ་དགུ་  
མཐོང་ལམ་ཐོབ་རྗེས་སུ་སློང་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་དེའི་སྲོལ་ཏུ་སྲིད་ཉོན་དགུ་བ་སློང་  
མི་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་ཅིག་ཅར་ཞེས་བ་ནས། མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱས་ནས་  
ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན།

གཉིས་པ་ནི། དེས་དེ་དགུ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་སྟོགས་  
མེད་ལ་བརྟེན་ནས་སློང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་གང་  
རུང་ལ་བརྟེན་ནས་སློང་བ་སྲི་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་  
དངོས་གཞི་ཐོབ་ན་འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་མི་  
སྟོགས་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཞེས་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེས་དེ་དགུ་འདས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་སློང་སྟེ། དེ་དང་འཇིག་  
རྟེན་པའི་ལམ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་སློང་བ་སྲི་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་  
སྲིད་ཉོན་དགུ་བ་སློང་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས།  
ཞེས་བཤད།

བཞི་པ་ནི། དེས་དེ་དགུ་སློང་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེས་དེ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དགུ་ཅིག་  
ཅར་ཏུ་སློང་བ་ནས་རྒྱུད་རྒྱུད་ཏུ་དགུ་ཅིག་ཅར་ཏུ་སློང་བའི་ཕྱིར། དེ་ནི་ཁམས་  
གསུམ་ན་སློང་བའི་ཉོན་མོངས་བ་རྣམས་རྣམ་བས་ཅིག་ཅར་སློང་སྟེ། ཞེས་བཤད།

ལྔ་པ་ནི། དེ་ཞུགས་གནས་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ཁོ་ན་ལ་བཞག་སྟེ། བར་བ་  
གཉིས་ལ་དེ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ནི་འདི་ནི། ཞེས་བ་ནས། གདགས་  
སོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན།

སྤྱད་པ་ནི། སྤང་བྱ་ཅིག་ཙམ་བའི་རྒྱུན་ལྷགས་པལ་ཆེ་བས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་  
པའི་ཆེ་དེ་ལ་དགྲ་བཙུན་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད། དེ་ལ་མ་བྱས་ན་འདོད་པའི་  
བར་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་ལ་བྱེད། དེ་ལ་མ་བྱས་ན་འདོད་པའི་སྐྱེ་སྲིད་དུ་སྐྱེ་བ་སྦྲངས་ནས་  
སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་ན་དེའི་ཉན་ཐོས་དང། དེ་དང་མ་མཉམ་ན་རང་རྒྱལ་གྱི་འབྲས་བུ་  
མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སྤྱི་དུ།

དེ་ནི་པལ་ཆེད། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། དེ་ཡང་པལ་ཆེར་ནི་མཐོང་བའི་  
ཚོས་སམ། ཞེས་པས་སྤང་བྱ་ཅིག་ཙམ་བའི་རྒྱུན་ལྷགས་མཐོང་ཚོས་ཞི་བསྟན། འཆི་  
བའི་དུས་ཀྱི་ཆེ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས། དེ་བར་འདའ་བ་དེ་བསྟན་ཉོ། །

རྒྱུན་ལྷགས་འབྲས་བུ་གནས་གང་ཞིག ། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྐོམ་སྤང་ཉོན་  
མོངས་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུ་དགུ་རིམ་བཞིན་དུ་སྤོང་བའི་རིགས་ཅན། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་  
པའི་རྒྱུན་ལྷགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཁ་ཅིག ། འདི་ནི་རྒྱུན་དུ་ལྷགས་པ་དང་དགྲ་བཙུན་  
པའི་འབྲས་བུ་གཉིས་ལ་གདགས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དུ་བསམས་ནས་  
སྤང་བྱ་ཅིག་ཙམ་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་ལ་སྤང་བྱ་ཅིག་ཙམ་བའི་རྒྱུན་ལྷགས་  
དང། སྤང་བྱ་ཅིག་ཙམ་བའི་དགྲ་བཙུན་གཉིས་སྤྱ་གྲངས་དེས་བར་འདོད་བ་མི་འཐད་  
དེ། དེ་འདྲའི་འབྲས་བུ་གནས་ལ་དེ་གཉིས་སྤྱ་གྲངས་དེས་བ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་  
སྤྱི་དུ། དེ་སྤང་མ་ཡིན་ན་སྤང་བྱ་ཅིག་ཙམ་བའི་རྒྱུན་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ་རང་གི་  
ལྷགས་ལམ་སྐོན་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཙམ་བའི་རྒྱུན་ལྷགས་  
ལྷགས་པ་མེད་པའི་སྤྱི་དུ། ལྷགས་ཁས།

ཁོ་ན་རེ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཙམ་བའི་རྒྱུན་ལྷགས་ཀྱི་ལྷགས་པ་ཡོད་ན། སྤང་བྱ་

ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པ་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་  
བ། མཚོང་སྤར་ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་སྤངས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་  
འདྲའི་རྒྱུན་ལྷགས་ཀྱི་ལྷགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མི་མཚུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། དེ་  
ཡོད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་དག་བཅོམ་ལྷགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྣམ་བཤད་ལས།<sup>1</sup>  
དབྱེ་བ་འདི་ནི་མཐར་གྱིས་བ་དང་། ཅིག་ཅར་བའི་དག་བཅོམ་ལྷགས་པ་གཉིས་ལ་  
གདགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རྒྱུན་ལྷགས་ཡིན་ན། ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་སྤངས་པས་ཁུབ་པར་འདོད་  
བ་མི་འཐད་དེ། རྒྱུན་ལྷགས་ཀྱིས་འདིག་ལྟ་ཀུན་སྦྱོར་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེས་  
འདིག་ལྟ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ལས་ཉོན་གྱིས་འཁོར་བར་  
སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པར་ཐལ། འདིག་ལྟ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཁུབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས།<sup>2</sup>  
ལྟན་ཅིག་<sup>3</sup> བྱེད་པ་མ་སྤངས་ཕྱིར། །སྤངས་ན་སྲིད་པ་ག་ལ་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་  
པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ །སྤང་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་ལ་རྒྱུན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་  
བདུན་པ་བ་དང་། རྒྱུན་ལྷགས་རིགས་སྐྱེ་གཉིས་སུ་རེས་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ།  
གཞུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་རེས་པའི་སྤང་  
བུ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་ཡོད། ཚེ་དེ་ལ་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་

1 སྐ་འབྲས་པར་ས། གསུང་འབྲས་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྩེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིར་ལོ་རྒྱུ། 1997  
2 བསྟན་འཇུག་དཔེ་བཅུ་ར་ས། 1991 ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཚོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་ཙ་བ། 1991  
3 1991་བ་7་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པ། བ་71་བ་3་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པ། 1991་ན་3་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པ། རྣམ་འགྲེལ་པར་མ་གཞན་དུ་ལྟན་ཅིག་  
སྐྱེས་པ།  
4 བ་71་བ་3་སྤང་། 1991་བ་7་སྤངས། 1991་ན་3་སྤངས།



རྗེ་བཙུན་པའི་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་འཁྲི་རྒྱུ་དོན། དེ་གཉིས་དེ་  
 གཉིས་གང་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གཞུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་འབྲས་  
 རྗེ་བཙུན་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཐང་ལས།<sup>1)</sup> མཐར་ཁྲིས་པ་  
 ལ་དབྱེ་བ་འདི་དག་རྒྱུ་བར་འཛིན་ཏུ་གྲགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་  
 པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པར་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་  
 གང་རྒྱུ་མིན་ན། འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པས་ཁྲུབ་པ་གང་  
 ཞིག། འདོད་པར་འབྲས་ལམ་སྐྱེ་བ་བརྒྱུད་མར་བརྟེན་པའི་འབྲས་པས་ཁམས་  
 གོང་དུ་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོད་ལས།<sup>2)</sup> འདོད་པར་  
 ཚེ་ཡོངས་གྲུབ་པའི་འབྲས་ལས། ཁམས་གཞན་དུ་ཉི་འགྲོ་བ་མེད། ཁེས་གསུངས་  
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་མི་འབྲན་དེ། མདོད་ལམ་གྱི་སྒྲོ་རོལ་ཏུ་འདོད་ཉོན་ལྡ་བ་  
 སྤངས་པའི་སྤང་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱུ་ཞུགས་ཡོད། དེ་རྒྱུ་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་  
 བཙུན་པ་བ་ཡང་མ་ཡིན། རྒྱུ་ཞུགས་རིགས་སྐྱེ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་  
 སྟེ། མདོད་ལས།<sup>3)</sup> རྣམ་པ་ལྡ་ཡི་བར་བཅོམ་དང་། གཉིས་པ་ལ་ཉི་ཞུགས་པ་  
 ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེས་འདོད་ཉོན་དང་པོ་སྤངས་  
 པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེས་འདོད་ཉོན་ལྡ་བ་སྤངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག། སྤང་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱུ་ཞུགས་མཐོང་ཚོས་ཞེ་ཡོད་པར་འདོད་  
 པ་མི་འབྲན་དེ། འབྲས་གནས་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཚོད་པར་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཚེ་

1) སྐྱེ་འབྲས་པར་ས། གསུང་འབྲས་ཙ། རྗེ་ཚོང་ཁ་བ། ལེགས་བཞད་གསེར་ལྗེད། 374་པ།  
 2) བསྟན་འགྲུབ་དཔེ་བསྟར་ས། 214། མདོན་པ་ཀླ། རྫོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མདོད་ཙ་བ། 36་པ།  
 3) བསྟན་འགྲུབ་དཔེ་བསྟར་ས། 214། མདོན་པ་ཀླ། རྫོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མདོད་ཙ་བ། 36་པ།

དེ་ལ་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་དེས་པའི་སྤང་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་  
རྒྱན་ལྷགས་མེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། སྤང་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་གྱིས་དག་བཅོམ་  
པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་བརྒྱད་དགོས་པའི་སྤྱིར། དེའི་སྤྱིར་  
འོང་མཐོང་ཚོས་ཞི་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཡང་མི་འབྲད་དེ། དེས་ཞེགས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། རྒྱན་ལྷགས་འབྲས་གནས་ལ་སྤྱོད་པའི་སྤོ་ནས། རྒྱན་ལྷགས་  
འབྲས་གནས་ཚལ་ལོ་བ་དང་། བྱང་པར་ཅན་གཉིས་ཡོད་དོ། །རྒྱན་ལྷགས་འབྲས་  
གནས་གང་ཞིག །རང་གི་གོང་མའི་འབྲས་བུ་ལ་མ་ལྷགས་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བ། དང་  
པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །རང་གི་གོང་མའི་འབྲས་བུ་ལ་ལྷགས་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་  
བ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མངོན་ལས།<sup>༡</sup> འབྲས་ཐོབ་འབྲས་བུའི་བྱང་པར་  
གྱི། །ལམ་ཐོབ་མེད་པས་དེ་ཡི་སྤྱིར། །འབྲས་གནས་བྱང་པར་བུ་བའི་སྤྱིར། །མི་  
བཅོམ་པ་ནི་ལྷགས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་ནི། ལམ་རྗེས་ཤེས་  
ལ་གནས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱན་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་རྗེས་སུ་འཇིག་རྟེན་པའི་བར་  
ཆད་མེད་ལམ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གང་རུང་ལ་  
གནས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་ལྟ་བུ། ཁ་ཅིག །རྒྱན་ལྷགས་འབྲས་གནས་གང་ཞིག །རང་  
གི་གོང་མའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་སྤྱིར་དུ་མི་བཅོམ་པ་དང་། དེའི་སྤྱིར་དུ་བཅོམ་བ། དེ་  
གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འཇོག་པ་མི་འབྲད་དེ། དེའི་སྤྱིར་དུ་བཅོམ་པའི་རྒྱན་ལྷགས་  
འབྲས་གནས་ཚལ་ལོ་བ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟུངས། ༢།༥། མངོན་བ་ཀྱུ། སྤོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མངོན་ཅ་བ། ༩༧༡༥།

སྲིད་དུ་བཙུན་པ་ཞིན་པའི་དེ་ཡོད་པའི་སྲིད།

ཁ་ཅིག་ །དེ་གང་ཞིག་ །དེའི་སྲིད་དུ་བར་ཚད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པ། དེའི་མཚན་  
ཉིད་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། རྒྱན་ལྷགས་འབྲས་གནས་ཁྲད་པར་ཅན་ཡིན་ན། དེའི་སྲིད་དུ་  
བར་ཚད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པས་མ་ཁྲབ་པའི་སྲིད་ཏེ། སྲིད་འོང་འབྲས་གནས་ཁྲད་  
པར་ཅན་ལ་དེས་མ་ཁྲབ་པའི་སྲིད། མ་གྲུབ་ན། འདོད་ཉོན་བརྒྱུད་པ་སྤངས། དགུ་པ་མ་  
སྤངས་པའི་སྲིད་འོང་འབྲས་གནས་ཚེ་གཅིག་བར་ཚད་གཅིག་པ་བ་ཚོས་ཅན། དེར་  
ཐལ། དེའི་སྲིད། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་སྲིད། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། འདོད་ཉོན་  
དགུ་པའི་དངོས་གཉེན་ལ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་ །ཚོས་ཅན་དེའི་སྲིད།  
འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཚེ་དེ་ལ་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་དེས་པར་སྤོང་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་  
ན། འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱིས་སྟེ། བ་མི་ལེན་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། འཇིག་རྟེན་པའི་སློམ་སྤང་དུ་གྲུང་པའི་འདོད་ཉོན་དགུ་པའི་  
དངོས་གཉེན་བར་ཚད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སྲིད་འོང་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་  
སྲིད། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་སྲིད། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་ལས་  
འདས་པའི་བར་ཚད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཚོས་ཅན་  
དེའི་སྲིད།

བཞི་པ་ལ། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་  
པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་  
ལ་འདོད་ཉོན་དང་པོ་ཅམ་ཡང་མ་སྤངས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་དང་། དེ་དང་པོ་ཅམ་  
སྤངས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་ནས། འདོད་ཉོན་ལྡ་པ་སྤངས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་ཀྱི་བར་དུག་

ཡོད། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཉོན་ཐོས་སུ་རིགས་ངེས་པའི་སྤང་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་  
ལྷགས་ཡིན་ན། འདོད་ཉོན་དུག་པ་མ་སྤངས་པས་ཁྲབ་སྟེ། དེས་དེ་ནམ་སྤངས་པ་ན་  
སྤྱིར་འོང་དུ་འགྱུར་བའི་ཉི་མ། གཉེས་པ་ནི། སྤང་བུ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ལྷགས་  
འབྲས་གནས་ལ་འདོད་ཉོན་དང་པོ་ཅམ་ཡང་མ་སྤངས་པ་དང་། དེ་དང་པོ་སྤངས་པ་  
ནས། དེ་བརྒྱད་པ་དང་། མིད་ཉོན་བརྒྱད་པ་ཅིག་ཅར་སྤངས་པའི་བར་དགུ་ཡོད།

ལྷ་པ་རྒྱན་ལྷགས་འབྲས་གནས་ལ་དབྱེ་ན། མཐོང་ལམ་བར་གྱུར་པའི་རྒྱན་  
ལྷགས་དང་། མྱོམ་ལམ་བར་གྱུར་པའི་དེ་གཉེས་སུ་ཡོད།

དུག་པ་ལ། འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྟེ་བ་གཅིག་ཀྱང་མི་ལེན་པ་  
དང་། དེ་གཅིག་ལེན་ཀྱང་གཉེས་མི་ལེན་པ་དང་། གཉེས་ལེན་ཀྱང་རིགས་མ་སྤུན་གྱི་  
སྟེ་བ་གཉེས་མི་ལེན་པའི་རྒྱན་ལྷགས། རིགས་མ་སྤུན་གཉེས་ལེན་ཀྱང་རིགས་  
མ་སྤུན་བཞི་མི་ལེན་པའི་རྒྱན་ལྷགས། རིགས་མ་སྤུན་བཞི་ལེན་ཀྱང་། རིགས་མ་སྤུན་  
བདུན་མི་ལེན་པའི་རྒྱན་ལྷགས། རིགས་མ་སྤུན་བདུན་ལེན་པའི་རྒྱན་ལྷགས་དང་  
དུག་ཡོད། དང་པོ་ནི། རྒྱན་ལྷགས་མཐོང་ཚོས་ཞེ་ལྷ་བུ་དང་། གཟུགས་སུ་ཉེར་  
འགྲུའི་སྤྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་དང་།  
གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྲུའི་སྤྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་  
རྒྱན་ལྷགས་ལྷ་བུ། རྒྱན་ལྷགས་མཐོང་ཚོས་ཞེ་ཡིན་ན། འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱིས་  
སྟེ་བ་མི་ལེན་པས་ཁྲབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན། ཚེ་དེ་ལ་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་  
བྱེད་པར་ངེས་པས་ཁྲབ་པའི་སྤྱིར། ལྷ་མ་གཉེས་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། འདོད་པར་

༡ བ་༡༥་བ་༥་གྱུར་བའི། ཉ་༡༥་བ་༤་འགྱུར་བའི། ཀ་༡༥་བ་༣་འགྱུར་བའི།

ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པས་ཁྲུབ་སྟེ། འདོད་པར་སྐྱེ་བ་གཉིས་བརྒྱུད་ནས་  
 འབགས་ཚོས་བསྟེན་པའི་འབགས་བ་ཡིན་ན། འདོད་པར་ཚེ་ཡོངས་སྤྱི་གྲུབ་པའི་  
 འབགས་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྲུབ་སྟེ། འདོད་པར་ཚེ་ཡོངས་སྤྱི་གྲུབ་པའི་  
 འབགས་བ་ཡིན་ན། ཁམས་གོང་མར་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པས་ཁྲུབ་པའི་  
 ཕྱིར་ཉེ། མཛོད་ལས།<sup>༡</sup> འདོད་པར་ཚེ་ཡོངས་སྤྱི་གྲུབ་པའི་འབགས། །ཁམས་གཞན་  
 ཏུ་ནི་འགོ་བ་ལེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི།<sup>༢</sup> ཚེ་གཅིག་བར་ཆད་  
 གཅིག་པའི་སྐྱ་བཤད་ཏུ་ཡོད་པའི་འདོད་པར་ཚེ་ཡོངས་སྤྱི་གྲུབ་ཀྱི་ཕྱིར་འོང་དང་ལུས་  
 ཉེན་གཅིག་བསྐྱུས་ཀྱི་རྒྱུན་ལྷགས་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། འདོད་པར་སྐྱེ་བ་གཉིས་  
 ལེན་པའི་ཕྱིར་འོང་དང་ལུས་ཉེན་གཅིག་བསྐྱུས་ཀྱི་རྒྱུན་ལྷགས་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི།  
 རྒྱུན་ལྷགས་རིགས་སྐྱེ་ལྟ་བུ། ལྟ་བུ་ནི།<sup>༤</sup> འདོད་པར་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་བཞི་  
 ལེན་པའི་མ་དེས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ལྟ་བུ། ཏུག་པ་ནི། དེས་  
 པའི་རྒྱུན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ལྟ་བུའོ། །

དེས་ན་འདོད་ཉོན་དང་པོ་ཅ་མ་མ་སྤངས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་

༡ བསྟན་འགྲུབ་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༥ མཛོད་བཀའ་སྤྱོད་དེད་ལྷག་གཉེན། མཛོད་ཅ་བ། ༤༦་༥།  
 ༢ བ་ཤེན་ལ་ཚེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པའི་སྐྱ་བཤད་ཏུ་ཡོད་པའི་འདོད་པར་ཚེ་ཡོངས་སྤྱི་གྲུབ་ཀྱི་ཕྱིར་འོང་དང་ལུས་ཉེན་གཅིག་སྐྱུས་  
 ཀྱི་རྒྱུན་ལྷགས་ལྟ་བུ། ༥་ཤེན་ལ་ཚེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པའི་སྐྱ་བཤད་ཏུ་ཡོད་པའི་འདོད་པར་ཚེ་ཡོངས་སྤྱི་གྲུབ་ཀྱི་ཕྱིར་འོང་དང་  
 ལུས་ཉེན་གཅིག་སྐྱུས་ཀྱི་རྒྱུན་ལྟ་བུ། ༡༡་༤༣་ལ་ཕྱི་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཁྲུབ་ཏུ་བར་ཅན་ཚེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པའི་འབྲས་བུ་  
 མཛོད་ཏུ་ཐོད་པར་དེས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་ལྟ་བུ།  
 ༣ བ་ཤེན་ལ་སྐྱེ་བ་གཉིས་ལེན་པའི་ཕྱིར་འོང་དང་ལུས་ཉེན་གཅིག་སྐྱུས་ཀྱི་རྒྱུན་ལྷགས་ལྟ་བུ། ༥་ཤེན་ལ་སྐྱེ་བ་གཉིས་ལེན་པའི་ཕྱིར་  
 འོང་དང་ལུས་ཉེན་གཅིག་སྐྱུས་ཀྱི་རྒྱུན་ལྷགས་ལྟ་བུ། ༡༡་༤༣་ལ་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་སྐྱེ་བ་གཉིས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་  
 མཛོད་ཏུ་ཐོད་པར་དེས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་ལྟ་བུ།  
 ༤ བ་ཤེན་ལ་འདོད་པར་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་བཞི་ལེན་པའི་མ་དེས་པའི། ༥་ཤེན་ལ་འདོད་པར་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་བཞི་  
 ལེན་པའི་མ་དེས་པའི། ༡༡་༤༣་ལ་མ་དེས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ལྟ་བུ།

གསར་དུ་ཐོབ་པའི་རྒྱན་ལྷགས་ལྟམ་གནས་ཙམ་པོ་བ་གང་ཞིག། སྡོན་སོ་སོ་སྐྱེ་  
 པོའི་གནས་སྐབས་སུ་ལསགས་པའི་ལམ་ཐོབ་ནས་ཀྱང། འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱིས་  
 སྐྱེ་སྲིད་བཅུ་བཞི་དང་བར་སྲིད་བཅུ་བཞི་སྟེ་ཉེར་བརྒྱད་ལེན་པའི་ལས་བསགས་  
 པའི་རིགས་ཅན། རྒྱན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། དེས་  
 པའི་རྒྱན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་དང་། མ་དེས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་སྲིད་པ་  
 ལན་བདུན་པ་བ་གཉིས་ཡོད། རྒྱན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་གང་ཞིག། འདོད་  
 པར་ལས་ཉོན་གྱིས་སྲིད་པ་ཉེར་བརྒྱད་ལེན་པར་དེས་པའི་རིགས་ཅན། དང་པོའི་  
 མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ལྷའི་རྟེན་ཅན་གྱི་དེ་དང་། མིའི་རྟེན་ཅན་གྱི་དེ་གཉིས་སུ་ཡོད།  
 དེས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་གང་ཞིག། ལྷའི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་  
 མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རིགས་ཅན། དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མངོན་འགྲུལ་ལས།<sup>1</sup>  
 གང་ཞིག་ལྷ་དག་གི་ནང་དུ་རྒྱན་དུ་ལྷགས་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་ནི་དེ་ཁོ་ནར་འོངས་  
 བས་ཡོངས་སུ་སྤང་ལས་འདའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དབྱེ་ན། འདོད་ལྷ་  
 རིགས་ལྷག་གི་རྟེན་ཅན་གྱི་དེ་ལྷག་ཡོད། དེ་གང་ཞིག། མིའི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་  
 མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རིགས་ཅན། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།<sup>2</sup> གང་  
 ཞིག་མི་དག་གི་ནང་དུ་རྒྱན་དུ་ལྷགས་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་ནི་དེ་ཁོ་ནར་འོངས་བས་  
 ཡོངས་སུ་སྤང་ལས་འདའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དབྱེ་ན། མིང་གསུམ་གྱི་  
 མིའི་རྟེན་ཅན་གྱི་དེ་གསུམ་ཡོད།

འོ་ན། དེས་སྲིད་པ་ཉེར་བརྒྱད་ལེན་ན་དེ་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བར་

1 བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། 2 །མངོན་པ་ལྷ། སྡོན་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མངོན་འགྲུལ། 2 །3 །4 །  
 2 བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། 2 །མངོན་པ་ལྷ། སྡོན་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མངོན་འགྲུལ། 2 །3 །4 །

གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེ་ན། ལྷོན་མེད་དེ། དེའི་སྒྲིབ་ཀྱི་ལྷོན་པ་དེ་རྣམས་  
བདུན་ཚོན་དུ་འབྲེལ་བས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་སྲིད། དཔེར་ན། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་  
ཤིང་འགལ་ཞེག་ལ་འདབ་མ་བརྒྱ་སྟག་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་ལོ་མ་རེ་རེ་ལ་འདབ་མ་  
བདུན་བདུན་ཡོད་པས་ན་དེ་ལ་ཤིང་འདབ་མ་བདུན་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། གསུང་  
རབ་གྱི་ཐ་སྙད་ལས་ཀྱང་། རིག་པའི་གནས་བདུན་ལྔ་སྟུང་ལྔ་སོ་ལྔ་ལ་མཁས་པའི་  
དགེ་སློང་ལ་རིག་པའི་གནས་ལྔ་ལ་མཁས་པའི་དགེ་སློང་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་  
ནོ། །རིག་པའི་གནས་བདུན་ལྔ་སྟུང་ལྔ་སོ་ལྔ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡང་དག་པ་  
རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་པ། དེའི་ཀུན་འབྲུང་བ། དེའི་འགོག་པ། དེའི་འགོག་  
པར་འགོ་བའི་ལམ། དེའི་རོ་སྒྲུང་བ། དེའི་ཉེས་དམིགས། དེའི་ངེས་པར་འབྲུང་བ་  
ཡང་དག་པ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་རྣམས་ཉེ་བདུན་དང་། དེས་སྤྱང་སོ་  
སྟག་མ་བཞི་ལ་རིགས་འབྲེ་སྟེ་སོ་ལྔ་ཡོད་པའི་སྲིད།

ལོ་ན། དེས་སྲིད་པ་ཉེར་བརྒྱད་ལེན་ན་ལེན་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། གསེར་སྲོང་ལྟར་  
ན། ལྷའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ངེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་དེ་ཤི་འཕོས་ཉེ།  
ལྷའི་སྐྱེ་སྲིད་དུག །དེ་རྗེས་མིའི་སྐྱེ་སྲིད་བདུན། དེ་ནས་ལྷའི་སྐྱེ་སྲིད་གཅིག་སྒྲིབ་ས་  
ནས་རྟེན་དེ་ལ་སྤྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད། དེས་མིའི་རྟེན་ཅན་ལ་ཡང་རིགས་  
འདྲའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། གསེར་སྲོང་ལས།<sup>1</sup> སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་ཡང་མིའི་རྟེན་ལ་རྒྱན་  
ཞུགས་ཐོབ་ན་མིར་ལན་དུག་ལྟར་ལན་བདུན་སྒྲིབ་ས་ནས་མཐར་མིར་སྐྱེས་ནས་  
འདྲའོ། །ལྷའི་རྟེན་ལ་ཐོབ་ན་ཡང་ལྟར་ལན་དུག་དང་མིར་ལན་བདུན་སྒྲིབ་ས་ཤིང་

1 ལྷ་འབྲུམ་པར་ས། གསུང་འབྲུམ་ཅུ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ། ལེགས་བཤད་གསེར་ཟེང་། ༣༠༧་༣།

མཐར་ལྗེ་ཉེན་ལ་འདའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད། ཀུན་བདུས་ལྟར་ན། ལྗེ་ཉེན་  
 ཅན་གྱི་དེ་ལི་འཕོས་ཏེ། དང་པོར་མིར་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཏེ། རྗེས་ལྟར་སྐྱེ་སྲིད་གཅིག་ཏེ།  
 རྗེས་མིར་སྐྱེ་སྲིད་གཅིག་སྟེ། ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་སྐྱེལ་ནས་མཐར་ལྗེ་ཉེན་ལ་སྤང་  
 འདས་མངོན་དུ་བྱེད། དེས་མིའི་ཉེན་ཅན་ལ་ཡང་རིགས་འགྲེལོ། ། ཀུན་བདུས་  
 ལས། ༡ དེ་ལྟར་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པ་གང་ཞེན། རྒྱན་དུ་ལྷགས་པའི་གང་ཟག་ཉིད་  
 ལྟ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་ཡན་མན་དུ་ལན་བདུན་འཁོར་བར་བྱས་ནས་གང་སྐྱུག་  
 བསྐྱེལ་གྱི་ཐ་མ་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད། རྒྱན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་  
 བ་བ་གང་ཞིག་ཏེ། འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱིས་སྲིད་པ་ཉེར་བརྒྱད་ལེན་པར་མ་དེས་པའི་  
 རིགས་ཅན། མ་དེས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་  
 བ། ལྗེ་ཉེན་ཅན་གྱི་དེ་དང་མིའི་ཉེན་ཅན་གྱི་དེ་གཉིས་ཡོད། མཚན་ཉིད་སོགས་སྲ་  
 མས་རིགས་འགྲེལོ། །

ཁ་ཅིག་ཏེ། རྒྱན་ལྷགས་པའི་ཁྲུང་པར་རྒྱན་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ། སྤངས་  
 པའི་ཁྲུང་པར་འདོད་ཉོན་དང་པོ་ཅམ་ཡང་མ་སྤངས་པ། སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་གྱི་ཁྲུང་པར་  
 འདོད་པར་རིགས་མ་སྐྱུན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་བདུན་ལེན་པར་དེས་པ། རྒྱན་ལྷགས་སྲིད་པ་  
 ལན་བདུན་པ་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། རྒྱན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་  
 བདུན་པ་བ་ཡིན་ན། འདོད་པར་རིགས་མ་སྐྱུན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་བདུན་ལེན་པར་དེས་པས་  
 མ་ཁྲུབ་པའི་སྲིད། གཟུགས་སྐྱེ་ཉེར་འགྲེལ་སྲིད་མི་འོང་གོང་འཕོ་འོག་མིན་མཐར་  
 སྐྱུག་འགྲོ་ཡིན་ན། འོག་མིན་གྱི་ཉེན་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པས་མ་ཁྲུབ་པའི་

༡ བ་ལྟ་ན་འགྲེལོ། ༡༩༡༣་ན་འགྲེལོ། ༡༩༡༤་ན་འགྲེལོ། །  
 ༢ བསྐྱེལ་འགྲུང་དཔེ་བསྐྱར་སྤྱོད། ༢༠༦ སེམས་ཅམ་མི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བདུས། ༡༩༡༣།



ཕྱིར། ཉམས་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། མངོན་འབྲེལ་ལས།<sup>༡</sup> ལོང་དུ་འཕོ་བ་དེ་དག་བར་  
སྐབས་སུ་ཡང་ཡོངས་སུ་ལྷ་རྒྱ་རྒྱ་ལས་འདའ་རུང་བར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། འོག་མིན་དང་  
མིན་པའི་ཅེ་མོའི་མཐར་ཐུག་པར་འགོ་བ་ལོ། དེ་མཉམ་ཆད་དུ་འགོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།  
དཔེར་ན། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་མཚོག་ཏུ་སོགས་ན་ལན་བདུན་པ་བ་ཉིད་བཞིན་  
ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེ་ངེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་མིན་པ་ལན་བདུན་པ་བའི་མཚོན་ཉིད་དུ་  
འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ངེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་མིན་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཆེ་འཕོས་ནས་  
འདོད་པའི་བར་མིན་དུ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་དེ། ངེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་  
མིན་པ་ལན་བདུན་པ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །རྒྱུན་ཞུགས་གང་ཞིག །རང་དང་  
རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྲུར་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱིས་མིན་པ་  
ཉེར་བརྒྱད་ལེན་པར་ངེས་པ། དེའི་མཚོན་ཉིད།<sup>༢</sup> དེ་གང་ཞིག །དེ་ལྟར་མ་ངེས་པ།  
མ་ངེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་མིན་པ་ལན་བདུན་པ་བའི་མཚོན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་  
དེ། སྐྱེ་མིན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྟེན་ལ་སྲིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་  
ངེས་པའི་<sup>༣</sup>རྒྱུན་ཞུགས་མིན་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡོང་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ངེས་  
པའི་རྒྱུན་ཞུགས་མིན་པ་ལན་བདུན་པ་བའི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་སྲིར་འོང་  
ཡིན་ན། འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱི་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ་ལོ། །

༡ བཙུན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༧ མངོན་པ་ལྟ། མོ་བདེན་དབྱེག་གཉིན། མངོན་འབྲེལ། ༥་༣་༥༧།  
༢ བ་༥༡་བ་༤་དེ་གང་ཞིག །དེ་ལྟར་མ་ངེས་པ། མ་ངེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་མིན་པ་ལན་བདུན་པ་བའི་མཚོན་ཉིད་ཟེར་བ། ཉ་༥༡་བ་༣་དེ་  
གང་ཞིག །དེ་ལྟར་མ་ངེས་པ། མ་ངེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་མིན་པ་ལན་བདུན་པ་བའི་མཚོན་ཉིད་ཟེར་བ། ༡༡་༤༤་ན་༥་དེའི་མཚོན་ཉིད་ཟེར་  
བ།  
༣ བ་༥༡་བ་༤་བྱེད་པར་ངེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས། ཉ་༥༡་བ་༣་བྱེད་པར་ངེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས། ༡༡་༤༤་ན་༥་བྱེད་པའི་རྒྱུན་ཞུགས།

གཞན་ཡང་། དེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་པའི་ཉོན་ལས་པ་སྟོན་  
 དུ་སོང་ཞིང་། འདོད་པར་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་གཉིས་<sup>༡</sup> ལྷངས་ཟེན་པའི་རྒྱན་  
 ཞུགས་དེ་ཚོས་ཅན། མཚོན་བྱ་གཉིས་པ་<sup>༢</sup> དེར་ཐལ། མཚོན་ཉིད་དེའི་སྲིད། འདོད་  
 བ། དེ་ཚོས་ཅན། འདོད་ཉོན་དང་པོ་ཅམ་ཡང་མ་སྤངས་པར་ཐལ་ལོ། །འབྲུབ་སྟེ།  
 མཚོན་ལས།<sup>༣</sup> འབྲས་གནས་སྟོམ་སྤང་བྱ་མ་ཟད། །རེ་སྤར་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་  
 པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད། །ཁ་ཅིག །འདོད་ཉོན་དང་པོའི་དངོས་གཉེན་ལ་གནས་  
 པའི་དེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡོད་དེ། མཚོན་ལས།<sup>༤</sup> འབྲས་  
 གནས་སྟོམ་སྤང་བྱ་མ་ཟད། །ཅེས་གསུངས་ཤིང་། བྱ་མི་བཙོན། ཞེས་མ་གསུངས་པ་  
 ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་སྲིད། ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། ཚེ་དེ་ལ་འདོད་ཉོན་དང་པོ་སྟོང་  
 པའི་དེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་མེད་པའི་སྲིད། མ་གྲུབ་ན། དེས་  
 པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡིན་ན། འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱིས་རིགས་  
 མ་ཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་བདུན་ལེན་པར་དེས་པས་མ་འབྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །འབྲུབ་སྟེ། གསེར་  
 ཟླང་ལས།<sup>༥</sup> ཉོན་མོངས་པ་གཅིག་སྤངས་པ་དང་། སྐྱེ་བ་གཅིག་ལྷངས་ནས་མཚོན་  
 ཉིད་འཛིག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད།

ཁ་ཅིག །མ་དེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡིན་ན། འདོད་  
 པར་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་བཞི་ལེན་པས་འབྲུབ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འདོད་པར་

---

༡ པ་༢༡་བ་༤་གཉིས། ཏ་༢༡་བ་༤་གཉིས། ༡༡༤༤་ན་༣་བདུན།  
 ༢ པ་༢༡་བ་༤་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ཏ་༢༡་བ་༥་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ༡༡༤༤་ན་༣་མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ།  
 ༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢།༥། མཚོན་ལ་གྲུ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཚོན་ཅ་བ། ༤༥༡༤།  
 ༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢།༥། མཚོན་ལ་གྲུ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཚོན་ཅ་བ། ༤༥༡༤།  
 ༥ ལྷ་འབྲས་པར་མ། གསུང་འབྲས་ཅེ། རྗེ་ཚོང་ཁ་བ། ལེགས་བཤད་གསེར་ཟླང་། ༣༠༤།༤།

རིགས་མ་ཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་གསུམ་ཙམ་ལེན་པའི་དེ་ཡོད་པའི་སྲིད། འགྲེལ་བཤད་  
ལས།<sup>1)</sup> དཔེར་ན་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་མཚོག་དུ་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པ་བ་ཉིད་བཞེན་  
ནོ། །དེ་ཡང་ཆེ་གཉིས་སམ་གསུམ་མངོན་པར་སྐབ་ནས་ཡོངས་སུ་སྲུ་སྲུ་ངན་ལས་  
འདའ་བ་མི་སྲིད་པ་མིན་མོད་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད།

འདོད་ཉོན་གསུམ་པ་སྦངས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གསར་དུ་ཐོབ་  
པའི་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་བུ་ནས་ཁྱད་པར་ཙན་གང་ཞིག །འདོད་པར་རིགས་མ་ཐུན་  
གྱི་སྐྱེ་སྲིད་གཉིས་ལེན་པར་ངེས་ཤིང་བཞི་མི་ལེན་པར་ངེས་པ། རྒྱུན་ཞུགས་  
རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ལྷའི་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ། མིའི་  
རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་གཉིས་ཡོད། མཚན་ཉིད་སོགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བས་  
རིགས་འགྲེལ། །དེ་ཡིན་ན། འདོད་ཉོན་གསུམ་པ་སྦངས་པས་ཁྱབ། བཞི་པ་སྦངས་  
མ་སྦངས་གཉིས་ཡོད། ལྷ་པ་མ་སྦངས་པས་ཁྱབ། འདོད་པར་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་སྐྱེ་  
སྲིད་གཉིས་ལེན་པར་ངེས་པས་ཁྱབ། གསུམ་ལེན་མི་ལེན་གཉིས་ཡོད། བཞི་མི་  
ལེན་པས་ཁྱབ་སྟེ། མངོན་ལས།<sup>2)</sup> རྣམ་གསུམ་རྣམ་བཞི་ལས་གྲོལ་བ། །ཆེ་གཉིས་  
གསུམ་དུ་རིགས་ནས་རིགས། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྫོང་གསལ་བཟོད་པའི་ཐེམ་  
རྒྱས་ལས།<sup>3)</sup> ཉོན་མོངས་གསུམ་དང་སྐྱེ་བ་གཉིས། །རིམ་བཞེན་ངེས་སྦངས་ངེས་  
པར་ལེན། །བཞི་པ་སྦངས་དང་སྐྱེ་བ་ནི། །གསུམ་པ་སྦངས་དང་མ་སྦངས་འདྲ། །སྦང་  
བུ་ལྷ་པ་སྐྱེ་བ་བཞི། །ངེས་པར་མ་སྦངས་མ་སྦངས་པ། །རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེའི་

1) བཙུན་འཇུག་དཔེ་བསྟར་མ། 10། མངོན་པ་བྱ། རྫོང་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྐུ། འགྲེལ་བཤད། 2302། 2།  
2) བཙུན་འཇུག་དཔེ་བསྟར་མ། 2། 4། མངོན་པ་ཀླ། རྫོང་དཔོན་དབྱེག་གཉིན། མངོན་ཅ་བ། ༤172།  
3) ལྷ་འབྲས་པར་མ། གསུང་འབྲས་ཚ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ། རྫོང་གསལ་བཟོད་པའི་ཐེམ་རྒྱས། 1173།

འབྲང་ཚོས་སྲུ། །མཁམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རྒྱུན་ལྷགས་རིགས་སྐྱེ་དང་རྒྱུན་ལྷགས་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་བའི་  
གཞི་མ་སྐྱུན་ཡོད། འདོད་པར་རིགས་མ་སྐྱུན་གྱི་སྲིད་པ་བཞི་ལེན་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་  
རིགས་སྐྱེ་ཡོད། ལམ་རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གིས་འདོད་ཉོན་དགུ་  
བ་མ་སྤངས་ཞེས་ཟེར་ན། ལམ་རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་རིགས་སྐྱེ་  
ཡོད་པར་ཐལ། དེ་དང་རྒྱུན་ལྷགས་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་བའི་གཞི་མ་སྐྱུན་ཡོད་  
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདོད་ཉོན་གསུམ་པ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། རྒྱུན་  
ལྷགས་རིགས་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལམ་རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་  
མི་འོང་གིས་འདོད་ཉོན་དགུ་བ་སྤངས་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། མཛོད་ལས།<sup>༡</sup> ཚེ་གཉིས་གསུམ་དུ་རིགས་ནས་རིགས། །ཞེས་  
གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པར་རིགས་མ་སྐྱུན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་བཞི་ལེན་པའི་  
རྒྱུན་ལྷགས་རིགས་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་དེ། མ་འབྲས་སྒྲེ། དེ་ནི་རྒྱུན་ལྷགས་ཀྱི་  
འབྲས་སུ་སྐོབ་པའི་རྟེན་དེ་ལ་འདོད་པར་རིགས་མ་སྐྱུན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་བཞི་ལེན་པ་ལ་  
དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་  
བཞིའི་རྟེན་ལ་སྐྱེ་སྲིད་གསུམ་སྤངས་ནས་སུམ་ཅུ་ཅེ་གསུམ་པའི་སློན་དུས་ཀྱི་སྲིད་  
པའི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་སྣའི་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་  
ཡང་ཡོད། འཛོམ་སུ་སྤྱིད་པའི་མིའི་རྟེན་ལ་སྐྱེ་སྲིད་གསུམ་སྤངས་ནས་ལུས་འཕགས་  
པའི་སློན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པའི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་མིའི་

༡ བསྐྱེད་འགྲུལ་དཔེ་བསྟུངས། ༥།༤། མངོན་བསྟན། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཅུག། ༤༧༡།

རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་ཡང་ཡོད་པའི་སྲིད་ཏེ། མངོན་འགྲེལ་ལས།<sup>༡</sup> རིགས་ནས་  
 རིགས་སྐྱེ་བའི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ལྷའི་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་བའི་རྣ་དག་གི་  
 བང་དུ་གཉིས་སམ་གསུམ་འཁོར་ནས་ལྷའི་རིགས་དེའམ་གཞན་དུ་ཡོངས་སྐྱེ་  
 རྒྱ་ལས་འདའོ། །མིའི་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་བའི་མི་དག་གི་བང་དུ་ལན་གཉིས་  
 སམ་གསུམ་འཁོར་ནས། སྲིད་དེའམ་གཞན་དུ་ཡོངས་སྐྱེ་སྐྱེ་རྒྱ་ལས་འདའོ། །ཞེས་  
 གསུངས་པའི་སྲིད་ན་མ་ཁྲལ། རྒྱལ་ཚེན་རིགས་བཞིའི་རྟེན་ལ་སྐྱེ་སྲིད་གསུམ་  
 སྲངས་ནས་རྟེན་དེ་ལ་སྲུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་བ་དང་། དེར་སྐྱེ་སྲིད་གཉིས་སྲངས་  
 བས་སྐྱེ་ལ་རྩ་ཅ་གསུམ་པའི་སྡོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པའི་རྟེན་ལ་སྲུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་  
 པའི་རྒྱན་ལྷགས་ལྷའི་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་ཡོད་པ་སྲུང་དང་པོའི་དོན་དང་། འཇོ་  
 ལུའི་སྲིད་པའི་རྟེན་ལ་སྐྱེ་སྲིད་གསུམ་སྲངས་ནས་རྟེན་དེ་ལ་སྲུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་  
 བ་དང་། དེར་སྐྱེ་སྲིད་གཉིས་སྲངས་ནས། ལུས་འཕགས་པོའི་སྡོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པའི་  
 རྟེན་ལ་སྲུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱན་ལྷགས་མིའི་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་ཡོད་  
 བ་སྲུང་གཉིས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་སྲིད།

ཁོ་ན་རེ། འདོད་ཉོན་བཞི་བ་སྲངས་ལྷ་བ་མ་སྲངས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་རིགས་  
 སྐྱེ་ཚོས་ཅན། རྒྱན་ལྷགས་འབྲས་གནས་བྱེད་པར་ཅན་དུ་ཐལ། རྒྱན་ལྷགས་རིགས་  
 སྐྱེ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཁྲལ་བ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཉོན་ཐོས་ཀྱི་སྐྱོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་  
 ལམ་ལ་གནས་པར་ཐལ་ལོ། ཟེར་ན། མ་ཁྲལ། འདོད་ན། འདོད་ཉོན་ལྷ་པའི་དངོས་  
 གཉེན་ལ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་བ་གང་ཞིག །དེས་འདོད་ཉོན་བཞི་བ་སྲངས་ཟེན་

༡ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟུངས། ༥། མངོན་བ་ལྷ། སྐྱོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མངོན་འགྲེལ། ༥། ༣༠༥།

པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚེ་དེ་ལ་འདོད་ཉོན་ལྷ་པ་སྤོང་རུས་སུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཚེ་  
 དེ་ལ་འདོད་ཉོན་རྒྱལ་པ་སྤོང་ངེས་སུ་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །ཚེ་དེ་ལ་དེ་སྤོང་རུས་  
 སུ་མཚོང་ནས་འབྲས་བུ་གསར་ཚོབ་ཡོད་པར་ཤེས་ན། འདོད་ཉོན་རྒྱལ་པ་ཡང་ངེས་  
 པར་སྤོང་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མཚོན་འབྲེལ་ལས།<sup>1</sup> ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ལྷ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མ་  
 ཡིན་ཞེ་ན། དེ་སྤངས་ན་རྒྱལ་པ་ཡང་གདོན་མི་ཟ་བར་སྤོང་པའི་ཕྱིར་ཉེ་དེའི་རྣམ་པ་  
 གཅིག་གིས་ནི་བར་ཚད་གཅིག་པ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་ལ་གོགས་བྱ་བ་མི་རུས་ཉེ།  
 རམས་ལས་མི་འདའ་བའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚེ་དེ་ལ་  
 ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཉེ། ལྷུན་  
 རྒྱགས་རིགས་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མཚོན་འབྲེལ་ལས།<sup>2</sup> ལྷོན་རྣམ་པ་གསུམ་  
 མམ་བཞི་སྤངས་པ་དང་བདུན་ནམ་བརྒྱད་སྤངས་པས་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ནི་རི་སྲིད་དུ་  
 འབྲས་བུ་ཁྲད་པར་ཅན་གྱི་ལམ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པ་དེ་སྲིད་དུ་རིགས་ནས་རིགས་  
 སུ་སྐྱེ་བའམ་བར་ཚད་གཅིག་པ་ཞེས་ནི་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་  
 ཐལ། ལྷུན་རྒྱགས་རིགས་སྐྱེ་ཡིན་ན། འབྲས་བུ་ཁྲད་པར་ཅན་གྱི་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་  
 པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ཡིན་ན་ལྷུན་རྒྱགས་འབྲས་བུ་གནས་ཁྲད་པར་ཅན་ཡིན་  
 པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འདོད་ཉོན་བཞི་པ་སྤངས་པའི་ལྷུན་རྒྱགས་རིགས་སྐྱེ་དང་།  
 ལྷུན་རྒྱགས་འབྲས་བུ་གནས་ཁྲད་པར་ཅན་གྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་ཉོན་  
 བཞི་པའི་ས་བོན་གྱི་དངོས་གཉེན་ལ་གནས་པའི་ལྷུན་རྒྱགས་རིགས་སྐྱེ་ཡོད་པའི་

1 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 2 །༥ མངོན་པ་ལྷ། ལྷོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཚོན་འབྲེལ། 2 །30  
 2 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 2 །༥ མངོན་པ་ལྷ། ལྷོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཚོན་འབྲེལ། 2 །31

སྲིར་ཉེ། དེའི་ས་བོལ་མ་སྤངས་པའི་དེ་ཡོད་པའི་སྲིར་ཉེ། འདོད་ཉོན་ལྷ་པའི་ས་བོལ་མ་སྤངས་པའི་དེ་ཡོད་པའི་སྲིར་ཉེ། འདོད་ཉོན་དུག་པའི་ས་བོལ་མ་སྤངས་པའི་སྲིར་ཉོང་ཡོད་པའི་སྲིར་ཉེ། འདོད་ཉོན་དགུ་པའི་ས་བོལ་མ་སྤངས་པའི་སྲིར་མི་འོང་ཡོད་པའི་སྲིར།

གསུམ་པ་ས་མཚམས་ནི། སྤང་བུ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ལྷགས་ཀྱི་ས་མཚམས། མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དུག་པ་ནས་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྐོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་རྒྱང་དུའི་རྒྱང་དུའི་དངོས་གཉེན་ལ་གནས་པའི་བར་དུ་ཡོད། སྤང་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་ཀྱི་ས་མཚམས། མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དུག་པ་ནས་འདོད་ཉོན་དུག་པའི་དངོས་གཉེན་ལ་གནས་པའི་བར་དུ་ཡོད། བཞི་བ་ནི། ཅིའི་སྲིར་རྒྱན་ལྷགས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སྤང་འདས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་གྱི་རྒྱན་ལ་ལྷགས་པས་ན་རྒྱན་ལྷགས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་སྲིར།

གཉེས་པ་སྲིར་འོང་ལ།

ལྷགས་པ་བཤད་པ་དང་། འབྲས་གནས་བཤད་པ་གཉེས་ལས། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས། སྤང་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷགས་པ་བཞིའི་ནང་ཚན་གང་ཞིག །པམ་ཆེར་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་རབ་རྩ་བྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་དགེ་སྤོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་སྲིར་དུ་བཙོན་བཞིན་པའི་སྤོང་བ་རྒྱན་ཆགས་ལ་གནས་པས་རབ་རྩ་བྱེ་བ། སྲིར་འོང་ལྷགས་པའི་མཚན་ཉིད།

དབྱེ་ན། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླུ་པའི་སྲིར་འོང་ལྷགས་པ། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་

༡ བ་ལ་ལ་ལ་སྲིར་འོང། ༡༡༥༤་བ་ལ་སྲིར་མི་འོང།

སའི་ཕྱིར་འོང་ལྷགས་པ་གཉིས་ལས། ཕྱིར་འོང་ལྷགས་པ་གང་ཞིག །སྐྱོར་ལམ་སྟོན་  
གཅིག་པ་ནས་ལམ་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་བར་གང་རུང་ལ་གནས་པ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད།  
དབྱེ་ན། ཕྱིར་འོང་ལྷགས་པ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་དང་། དེ་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གཉིས།  
དེ་གང་ཞིག །རྒྱན་ལྷགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད།  
དབྱེ་ན། དད་མོས་པའི་ཕྱིར་འོང་ལྷགས་པ་དང་། མཐོང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་འོང་ལྷགས་པ་  
གཉིས་ཡོད།

གསུམ་པ་ནི། དང་པོའི་ས་མཚམས་སྐྱོར་ལམ་སྟོན་གཅིག་པ་ནས་ལམ་རྗེས་  
བཟོད་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད། གཉིས་པའི་ས་མཚམས་རྒྱན་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་རྗེས་སུ་  
འདོད་ཉོན་དང་པོ་ཚམ་སྐྱོང་བ་ལ་བཙུན་པ་ནས་འདོད་ཉོན་རྒྱག་པ་སྐྱོང་བ་ལ་བཙུན་  
པའི་བར་དུ་ཡོད།

བཞི་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཕྱིར་འོང་ལྷགས་པ་ཞེས་བྲ་ཞེ་ན། ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་  
བུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ལྷགས་པ་སྟེ་སྐྱོར་བ་རྒྱན་ཆགས་ལ་གནས་པས་ན་དེ་སྐྱོད་ཅེས་  
བྲའོ། །ཁ་ཅིག །ལམ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་འདོད་ཉོན་རྒྱག་པ་མ་སྲངས་  
པའི་ཉན་ཐོས་གང་ཞིག །འདོད་ཉོན་དང་པོ་ནས་རྒྱག་པའི་བར་གང་རུང་སྐྱོང་བ་ལ་  
བཙུན་བཞེན་པའི་གང་ཟག །འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་ལྷགས་པའི་མཚན་  
ཉིད་དང་། ཕྱིར་འོང་ལྷགས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ནམས་མི་རིགས་ཉེ། དང་པོ་  
ལ། འདོད་ཉོན་རྒྱག་པའི་དངོས་གཉེན་ལ་གནས་པའི་སྲང་བྲ་ཅིག་ཅར་པའི་རྒྱན་  
ལྷགས་ཀྱིས་མ་དེས། གཉིས་པ་ལ། མཐོང་ལམ་སྟོན་བསྐྱེད་ཚེས་བཟོད་ལ་གནས་  
པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཀྱལ་པའི་ཕྱིར་འོང་ལྷགས་པས་མ་དེས་པའི་ཕྱིར།



ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱི་ས་མཚམས་དེ་མི་འབྲང་བར་ཐལ། སྤྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་ན།  
འདོད་ཉོན་ལྡ་བ་སྤངས་པས་ཁྲུབ་པའི་སྤྱིར་ཉེ། ཀུན་བཏུས་ལས།<sup>1)</sup> ལན་ཅིག་སྤྱིར་འོང་  
བའི་འབྲས་བུ་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། གང་སློམ་པའི་ལམ་ལ་འདོད་བཀ་སྤྱོད་པའི་ཉོན་  
མོངས་པ་ལྡ་བ་སྤངས་པའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་  
ན་མ་ཁྲུབ། དེ་སྤྱིར་འོང་ཞུགས་པའི་ཡ་མཐའི་ས་མཚམས་སྟོན་བ་ཅམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་  
དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་འདོད་ཉོན་དང་པོའི་དངོས་གཉེན་ལ་གནས་པའི་<sup>2)</sup>སྤྱང་བྱ་རིམ་གྱིས་  
པའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར།

ཁ་ཅིག །འབྲས་བུ་ཐོད་ཀལ་བའི་སྤྱིར་འོང་ཞུགས་པའི་ས་མཚམས་སྤྱོད་  
ལམ་སྟན་གཅིག་པ་ནས་འཛིག་ཉེན་པའི་སློམ་སྤང་བྱ་གྱུར་པའི་འདོད་ཉོན་བྲུག་པའི་  
དངོས་གཉེན་གྱི་བར་ན་ཡོད། ཟེར་བ་མི་འབྲང་དེ། སྤྱོད་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་ལ་  
གནས་པའི་སྤྱིར་འོང་ཞུགས་པས་དེ་སྤངས་པའི་སྤྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་  
གྱིས་དེ་སྤངས་པར་ཐལ། ཁྱོད་འབྲས་བུ་ཐོད་ཀལ་བའི་སྤྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་  
སྤྱིར་ཉེ། ཚོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉེས་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས། སྐྱ་བཤའ་བའོ། །དང་པོ་ནི།  
འབྲས་གནས་བཞིའི་ནང་ཚན་གང་ཞེ་ག། །པལ་ཆེར་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་རབ་  
ཏུ་སྤྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་དགེ་སྤོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ། སྤྱིར་འོང་  
འབྲས་གནས་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཉེ། རྣམ་བཤའ་ལས།<sup>3)</sup> གཉེས་པ་པལ་ཆེར་རམ་མ་

1) བསྟན་འཇུག་དཔེ་བཅུ་མ། 26 སེམས་ཅམ་རི། འཕགས་བ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། 3203།  
2) བ་3 ཅ་ན་2 གནས་པའི་སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཚོས་ཅན། 53 ཅ་ན་6 གནས་པའི་སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་  
ཚོས་ཅན། 112 བ་3 གནས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཚོས་ཅན།  
3) ལྷ་འབྲས་བཤའ་གསུང་འབྲས་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤའ་སྤྱིང་པོ་རྒྱན། 1277།

ལུས་པར་སྤངས་པས་འབྲས་བུ་བར་བ་གཉིས་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ ཁ་  
ཅིག །འདོད་ཉོན་ལྷན་སྤངས་པའི་ཉོན་ཐོས་སློབ་པའི་འབྲས་བུ་གནས། སྤྱིར་འོང་དང་།  
འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་སྤྱིར་འོང་གི་མཚན་ཉིད་ཏུ་འདོད་པ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། དང་  
པོ་ལ། འདོད་ཉོན་ལྷན་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལ་མ་ལ་གནས་པའི་སྤང་བ་ཅིག་ཅར་  
པའི་རྒྱན་ལྷགས་ཀྱིས་མ་དེས་ལ། གཉིས་པ་ལ། སྤྱིར་མི་འོང་གིས་མ་དེས་པའི་སྤྱིར་

གཉིས་པ་ལ། སྤྱིར་འོང་ལ་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཚུལ་གྱི་སློབ་པས་འབྲས་བུ་ཐོང་གྲུ་  
པའི་སྤྱིར་འོང་དང་། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་སྤྱིར་འོང་གཉིས་ཡོད། རང་ཡིན་པའམ་  
རང་གི་ནང་ཚན་ཏུ་གྲུར་པའི་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་སྤྱིར་འོང་མེད་པ་ཡང་ཡིན།  
སྤྱིར་འོང་འབྲས་བུ་གནས་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་སྤྲུག་པ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། སྤྱིར་  
འོང་གང་ཞིག །རྒྱན་ལྷགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སློབ་ཏུ་སོང་བ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་  
ལ་དབང་པོའི་སློབ་པས་དབང་རྒྱལ་དང་མོས་པའི་སྤྱིར་འོང་དང་། དབང་རྗེན་མཐོང་  
ཐོབ་པའི་དེ་གཉིས་ཡོད། སྤྱིར་འོང་གང་ཞིག །རང་གི་ལྷགས་པ་དང་མོས་པ་དང་དང་  
པའི་རྗེས་འབྲང་གང་རྒྱུད་གི་རྟོགས་པ་སློབ་ཏུ་སོང་བ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་  
ཞིག །རང་གི་ལྷགས་པ་མཐོང་ཐོབ་པ་དང་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གང་རྒྱུད་གི་རྟོགས་པ་  
སློབ་ཏུ་སོང་བ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་སྤྱོད་པའི་སློབ་པས་སྤྱིར་འོང་འབྲས་  
བུ་གནས་ཅམ་པོ་བ་དང་། དེ་ལྷན་པར་ཅན་གཉིས། སྤྱིར་འོང་འབྲས་བུ་གནས་གང་  
ཞིག །རང་གི་གོང་མའི་འབྲས་བུ་ལ་མ་ལྷགས་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བ། དང་པོའི་མཚན་  
ཉིད། དེ་གང་ཞིག །རང་གི་གོང་མའི་འབྲས་བུ་ལ་ལྷགས་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བ། གཉིས་  
པའི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་སྤྱིར་འོང་འབྲས་བུ་གནས་ལྷན་པར་ཅན་ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་

གཅིག་པ་བ་གཉིས་དོན་གཅིག་།

ཁོ་ན་རེ། འདོད་ཉོན་བདུན་པའི་དངོས་གཉེན་ལ་གནས་པའི་སྲིར་འོང་ཚོས་  
ཅན། སྲིར་འོང་འབྲས་གནས་ཁྲུང་པར་ཅན་ཚེ་གཅིག་བར་ཚད་གཅིག་པ་བ་ཡིན་  
པར་ཐལ། དེ་ཁྲུང་པར་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིར། ཁྲུབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་སྲིར་མི་འོང་གི་  
འབྲས་བུ་མངོན་པ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་གཅིག་ཁོ་ནས་བར་དུ་ཚོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་  
སྲིར་ན་མ་ཁྲུབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལ་འདོད་ཉོན་བརྒྱུད་པ་དང་དགུ་བ་གཉིས་གྲིས་  
བར་དུ་ཚོད་པའི་སྲིར་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། དེ་ཡིན་ན། འདོད་ཉོན་བརྒྱུད་པ་སྤངས་པས་  
ཁྲུབ་སྟེ། མངོད་ལས།<sup>༡</sup> ཉེས་ཆ་བདུན་དང་བརྒྱུད་ཟད་པ། །ཚེ་གཅིག་བར་ཚད་གཅིག་  
པ་དང་། །གསུམ་པ་ལ་ནི་ཞུགས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིར་ན། ལན་ཅིག་སྲིར་  
འོང་ཡིན་ན། འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྲིས་སྐྱེ་བ་གཅིག་ལེན་པས་ཁྲུབ་པར་ཐལ། སྲིར་  
འོང་འབྲས་གནས་ཁྲུང་པར་ཅན་ཚེ་གཅིག་བར་ཚད་གཅིག་པ་བ་ཡིན་ན། སྲིར་མི་འོང་  
གི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་གཅིག་ཁོ་ནས་བར་དུ་ཚོད་པས་ཁྲུབ་  
པའི་སྲིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྲིར་འོང་གི་ཉེན་ལ་གཟུགས་སུ་ཉེར་  
འགྲའི་སྲིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་སྲིར། །མ་ཁྲུབ་ན། འདོད་  
པར་ཚེ་ཡོངས་སུ་གྲུར་པའི་འཕགས་པས་ཁམས་གོང་མར་ལས་ཉོན་གྲིས་སྐྱེ་བ་ལེན་  
པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྲིར།

ཁ་ཅིག་ །སྲིར་འོང་ཡིན་ན། འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྲིས་སྐྱེ་བ་གཉིས་མི་ལེན་

༡ བཟུན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥།ཤ། མངོན་པ་གྲུ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མངོད་ཅན། ༤༧་པ༠

༢ བ་པ་ལ་ན་པ་མ་ཁྲུབ་ན། ཏ་པ་ལ་ན་པ་མ་ཁྲུབ་ན། ༣༧༠༠་བ་༤་མ་ཁྲུབ་ན།

པས་ཁྲུག་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། ཉན་སར་<sup>1</sup> ལྷའི་སྲིད་པ་གཅིག་དང་མིའི་སྲིད་པ་གཅིག་  
 འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་རྣམས་པར་གཞག་། མཛོད་  
 འབྲེལ་ལས། <sup>2</sup>གང་ཞིག་ལྷ་དག་གི་ནང་དུ་སོང་སྟེ་མི་དག་གི་ནང་དུ་ལན་ཅིག་ཕྱིར་  
 འོང་བའི་ཕྱིར། ཕྱིར་འོང་བ་སྟེ། དེ་ལན་ཚད་དུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་  
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འདི་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་མ་ཡིན་པར་མི་འགྲུག་ཏེ། དེས་འདོད་པར་  
 དེགས་མ་ཐུབ་ཀྱི་སྟེ་བ་གཉིས་མི་ཡེན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་དེ། དེས་འདོད་པར་དེགས་  
 མ་ཐུབ་ཀྱི་སྟེ་བ་གཉིས་ཡེན་པར་ཐལ། དེས་འདོད་པའི་ལྷ་མིའི་སྟེ་བ་གཉིས་ཡེན་པ་  
 གང་ཞིག་། དེས་སྲིད་བྱའི་ལྷ་མིའི་སྟེ་བ་གཉིས་པོ་དེ་དེགས་མ་ཐུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་  
 གཉིས་འདོད་ཁམས་སུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུག་སྟེ། དེས་དེས་པའི་རྒྱུན་  
 ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ལ་མཚུངས་སོ། །

ཁ་ཅིག་། འདོད་ཉོན་བརྒྱད་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་བུ་གནས་ཁྲུད་པར་  
 ཅན་གང་ཞིག་། འདོད་སྣང་སྟེ་བ་གཅིག་སྲིད་པ་ནས་རྟེན་དེ་ལ་སྲིད་འདས་མངོན་དུ་  
 བྱེད་པ། ཕྱིར་འོང་འབྲས་བུ་གནས་ཁྲུད་པར་ཅན་ཆེ་གཅིག་པར་ཚད་གཅིག་པ་པའི་  
 མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། མིའི་རྟེན་ཅན་གྱི་དེས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་  
 པའི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་འདོད་ཉོན་བརྒྱད་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་  
 གནས་ཁྲུད་པར་ཅན་ཚོས་ཅན། ལུང་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་  
 ཐལ། ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་རང་གི་སྲིད་བྱའི་གཙོ་བོ་འདོད་  
 ཉོན་དགུ་པ་ཁོ་ནས་བར་དུ་ཚོད་ཅིང་། དག་བཙོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་

1 བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། 23 སེམས་ཅན་རྩེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཉན་ས། 244-246  
 2 བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། 24 མངོན་པ་ལྷ། རྫོག་པོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་འབྲེལ། 230-231

སྐྱེ་བ་གཅིག་ཁོ་ནས་བར་དུ་ཚོད་པའི་སྲིད་འོང་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པའི་  
སྲིད་ཀྱི་ཉམས་སྲུབ་སྟེ། ལྷའི་རྟེན་ཅན་གྱི་དེའི་རྟོགས་པ་སྣོན་དུ་སོང་བའི་དེ་དེ་ཡིན་  
པའི་སྲིད་མ་ལྟུང་གསལ།

ཁོ་ན་རྟེ། ཀུན་བརྟུས་ལས།<sup>༩</sup> བར་ཚད་གཅིག་པ་གང་ཞེན། ལན་ཅིག་སྲིད་  
འོང་བ་ལྷ་རྣམས་གི་ནང་ཉིད་དུ་སྐྱེས་ནས་གང་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐ་མ་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་  
གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྲིད་འོང་འབྲས་གནས་ཆེ་གཅིག་བར་ཚད་གཅིག་  
བ་བ་ཡིན་ན། འདོད་སྣའི་རྟེན་ལ་སྲུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པས་མ་ཁྲབ་པའི་སྲིད་  
ན་མ་ཁྲབ། མངོན་འབྲེལ་ལས།<sup>༡༠</sup> རྟུགས་པ་སྟུག་མ་གསུམ་ནི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་  
བ་གསུམ་ལས་ཐ་མི་དད་པའི་སྲིད་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ། ཁ་ཅིག་ །སྲིད་  
འོང་རྟུགས་པ་ཡིན་ན། རྒྱུན་རྟུགས་འབྲས་གནས་ཡིན་པས་ཁྲབ། སྲིད་མི་འོང་  
རྟུགས་པ་ཡིན་ན། སྲིད་འོང་འབྲས་གནས་ཡིན་པས་ཁྲབ། དག་བཅོམ་རྟུགས་པ་  
ཡིན་ན། སྲིད་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། འབྲས་བུ་སྣོད་ཀྱི་ལ་བའི་  
སྲིད་འོང་རྟུགས་པ་ཚོས་ཅན། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེའི་སྲིད། འདོད་ན། ལམ་རྗེས་  
ཤེས་གི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། ཆགས་བྲལ་སྣོན་སོང་གི་སྲིད་མི་འོང་རྟུགས་པ་ཚོས་ཅན།  
གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེའི་སྲིད། འདོད་ན། ལྲང་བཞེན། གསུམ་པ་ལ་སྲུང་བྱ་ཅིག་ཅར་  
བའི་རྒྱུན་རྟུགས་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྲིད། རང་  
ལྷགས་ནི། ལྷང་དེའི་དོན་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལོ། །

<sup>༩</sup> བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༥།༦། སེམས་ཅམ་རྟེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བརྟུས། ༡༥༡།  
<sup>༡༠</sup> བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༥།༤། མངོན་པ་ལྷ། ལྷོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མངོན་འབྲེལ། ༥༤༣། ༡༤།

གསུམ་པ་ལ། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླུ་པ་ལེ་ཕྱིར་འོང་གི་ས་མཚན་ལ། བདེན་པ་  
མངོན་ཉོག་ས་སྐད་ཅིག་བརྟུ་བུ་ག་པ་ནས་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་ལེ་དངོས་གཉེན་གྱི་བར་  
དུ་ཡོད། གཉེས་པ་ལེ་ས་མཚན་ལ། འདོད་ཉོན་དགུ་ག་སྐད་ས་ལེ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ནས་  
འདོད་ཉོན་དགུ་པ་ལེ་དངོས་གཉེན་གྱི་བར་དུ་ཡོད།

བཞི་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འདོད་པར་  
རིག་ས་མ་ཐུན་གྱི་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་སྟེ། སྐྱེ་སྲིད་གཅིག་ལེན་པས་ན་དེ་ལྟར་  
བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་ལ།

ཞུགས་པ་བཤད་པ་དང་། འབྲས་གནས་བཤད་པ་གཉེས་ལས། དང་པོ་ལ།  
མཚན་ཉིད། ད་སྟེ་བ། ས་མཚན་ལ། སྐྱ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཞུགས་པ་བཞིའི་ནང་  
ཚན་གང་ཞིག །ཐ་མའི་ཆ་མ་ཐུན་ལྟ་སྐད་ས་པས་རབ་ཏུ་སྟེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་  
པའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བཙུན་བཞིན་པའི་སྦྱོར་བ་རྒྱུན་  
ཆགས་ལ་གནས་པ། ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པའི་མཚན་ཉིད།

གཉེས་པ་ལ། དེ་ལ་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ། འབྲས་བུ་  
ཐོད་ཀླུ་པ་ལེ་དེའི་ཞུགས་པ། དེ་གཉེས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་ཞུགས་  
པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་དང་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་ཉོག་ས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་  
ཞུགས་པ་དོན་གཅིག །གཉེས་པ་དང་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་  
དོན་གཅིག །གསུམ་པ་ནི། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླུ་པ་ལེ་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཁྱད་  
པར་ཅན་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་ལ། དང་པོའི་ས་མཚམས། རྒྱན་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་མེས་སུ་  
འདོད་ཉོན་བདུན་པ་སྦྲོང་བ་ལ་བཙུན་པ་ནས་དེ་དགུ་པ་སྦྲོང་བ་ལ་བཙུན་པའི་བར་དུ་  
ཡོད། གཉིས་པའི་ས་མཚམས། སྦྲོང་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་ནས་ལམ་མེས་བཟོད་ཀྱི་  
བར་དུ་ཡོད།

བཞི་པ་ནི། ཅིའི་སྲིད་སྲིད་མི་འོང་ལྷགས་པ་ཞེས་བྲ་ཞེ་ན། སྲིད་མི་འོང་གི་  
འབྲས་བུ་ཐོབ་སྲིད་དུ་ལྷགས་པ་སྟེ་བཙུན་པའི་སྦྲོང་བ་རྒྱན་ཆགས་ལ་  
གནས་པས་ན་དེ་ལྟར་བཟོད་པའི་སྲིད། ཁོ་ན་དེ། ས་མཚམས་དེ་མི་འཐད་པར་  
ཐལ། སྲིད་མི་འོང་ལྷགས་པ་ཡིན་ན། འདོད་ཉོན་བརྒྱད་པ་སྦྲངས་པས་ཁྲབ་པའི་སྲིད་  
ཉེ། ཀུན་བདུས་ལས།<sup>༡</sup> སྲིད་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། གང་སྟོམ་  
པའི་ལམ་ལ་འདོད་པ་ན་སྦྲོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་བདུན་པ་དང་།  
བརྒྱད་པ་སྦྲངས་པའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད་ན་མ་  
ཁྲབ་སྟེ། དེ་སྲིད་མི་འོང་ལྷགས་པའི་ཡ་མཐའི་ས་མཚམས་བསྟན་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་  
སྲིད། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་འདོད་ཉོན་བདུན་པའི་དངོས་གཉེན་ལ་གནས་པའི་སྲིད་འོང་  
ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྲིད།

ཁ་ཅིག །ལམ་མེས་ཤེས་ཀྱི་ཉོགས་པ་ཐོབ་པའི་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་མ་སྦྲངས་  
པའི་ཉན་ཐོས་གང་ཞེ་ག། འདོད་ཉོན་དང་པོ་ནས་དགུ་པའི་བར་གང་དུང་སྦྲོང་བ་ལ་  
བཙུན་པ་དེ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འདོད་ཉོན་དགུ་པའི་དངོས་གཉེན་  
ལ་གནས་པའི་སྦྲང་བྲ་ཅིག་ཅར་པའི་རྒྱན་ལྷགས་འབྲས་གནས་དང་། མཐོང་ལམ་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟུང་ས། ༥༦། སེམས་ཅམ་དེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བདུས། ༡༥༠་༥།

རྒྱལ་བསྐྱེད་ཚོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་ཆགས་བྱེད་སོང་གི་སྲིད་མི་འོང་  
ཞུགས་པས་མ་དེས་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚན་སྐྱེ་བ་ལྟར་པོ། །དང་པོ་ནི།  
འབྲས་གནས་བཞིའི་ནང་ཚན་གང་ཞིག །ཐ་མའི་ཆ་མ་ཐུན་ལྷ་སྲངས་པས་རབ་ཏུ་སྲེ་  
བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་དགེ་སྦྱོར་རྩི་བྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ། སྲིད་མི་འོང་  
འབྲས་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། འོན། ཐ་མའི་ཆ་མ་ཐུན་ལྷ་སྲངས་པའི་ཆ་ནས་སྲིད་མི་  
འོང་གི་འབྲས་བུར་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མཛོད་  
འབྲེལ་ལས།<sup>༡</sup> ཐ་མའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་སྲངས་པས་སྲིད་མི་འོང་བའི་  
འབྲས་བུ་མཛོད་ཏུ་བྱས། ཞེས་གསུངས་པས། ཐ་མའི་ཆ་མ་ཐུན་ལྷ་སོ་དེ་སྲིད་མི་འོང་གི་  
འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བཞག་པའི་སྲིད། འོན་  
དེ་ལྷ་སོ་དེ་གང་།<sup>༢</sup> དེས་དེ་ལ་གོགས་བྱེད་རྩི་བྱི་སྲེ་བྱེ་ན། དེ་ལྷ་སོ་དེ། མཚན་  
སྲང་ཀུན་སྦྱོར་གསུམ། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་། གཞོད་སེམས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་  
སྲིད། དེས་དེ་ལ་གོགས་བྱེད་རྩི་བྱི་ཡོད་དེ། དང་པོ་གསུམ་སོ་དེས་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་  
གང་བཞག་འགོ་བའི་ཐ་མར་སྦྱེ་བ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད། སྲི་མ་གཉིས་པོས་དེ་ཁམས་ཀྱི་ཐ་མ་  
འདོད་ཁམས་སུ་སྦྱེ་བ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་སྲིད་ཉེ། ཀུན་བཏུས་ལས།<sup>༣</sup> ཁམས་  
གསུམ་ན་སྦྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྲངས་པས་སྲིད་མི་འོང་བར་འགྱུར་བ།  
ཅིའི་སྲིད་ཐ་མའི་ཆ་མ་ཐུན་ལྷ་སྲངས་པས་སྲིད་མི་འོང་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། གཙོ་བོས་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༩ མཛོན་པ་ལ། རྩི་བྱི་དཔོན་དབྱིག་གཉིན། མཛོད་འབྲེལ། ༢༥༠༡༡།  
༢ བ་མ་ལྷ་སོ་དེ་ལྷ་སོ་དེ་གང་། དེས། ༡༡་ལྷ་སོ་དེ་ལྷ་སོ་དེ་གང་། དེས། ༡༡༠༡་བ་ལྷ་སོ་དེ་ལྷ་སོ་དེས།  
༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༦ སེམས་ཅན་ལྟེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༡༥༠༡༡།



བསྐྱུས་པའི་སྒྲིར། ཅིའི་སྒྲིར་གཙོ་བོ་ཞེས་བྲ་ཞེ་ན། འགོ་བ་ཟ་མའི་རྒྱ་བྱེད་པའི་སྒྲིར་  
དང། ཁམས་ཟ་མའི་རྒྱ་བྱེད་པའི་སྒྲིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང། མཛོད་ལས།<sup>1)</sup> ཟ་མའི་  
ཆ་དང་མ་སྐྱུན་རྣམས་ལ། གཉེས་གྲིས་འདོད་ལས་མི་འདའ་ལ། གསུམ་བོ་ཡིས་ནི་སྒྲིར་  
སྒྲོག་བྱེད། ཉེས་གསུངས་པའི་སྒྲིར། ཁ་ཅིག ཟ་མའི་ཆ་མ་སྐྱུན་ལྟ་སྦྲངས་པས་རབ་ཏུ་  
བྱེ་བའི་དགོ་སྦྲོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གཞན་པའི་འཕགས་པ། སྒྲིར་མི་འོང་གི་མཚན་  
ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྲིད་ཉོན་བརྒྱད་པ་སྦྲངས་པའི་སྒྲིར་མི་འོང་ཡོད་པའི་སྒྲིར་ཉེ།  
སྲིད་ཉོན་དགུ་པའི་དངོས་གཉེན་ལ་གཞན་པའི་སྒྲིར་མི་འོང་ཡོད་པའི་སྒྲིར།

གཉེས་པ་ལ། སྒྲིར་མི་འོང་ལ་དབང་བོའི་སློབས། དད་མོས་པའི་སྒྲིར་མི་  
འོང་དང། མཛོད་ཐོབ་པའི་དེ་གཉེས་ཡོད། མཚན་ཉིད་རིགས་འབྲ། དེ་ལ་འབྲས་བུ་  
མཛོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་སློབས་དབྱེ་ན། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླལ་བའི་སྒྲིར་མི་འོང་དང།  
འབྲས་བུ་རིམ་གྲིས་པའི་སྒྲིར་མི་འོང་གཉེས་ལས། དང་བོ་དང་ཆགས་བྲལ་སྒོན་  
སོང་གི་སྒྲིར་མི་འོང། མཛོད་ལས་གྱི་ལྗོད་ལ་ཏུ་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྦྲངས་པའི་སྒྲིར་  
མི་འོང། དེའི་ལྗོད་ལ་ཏུ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྣོམས་འཇུག་ཐོབ་པའི་སྒྲིར་  
མི་འོང་རྣམས་དོན་གཅིག གཉེས་པ་དང་རྒྱུན་ལྷགས་གྱི་ཉོགས་པ་སྒོན་དུ་སོང་བའི་  
སྒྲིར་མི་འོང་དོན་གཅིག སྦྲོར་བའི་སློབས་སྒྲིར་མི་འོང་འབྲས་གཞན་ཙམ་བོ་བ་  
དང། དེ་བྱུང་བར་ཅན་གཉེས་ཡོད། འཕགས་ཚོས་བསྐྱེན་ཚུལ་གྱི་སློབས་དབྱེ་ན།  
འདོད་བར་ཆེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་སྒྲིར་མི་འོང་དང། འདོད་བར་ཆེ་ཡོངས་སུ་མ་  
གྱུར་པའི་སྒྲིར་མི་འོང་གཉེས་ཡོད། འདོད་བར་སྐྱེ་བ་གཉེས་བརྒྱད་དུ་འཕགས་ཚོས་

1) བསྐྱུན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱུར་ས། 2) མཛོན་བ་གྲུ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཆ་བ། ༩༠། ༡

བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། དེས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་  
 མིན་པ་ལན་བདུན་པ་བ་དང་། རྒྱུན་ལྷགས་རིགས་སྐྱེའི་རྟོགས་པ་སྟོན་ཏུ་སོང་བའི་  
 ཕྱིར་མི་འོང་ལྟ་བུ། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཚེ་དེ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་མི་  
 འོང་། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་།  
 གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་། ཕྱིར་མི་འོང་མཐོང་ཚོས་ཞི། ལུས་མངོན་  
 གྲེད་ཀྱི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་བཞི་ཡོད། འདོད་པར་ཚེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་འཕགས་པས་  
 ཁམས་གོང་མར་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་ཀྱང་། གཟུགས་སུ་ཚེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་འཕགས་  
 པ་ལས་ཉོན་ཀྱིས་གཟུགས་མེད་ཏུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཡོད་དེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས།<sup>1)</sup>  
 གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་ཚེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ནི། གལ་ཉེ་ན་གཟུགས་མེད་པའི་  
 ཁམས་སུ་ཡང་འགྲོ་བ་ཡོད་དེ། གོང་ཏུ་འཕོ་བ་དེ་དག་མིན་པའི་ཅེ་མོའི་མཐར་ཐུག་  
 པར་འགྲོ་བ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཚེ་དང་པོ་ལ་རྒྱུན་ལྷགས་དང་ཕྱིར་འོང་གང་རུང་གི་འབྲས་བུ་མངོན་  
 ཏུ་བྱས་ནས་ཚེ་གཉིས་པ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་། <sup>2)</sup>དང་པོའི་མཚན་  
 ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་པོ་སྲས་ལས།<sup>3)</sup> ཕྱིར་མི་འོང་ཚེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ནི་ཚེ་དང་པོ་ལ་  
 རྒྱུན་ཏུ་ལྷགས་པའི་འབྲས་བུ་དང་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ནས་ཚེ་  
 གཉིས་པ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ།  
 དེ་དེ་འདྲ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་སྐྱེ་བའི་མ་མཐའ་སྟོན་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་

1) བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 2)ཤ། མངོན་པ་ལ། རྫོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན། མཛོད་འགྲེལ། 2/36-37།  
 2) བ་22'བ་2'དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། 3) 22'བ་2'དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། 11/30 2'བ་6'དང་པོའི་མཚན་ཉིད།  
 3) བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 10། མངོན་པ་བྱ། རྫོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྲས། འགྲེལ་བཤད་3/70-71།

མ་ཡིན་ན། དེས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བའི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་  
བའི་སྲིད་མི་འོང་དང་། རྒྱན་ལྷགས་རིགས་སྲུའི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་སྲིད་མི་  
འོང་རྣམས་ཀྱིས་མ་དེས་སོ། །

གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲུབ་ཀྱི་སྲིད་མི་འོང་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སོ་སོའི་རང་  
བཞིན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་སྲིད་མི་འོང་གང་ཞིག །གཟུགས་  
སུ་ཉེར་མཚམས་སྦྱོར་བའི་རིགས་ཅན། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲུབ་ཀྱི་སྲིད་མི་འོང་གི་  
མཚན་ཉིད། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་སྦྱོར་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ལ་  
སྲུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་བར་དེས་པའི་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲུབ་ཀྱི་སྲིད་མི་འོང་གོང་འཕོ་  
འཕར་བའི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་ཚངས་རིས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་སྲིད་མི་འོང་དེ་  
གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲུབ་ཀྱི་སྲིད་མི་འོང་ཡིན་པ་གཅད་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་སྲིད།  
ཁ་ཅིག །མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆེ་དེ་ལ་སྲིད་མི་འོང་དུ་གྱུར་བའི་སྲིད་མི་འོང་གང་  
ཞིག །འོག་མིན་དང་སྲིད་ཅེ་གང་རུང་གི་རྟེན་ལ་སྲུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ། དེའི་  
མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མི་འཕྲད་དེ། དེ་ལ་སྡོན་སྲ་མ་དེ་འཇུག་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་ལ། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲུབ་ཀྱི་སྲིད་མི་འོང་ལ། གསུམ་དུ་དབྱེ་བ།  
ལྷ་དབྱེ་བ། བདུན་དུ་དབྱེ་བ། དགུར་དབྱེ་བ། བཅུར་དབྱེ་བ། ལྷོང་ལྷག་སོགས་  
སུ་དབྱེ་བ་དང་རྒྱག་ལས། དང་པོ་ལ། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲུབ་ཀྱི་སྲིད་མི་འོང་བར་  
འདའ་བ། དེ་སྦྱི་འདའ་བ། དེ་གོང་འཕོ་བ་དང་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། མཚོན་ལས།  
གསུམ་ལ་ཡང་རྣམ་གསུམ་བྱེ་ནས། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད།

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ས། ༢༥ མངོན་བཞུགས་སྦྱོར་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཚོན་ཅ་བ། ༡༠༧

གཉིས་པ་ལ། བར་འདའ་བ། སྐྱེས་ཅམ་ནས་འདའ་བ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་  
དང་བཅས་ཏེ་འདའ་བ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་མེད་པར་འདའ་བ། དེ་གོང་འཕོ་བ་དང་  
ལྷན་ཡོད་དེ། མངོན་ལས།<sup>1)</sup> དེ་ནི་བར་སྐྱེས་འདུ་བྱེད་དང་། །འདུ་བྱེད་མེད་ཡོངས་  
ལྷན་འདའ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ། དེ་བར་འདའ་བ་ལ་སྐྱུར་བར་འདའ་བ། སྐྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་  
འདའ་བ། དུས་ལྷན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་འདའ་བ་དང་གསུམ། སྐྱེ་འདའ་བ་གསུམ།  
གོང་འཕོ་བ་དང་བདུན་དུ་ཡོད་ལ། དེ་བདུན་ལ་སྐྱེས་བྱུ་དམ་པའི་འགྲོ་བ་བདུན་  
ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། མངོན་ལས།<sup>2)</sup> གོང་དུ་འཕོ་བ་མ་བྱེ་བར། །དམ་  
པའི་འགྲོ་བ་བདུན་དུ་འདོད། །དམ་བ་དམ་མིན་འཇུག་མི་འཇུག །སོན་བ་བྱིར་མི་  
འོང་བྱིར་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ལ། དེ་བར་འདའ་བ་གསུམ། སྐྱེ་འདའ་བ་གསུམ། གོང་འཕོ་བ་ལ་  
འཕར་བ། བྱེད་འཕར་བ། གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་དང་གསུམ་སྟེ་དགུ་ཡོད་  
པའི་བྱིར་ཏེ། མངོན་ཅ་བ་ལས།<sup>3)</sup> གསུམ་ལ་ཡང་རྣམ་གསུམ་བྱེ་ནས། །གཟུགས་སུ་  
ཉེར་འགྲོ་དགུར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྷ་པ་ལ། དགུ་པོ་དེའི་སྟེང་དུ།  
སྟོན་ཅེའི་མཐར་སྐབས་འགྲོ་བ་སྐྱེན་པས་བཅུར་ཡོད།

དུག་པ་ལ། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་བྱིར་མི་འོང་ལ་རྒྱས་པར་བྱེ་ན། ཞི་ཉིས་  
སྟོང་དགུ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་ཡོད་དེ། དེ་བར་འདའ་བ་ཉིས་སྟོང་ལྷ་བརྒྱ་གོ་གཉིས། དེ་སྐྱེས་

---

1) བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 2) མངོན་ལ་གྲུ་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མངོན་ཅ་བ། ༤༦་༤།  
3) བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 2) མངོན་ལ་གྲུ་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མངོན་ཅ་བ། ༤༦་༤།  
3) བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 2) མངོན་ལ་གྲུ་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མངོན་ཅ་བ། ༤༦་༥།

ཅམ་ནས་འདའ་བ་ལ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་གོ་གཉིས། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་  
 ཉེ་འདའ་བ་ལ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་གོ་གཉིས། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་མེད་པར་འདའ་བ་  
 ལ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་གོ་གཉིས། དེ་འོག་མེན་མཐར་ཐུག་འགོ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་  
 གང་ཞིག་ཉིས་སྟོང་ཚན་པ་ལྔ་ལ་ཁྲི། ལྔ་བརྒྱ་ཚན་པ་ལྔ་འི་ལྔ་བརྒྱ་ཚན་པ་བཞི་ལ་  
 ཉིས་སྟོང་། ལྔ་བརྒྱ་ཚན་པ་གཅིག་པོའི་སྟོང་དུ་གོ་གཉིས་པ་ཚན་པ་ལྔ་འི་གོ་གཉིས་པ་  
 ཚན་པ་བཞིའི་སྟོང་དུ་གོ་གཉིས་པ་ཚན་པ་གཅིག་པོའི་སྟོང་ནས་སོ་གཉིས་བྲེར་བས་  
 བཞི་བརྒྱ་སྟེ་དེ་གཉིས་བསྐྱམས་པས་དགུ་བརྒྱ། གོ་གཉིས་པ་གཅིག་ལྟའི་ལྷག་མ་ལ་  
 རྩལ་ཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བར་འདའ་བ་ལ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་གོ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཚངས་  
 རིས་ཀྱི་བར་སྤྱིད་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་བར་འདའ་བ་དེ་ལ་  
 ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཚེས་ཅན་གྱི་དགའ་བཅོམ་པ། བདག་གསོད་པའི་འོས་སུ་སྤྱར་  
 པའི་དགའ་བཅོམ་པ། རྗེས་སུ་བསྤང་བའི་དགའ་བཅོམ་པ། གནས་པ་ལས་མི་བསྐྱོད་  
 པའི་དགའ་བཅོམ་པ། རྟོགས་པའི་འོས་སུ་སྤྱར་བའི་དགའ་བཅོམ་པ། མི་གཡོ་བའི་ཚེས་  
 ཅན་གྱི་དགའ་བཅོམ་པ་རྩལ་པོ་དེའི་རིགས་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་རྩལ་ཡོད་ལ། དེ་རེ་རེ་  
 ལ་ཡང་ཚངས་རིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་གཅིག་ཀྱང་མ་སྤངས་པ་ནས་དེ་བརྒྱད་པ་སྤངས་  
 དགུ་པ་མ་སྤངས་པའི་བར་དགུ་དགུ་སྟེ་དགུ་རྩལ་ལྔ་བརྒྱ་དང་བཞི། ང་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་  
 ཡང་ནང་གསེས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣེ་འབྲིང་རྩལ་གསུམ་གསུམ་དུ་སྟེ་བས། ང་བཞི་ཚན་  
 པ་གཉིས་ལ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད། ང་བཞི་ཚན་པ་གཅིག་པོའི་སྟོང་དུ་བརྒྱད་པོ་བྲེར་  
 བས་རྩལ་ཅུ་རེ་གཉིས་ཉེ། དེ་ལྟར་ཚངས་པ་མདུན་ན་འདོན། འོད་རླངས། ཚང་མེད་  
 འོད། འོད་གསལ། དགོ་རླངས། ཚང་མེད་དགོ། དགོ་རླངས། སྤྱིན་མེད། བསོད་ནམས་

སྐྱེས། འབྲས་བུ་ཆེ་བ། མི་ཆེ་བ། མི་གདུང་བ། འཇོ་མ་སྣང་བ། ལིན་ཏུ་མཐོང་བ།  
 འོག་མིན་གྱི་བར་ཉེ་ཚངས་ཆེན་མ་གཏོགས་གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་  
 ལྷག་པོ་དེ་དེ་ལ་ཡང་བརྒྱ་དང་ལྷག་ཅུ་ཙུ་གཉིས་དེ་ཡོད་པས། བརྒྱ་ཚོ་བཅུ་ལྷག་ལ་  
 ལྷོང་དང་ལྷག་བརྒྱ། ལྷག་ཅུ་ཙུ་གཉིས་ལ་ཚོན་པ་བཅུ་ལྷག་གི་ལྷ་བཅུ་ཚོན་པ་བཅུ་  
 ལྷག་ལ་བརྒྱད་བརྒྱ་ཡོད་པས། ལྷག་བརྒྱ་པོ་དང་བསྐྱོམས་པས་ལྷོང་དང་བཞི་བརྒྱ་  
 ལྷེ་ཉིས་ལྷོང་བཞི་བརྒྱ། ལྷག་མ་བཅུ་གཉིས་ལ་ཚོན་པ་བཅུ་ལྷག་གི་བཅུ་ཚོན་བཅུ་  
 ལྷག་ལ་བརྒྱ་དང་ལྷག་ཅུ། གཉིས་ཚོན་བཅུ་ལྷག་ལ་སོ་གཉིས་ཡོད་པས་སོ་གཉིས་པ་  
 ལྷག་ཅུ་པ་དང་སྐྱོམ་པས་སོ་གཉིས་ཉེ། དེ་ལྷང་ཉིས་ལྷོང་ལྷ་བརྒྱ་སོ་གཉིས་སུ་འགྲུང་  
 བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་ཚེས་ནས་འདུང་བ་ལ་ཡང་གཟུགས་ཁམས་གནས་  
 རིགས་བཅུ་ལྷག་པོ་དེ་དེ་ལ་ཡང་བརྒྱ་ལྷག་ཅུ་ཙུ་གཉིས་དེ་སྤེ་བས་ཉིས་ལྷོང་ལྷ་བརྒྱ་  
 སོ་གཉིས། དེ་བཞིན་དུ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཉེ་འདུང་བ་མངོན་པར་འདུ་  
 བྱེད་མེད་པར་འདུང་བ་ཡང་ཉིས་ལྷོང་ལྷ་བརྒྱ་སོ་གཉིས་སོ་གཉིས་ཡོད་ལ། འོག་  
 མིན་འགྲོ་ལ་ཡང་ཚངས་རིས་ཀྱི་རྟེན་ལ་ལྷང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་འོག་མིན་  
 འགྲོ་ནས། འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ལ་ལྷང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་འོག་མིན་འགྲོའི་  
 བར་བཅུ་ལྷག་པོ་དེ་དེ་ལ་ཡང་ལྷང་བཞིན་སྤེ་བས་ཉིས་ལྷོང་ལྷ་བརྒྱ་སོ་གཉིས་  
 ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་  
 འོང་གང་ཞིག །གཟུགས་ཀྱི་བར་སྤིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བའི་རིགས་ཅན།  
 གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདུང་བའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཚངས་

ཆེན་མ་གཏོགས་གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་ལྷག་གི་བར་འདའ་བ་བཅུ་  
ལྷག་ །དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་སྐྱར་བར་འདའ་བ་སོགས་གསུམ་གསུམ་དུ་ཡོད། བར་འདའ་  
བའི་སྲིད་མི་འོང་ལ་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་སྲིད་མི་འོང་བར་འདའ་བས་མ་ཁུབ་སྟེ།  
གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་སྲིད་མི་འོང་གཟུགས་ཀྱི་བར་སྲིད་དུ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་སྲིད་  
མི་འོང་དེ། བར་འདའ་བའི་སྲིད་མི་འོང་ཡིན་ཡང་དེ་ཅིག་ཤོས་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་  
དང་པོ་སྐབས་སྟེ། གསེར་སྲེང་ལས།<sup>1</sup> དེ་ལྟར་ན་འདའ་བ་བཞི་དང་གོང་དུ་འཕོ་བ་སྟེ་ལྔ་  
ལ་གོང་མའི་རྟེན་ཅན་ཡང་ཡོད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད་ གཉིས་པ་སྐབས་སྟེ། དེ་  
ཡིན་ན་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་སྲིད་ཉེ། གསེར་སྲེང་ལས།<sup>2</sup> ཉེར་འགྲོ་  
གཉིས་སུ་སྐྱེ་བ་དེ་དག་ནི་འདོད་རྟེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད་དང་། དེ་ཡིན་ན་  
གཟུགས་ཀྱི་བར་སྲིད་<sup>3</sup>མངོན་བར་འགྲུབ་པའི་ལས་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་སྲིད་ཉེ།  
རྣམ་བཤད་ལས།<sup>4</sup> བར་དོར་འདའ་བ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་ཀུན་སྐྱོར་སྤངས།  
མངོན་བར་འགྲུབ་པའི་ཀུན་སྐྱོར་མ་སྤངས་པས་གཟུགས་ཀྱི་བར་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་ལ་  
སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད།

ཁོ་ན་རེ། རྣམ་བཤད་ལས།<sup>5</sup> ད་བྱེ་བ་འདི་ནི་དངོས་བསྟན་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་  
ད་བྱེ་བར་བྱེད་ཀྱི་དངོས་སུ་ནི་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་

---

1 ལྷ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཙ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ། ལེགས་བཤད་གསེར་མེང་། 3746  
2 ལྷ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཙ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ། ལེགས་བཤད་གསེར་མེང་། 3746  
3 བ་34་བ་ཇ་གཟུགས་ཀྱི་བར་སྲིད་མངོན་པར། 934་བ་ཇ་གཟུགས་ཀྱི་བར་སྲིད་མངོན་པར། 9306་ན་3་གཟུགས་ཀྱི་མངོན་  
པར།  
4 ལྷ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྡེ་དོན་རྒྱུ། 7446  
5 ལྷ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ག། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། ཀུན་བཏུས་དང་རྟེན། 1644། ལུང་འདི་རྣམ་བཤད་ལས་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་རྣམ་  
བཤད་དུ་མི་འདུག །ཀུན་བཏུས་དང་རྟེན་ཆོག་རེད་འདུག །

བ་མི་འཐད་བར་ཐལ། གཞུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ་ལ་འདོད་  
བའི་རྟེན་ཅན་གྱིས་ཁྲུབ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ། གཞུགས་ཀྱི་བར་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྲུང་  
འདས་མངོན་དུ་བྱེད་བའི་གཞུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན། གཞུགས་སུ་  
ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ་ཡིན་པས་མ་ཁྲུབ་སྟེ། ཚངས་བ་མདུན་ན་འདོན་  
གྱི་བར་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྲུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་བའི་གཞུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་  
མི་འོང་གོང་འཕོ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མངོན་འབྲེལ་ལས།<sup>༡</sup> གོང་དུ་འཕོ་བ་དེ་དག་  
ནི་བར་སྐབས་སུ་ཡང་སྲུང་ན་ལས་འདའ་རུང་བར་བརྟེན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གང་ཞིག །གཞུགས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཀུན་  
སྐྱོར་དང་མངོན་བར་འབྲུབ་བའི་ཀུན་སྐྱོར་གཉིས་ཀ་མ་སྲངས་པས་གཞུགས་  
ཁམས་སུ་སྐྱེ་སྲིད་གཅིག་ཅོམ་སྲངས་ནས་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྲུང་  
འདས་མངོན་དུ་བྱེད་བའི་རིགས་ཅན། གཞུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་སྐྱེས་  
འདའ་བའི་མཚན་ཉིད། རིགས་ཅན་སློས་བ་ལ་དགོས་བ་ཡོད་དེ། ཚངས་རིས་ཀྱི་  
རྟེན་ལ་སྲུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་བའི་གཞུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་  
བ་དེ་སྐྱེ་འདའ་བ་ཡིན་པ་གཅད་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞུགས་ཁམས་  
སུ་སྐྱེ་བ་གཉིས་བརྒྱད་ལེན་པའི་གཞུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་སྐྱེ་འདའ་བ་  
མེད་དེ། དེ་འདྲའི་གཞུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན། གཞུགས་སུ་ཉེར་  
འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་འདའ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་  
གཞུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་སྐྱེ་འདའ་བས་མ་ཁྲུབ་སྟེ། གཞུགས་མེད་ཉེར་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟུངས། ༥། མངོན་བ་ལྷ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མངོན་འབྲེལ། ༥། ༣༧།



འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་སྐྱེ་འདའ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་  
འོང་སྐྱེ་འདའ་བ་<sup>1)</sup>གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་དུ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེ། སྐྱེས་  
འདའ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྲིང་  
གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་སྐྱེ་འདའ་བའི་རྟོགས་པ་སྡོམ་དུ་སོང་ཞིང།  
གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་  
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྐྱེས་ཚམ་ནས་འདའ་བ་སོགས་གསུམ་དུ་ཡོད། གཟུགས་སུ་  
ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་སྐྱེ་འདའ་བ་གང་ཞིག །གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་གྲུབ་ཚམ་ནས་  
སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །ལམ་སློམ་པ་འབད་  
ཚོལ་ཆེན་པོས་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་  
ཞིག །གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་གྲུབ་ཚམ་ནས་སྤང་འདས་མངོན་དུ་མི་བྱེད་ཅིང་ལམ་  
སློམ་པ་འབད་བ་ཆེན་པོ་ལ་མི་སྟོམ་པར་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ། གསུམ་པའི་  
མཚན་ཉིད། གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་གཉིས་བརྒྱད་དུ་སྤངས་ནས་འོག་མིན་དང་  
སྲིད་ཅེ་གང་དུང་གི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རིགས་ཅན། གཟུགས་སུ་  
ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་བའི་མཚན་ཉིད། རིགས་ཅན་སློམ་པ་ལ་དགོས་པ་  
ཡོད་དེ། ཚངས་རིས་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གཟུགས་སུ་ཉེར་  
འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་དང། གནས་གཙང་དང་པོ་གསུམ་གང་དུང་གི་རྟེན་ལ་  
དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་བ་རྣམས་བསྐྱུ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་

1) བ་༣༠ན་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་སྐྱེ་འདའ་བ་གཟུགས། ཉ་༣༠ན་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་སྐྱེ་འདའ་བ་གཟུགས། ༡༡༠༠/བ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་གཟུགས།

པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་བ་ཡིན་ན་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་  
འཕོ་བ་ཡིན་པས་མ་ཁྲུབ་སྟེ། སྤར་བ་ཞིན་ལོ། །

དེ་ལ་དབྱེ་ན། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་འོག་མིན་  
མཐར་ཐུག་འགྲོ་དང། སྲིད་ཅེ་འེ་མཐར་ཐུག་འགྲོ་གཉིས་སུ་ཡོད། གཟུགས་སུ་ཉེར་  
འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་བ་གང་ཞིག། །འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ལ་སྲུང་འདས་མངོན་དུ་  
བྱེད་པའི་རིགས་ཅན། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། །ཁ་ཅིག། །གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་  
མི་འོང་གང་ཞིག། །བསམ་གཏན་གྱི་སྟེལ་སྟོམ་གྲས་པ། དེའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་བ་  
མི་འཐད་དེ། དེ་འདྲའི་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདབ་བ་དང། དེ་  
འདྲའི་སྟེ་འདབ་བ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། །འོག་མིན་དུ་སྟེ་བ་ལེན་པའི་དེ་གཉིས་  
ཀ་ཡོད་བ་གང་ཞིག། །འོག་མིན་དུ་སྟེ་བ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་སྟེལ་སྟོམ་ཐོབ་དགོས་  
པའི་ཕྱིར་ཉེ། །གནས་གཙང་དུ་སྟེ་བ་ལ་དེ་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཟིན།

གཞན་ཡང། དེ་མི་འཐད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་  
གནས་པའི་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོ་  
ཡོད་བ་གང་ཞིག། །བསམ་གཏན་གྱི་སྟེལ་སྟོམ་ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་བ་མེད་  
པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དབྱེ་ན། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་འཕར་བ་  
དང། བྱེད་དུ་འཕར་བ་དང། གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་དང་གསུམ་ཡོད།  
གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོ་གང་  
ཞིག། །ཚངས་རིས་དང་འོག་མིན་ཉེ་གཟུགས་ཀྱི་སྟེ་སྲིད་གཉིས་ཁོ་ན་སྤངས་ནས་  
འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ལ་སྲུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རིགས་ཅན། དང་པོའི་མཚན་ཉིད།

རིགས་ཅན་སློམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཚངས་རིས་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་མངོན་  
 ཏུ་བྱེད་པའི་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་སྲིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་འཕར་བ་བསྐྱབ་བར་བྱ་བའི་  
 ཚེད་ཡིན་པའི་སྲིར། ཁོ་ན་སློམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། འོག་མིན་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྤང་  
 འདས་མངོན་ཏུ་བྱེད་པའི་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་སྲིར་མི་འོང་བྱེད་ཏུ་འཕར་བ་དང་  
 གནས་ཐམས་ཅད་ཏུ་འཆེ་འཕོ་བ་རྣམས་གཅད་པར་བྱ་བའི་ཚེད་ཡིན་པའི་སྲིར། དེ་  
 གང་ཞིག །ཚངས་རིས་དང་གནས་གཅོད་དང་པོ་གསུམ་གང་རུང་གཅིག་དང་། འོག་  
 མིན་ཉེ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་གསུམ་ཁོ་ན་སྤངས་ནས་འོག་མིན་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྤང་  
 འདས་མངོན་ཏུ་བྱེད་པའི་རིགས་ཅན། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། རིགས་ཅན་དང་ཁོ་  
 ན་སློམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤང་བཞིན་ཡིན་པའི་སྲིར་དོ། །དེ་གང་ཞིག །ཚངས་  
 ཚེན་མ་གཏོགས་གཟུགས་ཀྱི་གནས་རིགས་བཅུ་དྲུག་རིམ་གྱིས་བསྐྱོད་དེ་འོག་མིན་  
 ཀྱི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་མངོན་ཏུ་བྱེད་པའི་རིགས་ཅན། གསུམ་པའི་མཚན་ཉིད།

འོ་ན། བར་འདའ་བ་གསུམ། སྐྱེ་འདའ་བ་གསུམ་དང་། བོང་འཕོ་བ་གསུམ་  
 དང་། དགུ་པོ་དེ་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། དེ་གསུམ་ལ་  
 ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར། དབང་པོའི་ཁྱད་པར། ཉོན་མོངས་པའི་ཁྱད་པར་གསུམ་ཏུ་ཡོད་  
 པའི་སྲིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་སྲིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ་ཡིན་ན།  
 གཟུགས་ཀྱི་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་ལས་ཅན་ཡིན་དགོས། དེ་སྐྱེ་འདའ་བ་ཡིན་ན།  
 གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་གནས་ལྗོངས་འགྲུང་གི་ལས་ཅན་ཡིན་དགོས། དེ་བོང་འཕོ་བ་ཡིན་ན་  
 དེའི་ལན་གངས་གཞན་ལ་ལྗོངས་འགྲུང་གི་ལས་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་སྲིར། གཉིས་པ་  
 གྲུབ་སྟེ། དེ་བར་འདའ་བ་དེ་དབང་པོ་རྗེ། དེ་སྐྱེ་འདའ་བ་དེ་དབང་པོ་འབྲིང་། དེ་བོང་

འཕོ་བ་དབང་པོ་རྒྱལ་བའི་སྲིད་མི་འོང་ཡིན་པའི་སྲིད། གསུམ་བ་ལྷུ་བ་སྟེ། དེ་གསུམ་  
ལ་རིམ་བ་བཞིན་དུ་སྤང་བུ་རྒྱུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་བྱུང་བར་ཡོད་པའི་སྲིད་  
ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་མཛོད་ལས།<sup>༡</sup> དེ་དག་གི་ནི་བྱུང་བར་རྣམས། །ལས་དབང་ཉོན་  
མོངས་བྱེ་བྲག་ལས། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད།

འོན། མཛོད་ལས།<sup>༢</sup> བོང་དུ་འཕོ་བ་རྣམས་དེ་ནི། །བསམ་གཏན་སྟེལ་ནས་འོག་  
མིན་འགྲོ། །དེ་འཕར་བྱེད་འཕར་ཐམས་ཅད་དུ། །འཆི་འཕོ་གཞན་སྲིད་ཅེ་མོར་འགྲོ།  
ཞེས་གསུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་སྲིད་མི་འོང་བོང་འཕོ་འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོ་དེས་  
བསམ་གཏན་གྱི་སྟེལ་སྟོམ་བྱེད་ཅིང། དེ་སྲིད་ཅེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོས་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་  
བར་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ཡོད་དེ། སྲིད་མི་འོང་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་  
གཏན་གྱི་སྟེལ་སྟོམ་བྱེད་བ་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། དེ་སྲིད་ཅེའི་  
མཐར་ཐུག་འགྲོ་དེས་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པའི་སྲིད། དེས་ཚངས་རིས་ནས་  
འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་བར་གྱི་གསུགས་ཀྱི་སོ་སྐྱེའི་གནས་རྣམས་བརྒྱུད་དེ་གནས་གཙང་  
ལྷ་དོར་ཏེ་གསུགས་མེད་བཞི་རིམ་གྱིས་བརྒྱུད་ནས་སྲིད་ཅེའི་ཉེན་ལ་ལྷུང་འདས་  
མཛོད་དུ་བྱེད་པའི་སྲིད། དེ་ཡང་འཕར་བ་གསུམ་པོ་དེ་ཚངས་རིས་སོགས་སུ་སྐྱེ་བའི་  
ཆེ་བསམ་གཏན་གྱི་སྟེལ་སྟོམ་ལས་ཉམས་ནས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་ལས་མ་ཉམས་ན་  
གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བར་འལྱར་བའི་སྲིད། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། གསུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་  
སྲིད་མི་འོང་བོང་འཕོ་དེས་རྒྱུའི་གནས་སྐྱབས་སུ་བསམ་གཏན་བཞི་པོ་སྟེལ་མར་སྟོམ་  
བ་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་དག་བ་བའི་རོ་

༡ བསྟན་འཇུག་དཔེ་བསྟར་མ། ༢།༥། མཛོད་བ་ཀུ། རྫོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཅ་བ། ༧༦་༥།  
༢ བསྟན་འཇུག་དཔེ་བསྟར་མ། ༢།༥། མཛོད་བ་ཀུ། རྫོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཅ་བ། ༧༦་༧།

མྱེད་ལ་པའི་དབང་གི་ས་བསམ་གཏུན་གྱི་སྡེ་ལ་སློམ་ལས་ཉམས་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་  
 ཚངས་དེས་སུ་སྐྱེ་བ་མྱེད་ལ། རྟེན་དེ་ལ་སློན་གོམས་པའི་དབང་གི་ས་བསམ་གཏུན་གྱི་  
 སྡེ་ལ་སློམ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བཅོ་ལྔ་སྡེ་ལ་སློམ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་  
 འོག་མིན་དུ་སྐྱེ་བ་མྱེད་ལ། རྟེན་དེ་ལ་མྱེད་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་གཟུགས་  
 སུ་ཉེར་འགྲོའི་སྲིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་འཕར་བ་དང་། ཡང་དེས་རྒྱུ་འཛིན་གནས་སྐབས་སུ་  
 མྱེད་བཞིན་བྱས་པས་ཤི་འཕོས་ཏེ་ཚངས་དེས་སུ་སྐྱེས། རྟེན་དེ་ལ་སློན་གོམས་པའི་  
 དབང་གི་ས་བསམ་གཏུན་གྱི་སྡེ་ལ་སློམ་དང་པོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གྲུབ་པར་བྱས་པ་  
 ལ་བརྟེན་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་གནས་གཅོད་དང་པོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གཅིག་ཏུ་སྐྱེས།  
 རྟེན་དེ་ལ་བསམ་གཏུན་གྱི་སྡེ་ལ་སློམ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བཅོ་ལྔ་སྡེ་ལ་སློམ་བྱས་པ་  
 ལ་བརྟེན་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་འོག་མིན་དུ་སྐྱེས། རྟེན་དེ་ལ་མྱེད་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་  
 ཆ་ནས་དེ་བྱེད་འཕར་དུ་བཞག།

ཡང་དེས་རྒྱུ་འཛིན་གནས་སྐབས་སུ་མྱེད་བཞིན་བྱས་པས་ཤི་འཕོས་ཏེ་ཚངས་  
 དེས་སུ་སྐྱེ་བ་མྱེད་ལ། རྟེན་དེ་ལ་བསམ་གཏུན་གྱི་སྡེ་ལ་སློམ་བྱེད་མི་རུས་པར་ཤི་  
 འཕོས་ཏེ། ཚངས་ཆེན་མ་གཏོགས་འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་བར་རྣམས་སུ་དེས་གྱིས་སྐྱེ་བ་  
 མྱེད་ལ། རྟེན་དེ་ལ་བསམ་གཏུན་གྱི་སྡེ་ལ་སློམ་རྒྱུ་འཛིན་གསུམ་སྡེ་ལ་བྱས་པས་མི་ཆེ་  
 བར་སྐྱེ་བ་མྱེད་ལ། རྟེན་དེ་ལ་འཕྲིད་རྒྱལ་སྡེ་ལ་བྱས། མི་གཏུང་བར་སྐྱེ་བ་མྱེད་ལ། རྟེན་  
 དེ་ལ་ཆེན་པོ་དབྱ་སྡེ་ལ་བྱས། བྱའོམ་སྣང་བར་སྐྱེ་བ་མྱེད་ལ། རྟེན་དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་  
 པོ་བཅུ་གཉིས་སྡེ་ལ་བྱས། ཤིན་ཏུ་མངོན་བར་སྐྱེ་བ་མྱེད་ལ། རྟེན་དེ་ལ་ཆེས་ཤིན་  
 ཏུ་ཆེན་པོ་བཅོ་ལྔ་སྡེ་ལ་བྱས། འོག་མིན་དུ་སྐྱེ་བ་མྱེད་ལ། རྟེན་དེ་ལ་མྱེད་འདས་

མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཚ་ནས་དེ་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བར་བཞག་པའི་སྲིད་  
ལོ་ན། གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་སྐྱེལ་སྐྱོམ་བྱེད་དགོས་ན།  
དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་ལ་སྐྱེལ་སྐྱོམ་བྱེད་པ་པོའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག །ཁམས་གང་དུ་སྐྱེལ་བ།  
དང་པོར་གང་སྐྱེལ་བ། སྐྱེལ་བའི་དགོས་བ། སྐྱེལ་ཚུལ། སྐྱེལ་སྐྱོམ་གྱི་དབྱེ་བ། ལྷུ་བ་  
པའི་ཚད་དང་བདུན་ལས། དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་སྲིད་མི་  
འོང་དང། དེ་ཐོབ་པའི་དབྱ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱེད་ཅིང། རྒྱུན་ཞུགས་དང་སྲིད་  
འོང་རྣམས་ཀྱིས་དེ་མི་བྱེད་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་  
པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་ནི། དང་པོར་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྲིད་གསུམ་དུ་སྐྱེལ་ཞིང་སྲི་  
ནས་གཟུགས་སུ་ཡང་སྐྱེལ་བ་ཡིན་ཏེ། མངོན་འབྱེལ་ལས།<sup>༡</sup> དང་པོར་འདོད་པའི་  
ཁམས་སུ་སྲིད་གསུམ་དག་ཏུ་སྐྱེལ་བར་བྱེད་ལ་སྲིས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་གཟུགས་  
གྱི་ཁམས་སུ་སྐྱེལ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད།

གསུམ་པ་ནི། དང་པོར་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞིའི་སྣོ་མས་  
འཇུག་ལ་སྐྱེལ་བར་བྱེད་དེ། དེ་བསམ་གཏན་གྱི་སྐྱོན་བརྒྱད་དང་བྲལ་ཞིང་སྐྱེལ་སྐྱོམ་  
འབྲུབ་སྐྱེལ་བའི་སྲིད་ཏེ། མངོན་ལས།<sup>༢</sup> དང་པོར་བཞི་པ་སྐྱེལ་བར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་  
པའི་སྲིད།

བཞི་པ་ནི། སྲིད་མི་འོང་རྣམས་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བའི་སྲིད་དང། ཉན་ཐོས་  
དབྱ་བཅོམ་དབང་རྣོན་རྣམས་མཐོང་ཚོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་སྲིད་དང། ཉན་ཐོས་

---

༡ བསྐྱེད་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༢།༥། མངོན་བཤུ་སྐྱོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མངོན་འབྱེལ། ༢།༣༧།  
༢ བསྐྱེད་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༢།༥། མངོན་བཤུ་སྐྱོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མངོན་ཅན་བ། ༤༦་༡༠།

དག་བཅོམ་དབང་རྒྱལ་རྣམས་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ལས་མི་ཉམས་པར་བྱ་  
བའི་ཕྱིར་དུ་སྡེལ་སྒོམ་གྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མཛོད་ལས།<sup>༡</sup> སྤྱི་དང་གནས་པར་བྱ་ཕྱིར་  
དང། ཉོན་མོངས་པས་ནི་འདྲིག་ཕྱིར་ཡང། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་སྒོམས་འཇུག་ཟག་མེད་སྐྱད་ཅིག་མ་  
གཅིག་དང། དེ་ཟག་བཅས་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་དང། དེ་ཟག་མེད་སྐྱད་ཅིག་མ་  
གཅིག་སྡེལ་ནས་སྒོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་དེར་སྐྱོར་དང། དེ་རྗེས་ཟག་མེད་སྐྱད་  
ཅིག་མ་གཉིས། དེ་རྗེས་ཟག་བཅས་སྐྱད་ཅིག་མ་གཉིས། དེ་རྗེས་ཟག་མེད་སྐྱད་  
ཅིག་མ་གཉིས་སྡེལ་ནས་སྒོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་ཉེ་སྐྱོར་ཡིན།

རྒྱག་པ་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་སྡེལ་སྒོམ་ལ་ལྷ་ཡོད། དེའི་འབྲས་བུ་གནས་  
གཙང་གི་སྐྱེ་བ་ལ་ལྷ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས།<sup>༢</sup> དེ་ནི་རྣམ་པ་ལྷ་ཡི་  
ཕྱིར། །གནས་གཙང་སྐྱེ་བ་ལྷ་ལོ་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་  
བའི་རྒྱ་བསམ་གཏན་གྱི་སྡེལ་སྒོམ་ལ་ལྷ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་རྒྱུད་རྒྱ་གསུམ་སྡེལ། འགྲིང་  
རྒྱག་སྡེལ། ཆེན་པོ་དགུ་སྡེལ། སིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བརྒྱ་གཉིས་སྡེལ། ཆེས་སིན་ཏུ་ཆེན་  
པོ་བཅོམ་སྡེལ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས།<sup>༣</sup> དེ་ལ་དང་པོ་ཟག་  
པ་མེད་པ་དང། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང། ཟག་པ་མེད་པ་དང་སེམས་གསུམ་  
མཛོན་དུ་གྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་པ་ལ་ནི་རྒྱག་གོ། །གསུམ་པ་ལ་ནི་དགུ་ལོ། །བཞི་  
པ་ལ་ནི་བརྒྱ་གཉིས་སོ། །ལྷ་པ་ལ་ནི་བཅོམ་སྡེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགྲིང་

༡ བཙུན་འཇུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥།༥། མཛོན་ལ་གྲུ་སྒོམ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཙམ། ༩༦་༡༡།  
༢ བཙུན་འཇུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥།༥། མཛོན་ལ་གྲུ་སྒོམ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཙམ། ༩༦་༡༡།  
༣ བཙུན་འཇུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥།༥། མཛོན་ལ་གྲུ་སྒོམ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་འགྲེལ། ༥་༣༤་༡༥།

རྒྱལ་སྤེལ་གྱི་དོན་ཡོད་དེ། མཛོད་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ལས།<sup>༡</sup> གཉིས་བ་ལ་ནི་རྒྱལ་  
གོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཟག་བ་མེད་པ་དང། ཟག་བ་དང་བཅས་པ་དང། ཟག་བ་མེད་པ་  
ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་དང། ཡང་ཟག་བ་མེད་པ་དང། ཟག་བ་དང་བཅས་པ་དང། ཟག་  
བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་ཡིན་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། གསུམ་བ་ལ་ནི་  
དགྲའོ། །བཞི་བ་ལ་ནི་བཙུན་གཉིས་སོ། །ལྷ་བ་ལ་ནི་བཙུན་སྤེ། ཞེས་བྱ་བ་ཡང་དེ་ཁོ་  
ན་བཞིན་དུ་སྦྲར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

བཙུན་བ་ལ། རྩེ་བཙུན་སྤེ་བ་རྣམས་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་བསམ་  
གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་དང་ཟག་བཅས་  
སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་བསྐྱེས་ནས་རི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་མཉམ་བར་འཛོག་ཏུ་ས་  
བསམ་གཏན་གྱི་སྤེལ་སྟོམ་གྲུབ་པའི་ཚད་དུ་འདོད་དེ། མཛོད་ལས།<sup>༢</sup> སྐད་ཅིག་མ་  
ནི་བསྐྱེས་བསམ་འགྲུབ། རེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དེ་མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱས་མ་  
གཏོགས་པ་<sup>༣</sup> དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་དེ་ལྟར་མི་ཏུ་ས་པའི་སྤྱིར།

རང་ལུགས་ནི། རྒྱུན་དང་ལྡན་པའི་སྟོན་དེ་ལྟར་སྟོམས་བར་འཇུག་ཏུ་ས་  
བ་དེ་བསམ་གཏན་གྱིས་སྤེལ་སྟོམ་གྲུབ་པའི་ཚད་ཡིན་ཏེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས།<sup>༤</sup>  
སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་སྐད་ཅིག་མར་སྤེལ་བར་མི་ཏུ་ས་ཏེ། དེའི་སྤྱིར་རྒྱུན་ཆགས་  
གསུམ་ལས་རི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་མཉམ་བར་འཛོག་པའི་སྟོན་ས་བཙུན་པ་ཡིན་

---

༡ བཙུན་འཇུར་དཔེ་བཙུར་མ། ༤༡ མངོན་བ་རྒྱ། རྫོལ་དཔོན་གང་སྤེལ། མཛོད་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༡༣༤༣༡  
༢ བཙུན་འཇུར་དཔེ་བཙུར་མ། ༢༥ མངོན་བ་ལ། རྫོལ་དཔོན་དམིག་གཉེན། མཛོད་ཅེན། ༤༦་༡༠།  
༣ བ་༣༣ན་༣་སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་བ་དུས། ༡་༣༣ན་༡་སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་བ་དུས། ༡༡་༣༠ན་༥་སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་  
དུས།  
༤ བཙུན་འཇུར་དཔེ་བཙུར་མ། ༢༥ མངོན་བ་ལ། རྫོལ་དཔོན་དམིག་གཉེན། མཛོད་འགྲེལ། ༢་༣༤༡༡



མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། གཞུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་སྤྱིར་མི་འོང་གང་ཞིག། སྤྱིར་  
ཚེའི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རིགས་ཅན། གཞུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་སྤྱིར་  
མི་འོང་སྤྱིར་ཚེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོའི་མཚན་ཉིད། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་སྤྱིར་མི་འོང་  
གང་ཞིག །ལས་ཉོན་གྱིས་གཞུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པར་གཞུགས་མེད་དུ་  
སྐྱེ་བ་སྤངས་ནས་རྟེན་དེ་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རིགས་ཅན། གཞུགས་  
མེད་ཉེར་འགྲོའི་སྤྱིར་མི་འོང་གི་མཚན་ཉིད། གཞུགས་མེད་ཉེར་འགྲོའི་སྤྱིར་མི་  
འོང་ཡིན་ན། གཞུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་དེ་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པས་ཁྲུབ་  
ཡང་། གཞུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་སྤྱིར་མི་འོང་ལ་དེས་མ་ཁྲུབ་ལོ། །རིགས་ཅན་སྟོས་  
བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཞུགས་མེད་ཉེར་འགྲོའི་སྤྱིར་མི་འོང་གི་རྟོགས་པ་སྟོན་  
དུ་སོང་བའི་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་སྤྱིར་མི་འོང་དེ་དེ་ཡིན་པ་  
གཙང་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྐྱེས་ཙམ་ནས་འདའ་བ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཉེ་  
འདའ་བ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་མེད་པར་འདའ་བ། གོང་འཕོ་བ་དང་བཞི་ཡོད་དེ།  
མངོན་ལས།<sup>༡</sup> གཞུན་ནི་གཞུགས་མེད་འགྲོ་རྣམ་བཞི། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དེ་  
བར་འདའ་བ་མེད་དེ། གཞུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་བར་དོ་བརྒྱན་མི་དགོས་པའི་སྤྱིར།  
མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དེ་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སྤྱིར་མི་འོང་དེ་སྤྱིར་མི་འོང་  
མཐོང་ཆོས་ཞིའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཉེ། མངོན་ལས།<sup>༢</sup> གཞུན་ནི་འདི་ལ་སྤང་བ་  
འདའ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། རྣམ་པར་ཐར་བ་བརྒྱན་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་སྤྱིར་མི་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢།༥། མངོན་པ་གྲུ་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མངོན་ཅ་བ། ༤༦་༣།  
༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢།༥། མངོན་པ་གྲུ་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མངོན་ཅ་བ། ༤༦་༤།

འོང་དེ། རྱིང་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མངོན་ལས།<sup>༡</sup> འགོག་པ་  
ཐོབ་པའི་རྱིང་མི་འོང། །ལུས་གྱི་མངོན་སུམ་བྱེད་པར་འདོད། །ཅེས་དང། །ཀུན་བཏུས་  
ལས། ལུས་གྱི་མངོན་དུ་བྱེད་པ་གང་ཞེ་ན། གང་སློབ་པ་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་ལ་  
བརྟེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་རྱིང་། དབྱེ་ན། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་སྲུང་འདས་མངོན་  
དུ་བྱེད་པ། གཟུགས་གཟུགས་མེད་གྱི་རྟེན་ལ་སྲུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྱིང་མི་  
འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་དང་གསུམ་དུ་ཡོད།

གསུམ་པ་ས་མཚམས་ནི། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། འདོད་  
ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ནས། སྲིད་ཉོན་དགུ་པའི་དངོས་གཉེན་གྱི་  
བར་དུ་ཡོད། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀྲལ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ལམ་རྗེས་ཤེས་ནས་སྲིད་  
ཉོན་དགུ་པའི་དངོས་གཉེན་གྱི་བར་ན་ཡོད།

བཞི་པ་ནི། འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱིས་རྱིང་མི་འོང་བ་སྟེ། སྟེ་བ་མི་ལེན་པས་  
ན་རྱིང་མི་འོང་དང། རྱིང་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་རྗེས་སུ་གཟུགས་ཁམས་སུ་སོང་  
ནས་སྲུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པས་ན་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་རྱིང་མི་འོང་དང། དེ་  
རྗེས་སུ་གཟུགས་མེད་ཁོ་ནར་བྱིན་ནས་སྲུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པས་ན་གཟུགས་  
མེད་ཉེར་འགྲོའི་རྱིང་མི་འོང་དང། དེའི་རྗེས་སུ་གཟུགས་ཀྱི་སྟེ་སྲིད་འོག་མ་འོག་མ་  
ནས་གོང་མ་གོང་མར་འཕོ་ཞེང་འགོ་བས་ན་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་རྱིང་མི་འོང་  
གོང་འཕོ་དང། འོག་མིན་དང་སྲིད་ཅེའི་བར་དུ་འགོ་བས་ན་འོག་མིན་མཐར་ཐུག་  
འགོ་དང། སྲིད་ཅེའི་མཐར་ཐུག་འགོ། ཞེས་གསུངས་པའོ། །

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༧ མངོན་པ་ཀུ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མངོན་ཅ་ག། ༩༦་༡༩།  
༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༦ སེམས་ཅམ་ཅི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༩༦་༡༩།

ཁོ་ན་རེ། ལམ་རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་སྲིད་མི་འོང་ཚོས་ཅན། འདོད་ཉོན་  
དགུ་པའི་ས་བོན་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་པའི་སྲིད། རྟགས་ཁས།  
ཟེར་ན་མ་ཁྲུག། འདོད་ན། འདོད་ཉོན་དགུ་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཚད་མེད་ལམ་ཐོབ་  
བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐྱོམ་ལམ་བར་ཚད་མེད་ལམ་ཐོབ་བར་ཐལ་  
ལོ། །ཞེས་ཟེར་ཞིང་། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་སྲིད་མི་འོང་ལ་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་  
སྤངས་པས་ཁྲུག་བར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ཞི་རགས་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་  
པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་སྲིད་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་མ་  
ཐག་པའི་སྲིད་མི་འོང་དེས་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་མ་སྤངས་པའི་སྲིད་ཉེ། དེས་དེའི་ས་  
བོན་མ་སྤངས་པའི་སྲིད། འཁོར་གསུམ།

གཞན་ཡང་། སྲིད་མི་འོང་ཡིན་ན། ཐ་མའི་ཆ་མ་སྐྱུན་ལྡན་སྤངས་པས་ཁྲུག་  
བར་ཐལ། ཐ་མའི་ཆ་མ་སྐྱུན་ལྡན་པོ་དེ་སྲིད་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་  
བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་སྲིད། འདོད་ན། ལམ་རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་སྲིད་མི་  
འོང་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྲིད། འདོད་ན། དེས་གཞོན་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་  
སྤངས་པར་ཐལ་ལོ། །ཁྲུག་པ་ཁས། འདོད་ན། དེའི་དངོས་གཉེན་བར་ཚད་མེད་ལམ་  
ཐོབ་བར་ཐལ་ལོ། །

ཁོ་ན་རེ། ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་སྲིད་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་ན། འདོད་  
ཉོན་སྤངས་པས་ཁྲུག་བར་ཐལ། དེ་འབྲའི་སྲིད་མི་འོང་ལ་དེའི་སྲིད། འདོད་ན། ཉན་  
ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཚོས་བཟོན་ལ་གནས་པའི་ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་  
སྲིད་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྲིད། འདོད་ན། འདོད་པའི་ས་ས་

བསྐྱུས་ཀྱི་མཚོང་སྤང་ཉོན་མོངས་སྤངས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་  
ཀྱི་ཉོན་མོས་ཀྱི་མཚོང་ལམ་སྤྲུག་བསྐྱུས་ཚེས་བཟོད་དེ་དེའི་དངོས་གཉེན་བར་ཚད་  
མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེའི་དངོས་སྐྱལ་ཀྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་དངོས་  
སྐྱལ་ཀྱི་སྤང་བྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ་སྟེ། དེའི་ས་བོན་དེ་དེའི་དངོས་སྐྱལ་ཀྱི་སྤང་  
བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྦྱོར་ལམ་སྤྲུག་གཅིག་པ་ལ་གཞན་པའི་དེ་ཚེས་ཅན། དེར་ཐལ།  
དེའི་ཕྱིར། ཁྲུབ་པ་ཁས། འདོད་ན། འདོད་པའི་སེམས་བསྐྱུས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་  
འཛིན་སྤངས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་  
སྤོང་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ། དེས་ན་མཚོང་ལམ་ཀྱི་སྤྲོ་ལ་ཏུ་ཅི་  
ཡང་མེད་མན་ཚད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་  
གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཡོད་བྱས་པ་ལ།

ཁོ་ན་ལེ། དེའི་སྤྲོ་ལ་ཏུ་དེ་སྤངས་པའི་སོ་སྦྱེ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན།  
དེའི་སྤྲོ་ལ་ཏུ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མ་དེག་པ་སྤངས་པའི་  
སོ་སྦྱེ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །དེ་ཡིན་ན་ཅི་ཡང་མེད་མན་ཚད་ཀྱི་སེམས་  
བསྐྱུས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་བའི་ཅ་བར་གྱུར་པའི་མ་དེག་པ་  
སྤངས་པའི་སོ་སྦྱེ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ། ཁོ་ན་ལེ། གཞུགས་ཀྱི་  
བར་སྲིད་ཀྱི་ཉེན་ཅན་ཀྱི་ཉོན་མོས་དག་བཅོམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་ཉེན་ལ་དག་  
བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་  
ལ་གཞུགས་ཀྱི་བར་སྲིད་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྲིད་པ་ཡོད་

བར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན། སོ་སྐྱེའི་རྟེན་ཅན་གྱི་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སོ་སྐྱེའི་རྟེན་ལ་འཕགས་པ་མ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་སྲིད། ལྲབ་པ་ཁས། དེས་མཚོན་ནས་གཞན་རྣམས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་དག་བཅོམ་ལ།

ལྷགས་པ་བཤད་པ་དང་། འབྲས་གནས་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚན་ས། སྐྱ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷགས་པ་བཞིའི་ནང་ཚན་གང་ཞིག །གོང་མའི་ཆ་མ་སྐྱབ་ལྷ་སྐྱངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་དགེ་སྦྱོར་རྩལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་སྲིད་དུ་བཅོམ་བཞིན་པའི་སྦྱོར་བ་རྒྱན་ཆགས་ལ་གནས་པ། དག་བཅོམ་ལྷགས་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྐྱང་བྱ་ཅིག་ཅར་པའི་དག་བཅོམ་ལྷགས་པ། སྐྱང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་དག་བཅོམ་ལྷགས་པ་གཉིས་ཡོད། གསུམ་བ་ནི། སྐྱོམ་སྐྱང་སྐྱལ་མ་སྐྱོང་བ་ལ་བཅོམ་པ་ནས་སྲིད་ཉོན་དགུ་པའི་དངོས་གཉེན་གྱི་བར་དུ་ཡོད།

ཁ་ཅིག །དག་བཅོམ་ལྷགས་པ་ལ་ཅིག་ཅར་པའི་དག་བཅོམ་ལྷགས་པ་དང་། རིམ་གྱིས་པའི་དག་བཅོམ་ལྷགས་པ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླལ་པའི་སྲིད་མི་འོང་འབྲས་གནས་ལྷད་པར་ཅན་དེ་དག་བཅོམ་ལྷགས་པ་གང་ཞིག །དེ་ཅིག་ཅར་པའི་དེ་ཡང་མ་ཡིན། རིམ་གྱིས་པའི་དེ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། དང་པོ་སྐྱེ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ༡ དེ་སྐྱང་བྱ་རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། གསུམ་བ་གྲུབ་སྟེ། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླལ་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། བཞི་པ་ནི། ཅིའི་

༡ བ་༣༧་བ་༡་དག་བཅོམ་ལྷགས་པ། ཏ་༣༧་བ་༦་དག་བཅོམ་ལྷགས་པ། ཀ་༣༡་བ་༣་དག་བཅོམ་ལྷགས་པ།  
༢ བ་༣༧་བ་༡་དེ་སྐྱང་བྱ། ཏ་༣༧་བ་༦་དེ་སྐྱང་བྱ། ཀ་༣༡་བ་༣་སྐྱང་བྱ།

ཕྱིར་དག་བཅོམ་ཞུགས་པ་ཞེས་བྲ་ཞེ་ན། དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པ་  
སྟེ་དེ་ཚོ་བ་པའི་ཕྱིར་དུ་བཅོམ་བཞིན་པའི་སྐྱོར་བ་རྒྱན་ཆགས་ལ་གནས་པས་དེ་  
སྐད་ཅེས་བྲལ། །

གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚན་ས། སྐྱབ་པའདྲ་པའོ། །དང་པོ་ནི།  
འབྲས་གནས་བཞིའི་ནང་ཚན་གང་ཞིག །གོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལྟ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་  
བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་དགོ་སྐྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ། དག་བཅོམ་  
འབྲས་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལྟ་ཡང་ཡོད་དེ། གཞུགས་གཞུགས་  
མེད་ཀྱི་འདོད་ཆགས། གཉིད། མོད་པ། ང་རྒྱལ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་རྣམས་  
སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མཛོད་ལས།<sup>༡</sup> གོང་མའི་ཆ་དང་མཐུན་རྣམས་ལ། །གཞུགས་དང་  
གཞུགས་མེད་ལས་སྐྱེས་པའི། །འདོད་ཆགས་གཉིད་མོད་ང་རྒྱལ་སྐྱོང་ས། །ཞེས་  
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གོང་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཞེས་བཛོད་པའི་རྒྱ་མཚན་  
ཡོད་དེ། དང་པོ་གཉིས་པོ་དེས་ཁམས་གོང་མའི་སྐྱེ་བ་འཛིན་པའི་རྒྱ་བྱེད་ཅིང་།  
ཐ་མ་གསུམ་པོ་དེས་ཁམས་གོང་མ་ལས་མི་འདའ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་སྤང་བྱ་སྐྱོང་ཚུལ་གྱི་སྐྱོན་ས། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་པའི་དག་  
བཅོམ་འབྲས་གནས་དང་། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་དག་བཅོམ་འབྲས་གནས་གཉིས་  
སུ་ཡོད། དག་བཅོམ་འབྲས་གནས་གང་ཞིག །ཁམས་གསུམ་གྱི་སྐྱོམ་སྤང་ཉོན་  
མོངས་རྒྱང་དུའི་རྒྱང་དུ་འདྲུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤངས་པ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་  
ཞིག །དེ་དགུ་རིམ་ཅན་དུ་སྤངས་པ་གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད།

༡ བསྐྱར་འགྲུབ་དཔེ་བསྐྱར་ས། ༢།ཤ། མཛོན་པ་གྲུ་སྐྱོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན། མཛོད་རྩ་བ། ༩༠་༦།  
༢ བ་༣༥་ན་ལ་རྒྱང་དུའི་དགུ། ༡༡་༣༥་ན་༩་རྒྱང་དུའི་རྒྱང་དུ་དགུ། ༡༡་༣༡་ན་༣་རྒྱང་དུའི་རྒྱང་དུ་དགུ།

ཡང་དེ་ལ་དབང་པོའི་སྐོ་ནས། ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཚོས་ཅན། བདག་གསོད་པའི་ཚོས་ཅན། རྗེས་སུ་བསྐྱུང་བའི་ཚོས་ཅན། གནས་པ་ལས་མི་བསྐྱོད་པའི་ཚོས་ཅན། རྟོགས་པར་འོས་པའི་ཚོས་ཅན། མི་གཡོ་བའི་ཚོས་ཅན་དང་རྒྱག་ཡོད། དང་པོ་ལྷ་དབང་རྒྱལ་དད་མོས་པ་དང་། རྒྱག་པ་དབང་རྟོན་མཐོང་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། དང་པོ་ལྷ་ལ་དུས་སྐྱོར་བའི་དགྲ་བཅོམ་ཞེས་བྲ་སྟེ། རྣམ་གྲོལ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་འཚོ་བ་ལ་སོགས་པའི་དུས་དང་སྐྱོར་བས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལ་དུས་མི་སྐྱོར་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཞེས་བྲ་སྟེ། རྣམ་གྲོལ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་འཚོ་བ་ལ་སོགས་པའི་དུས་ལ་མི་སྐྱོས་པར་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མངོན་ལས། ། དགྲ་བཅོམ་རྒྱག་འདོད་དེ་དག་ལས། ། ། ལྷ་ནི་དད་པས་སོས་ལས་སྐྱེས། ། དེ་དག་རྣམ་གྲོལ་དུས་དང་སྐྱོར། ། མི་གཡོའི་ཚོས་ཅན་མི་གཡོ་བ། ། དེའི་ཕྱིར་དེ་དུས་མི་སྐྱོར་གྲོལ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་རྣམས་ནི། དང་པོ་ལྷ་རང་གི་རྟོགས་པ་ལས་ཉམས་ནས་རྒྱུན་ལྷགས་སོགས་སུ་འགྱུར་བར་སྲིད་པ་བཞེད་པ་མི་འཐད་དེ། དགྲ་བཅོམ་པ་སྤངས་རྟོགས་ལས་ཉམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། ། མངོན་སྟེ་བས་འདོད་བ་ལྟར། མཐོང་ཚོས་ལ་བདེར་གནས་གྱི་ཡོན་ཏན་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཅམ་ཡིན་ནོ། ། དང་པོ་ནི། རྗེ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་ཚེ་དེ་ལ་མཐོང་ཚོས་ལ་བདེར་གནས་གྱི་ཡོན་ཏན་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་དགྲ་

༡ བཙུན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥། མངོན་པ་གྱ། རྫོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མངོན་ཅ་བ། ༩༥། ༡།  
 ༢ བ་༣༥་བ་༡་ལས། ཉ་༣༥་ན་༥་ལས། ཀ་༡༡་༣་ན་༤་ནི།  
 ༣ བ་༣༥་བ་༣་རང་ལུགས་ནི་མངོན་སྟེ་བས་འདོད་པ་ལྟར་མཐོང་ཚོས་ལ། ཉ་༣༥་བ་༣་རང་ལུགས་ནི་མངོན་སྟེ་བས་འདོད་པ་ལྟར་མཐོང་ཚོས་ལ། ཀ་༡༡་༣་བ་༡་རང་ལུགས་ནི་མཐོང་ཚོས་ལ།  
 ༤ བ་༣༥་བ་༣་ཅམ་ཡིན་ནོ། ཉ་༣༥་བ་༣་ཅམ་ཡིན་ནོ། ཀ་༡༡་༣་བ་༡་ཅམ་ཡིན།

བཅོམ་པ་དབང་རྒྱལ་གཅིག་ལ་བྱེད། གཉིས་པ་ནི། དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྐྱེ་ཆེའི་འདུ་བྱེད་མ་  
བཏང་ན་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་ལས་ཉམས་ཀྱིས་དོགས་ནས། དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྐྱེ་  
ཆེའི་འདུ་བྱེད་གཏོང་བའི་དགའ་བཅོམ་དབང་རྒྱལ་གཅིག་ལ་བྱེད། གསུམ་པ་ནི།  
འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་སེམས་མ་བསྐྱེད་ན་དེ་ལས་ཉམས་པར་མཐོང་ནས་དེ་ལས་<sup>༡</sup>  
སེམས་བསྐྱེད་བའི་དགའ་བཅོམ་དབང་རྒྱལ་གཅིག་ལ་བྱེད། བཞི་པ་ནི། མཉམ་གཞག་  
ལས་ལངས་ན་དེ་ལས་ཉམས་པར་མཐོང་ནས་དེ་ལས་མི་ལྡང་བའི་དགའ་བཅོམ་དབང་  
རྒྱལ་གཅིག་ལ་བྱེད། ལྔ་པ་ནི། དེ་ལས་ཉམས་ཀྱིས་དོགས་པའི་འཛིགས་པ་དང་  
བཅས་པའི་དགའ་བཅོམ་དབང་རྒྱལ་གཅིག་ལ་བྱེད། ལྷག་པ་ནི། དེ་ལས་ཉམས་ཀྱིས་  
དོགས་པའི་འཛིགས་པ་མེད་པའི་དགའ་བཅོམ་དབང་རྗེན་གཅིག་ལ་བྱེད།

ཡང་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་མདོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་སློབ་ནས། །ཤེས་རབ་རྒྱུད་པའི་ཆ་  
ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཉན་ཐོས་དགའ་བཅོམ་དང་། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་  
གྲོལ་བའི་ཉན་ཐོས་དགའ་བཅོམ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འགོག་སློམས་མ་ཐོབ་པའི་ཉན་  
ཐོས་དགའ་བཅོམ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། འགོག་སློམས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ཉན་ཐོས་དགའ་  
བཅོམ་ལྟ་བུ་སྟེ། མཛོད་ལས།<sup>༢</sup> འགོག་ཐོབ་གཉིས་ཀ་ལས་རྣམ་གྲོལ། །ཤེས་རབ་  
གྱིས་ནི་ཅིག་ཤོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ས་མཚམས་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པ་ནས་ཐེག་  
ཆེན་ལས་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་སྣ་རོལ་གྱི་བར་དུ་ཡོད་དོ། །བཞི་པ་ནི། ཅིའི་བྱིར་དགའ་  
བཅོམ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པའི་དགའ་བཅོམ་པས་ན་དེ་ལྟར་བཛོད་པའི་བྱིར།

༡ བ་༣༥་བཅུ་དེ་ལ། ཏ་༣༥་བཅུ་དེ་ལས། ཀ་༣༡་༣་བ་༣་དེ་ལས།  
༢ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟུངས། ༥།༥། མདོན་བཀྲུ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཆ་བ། ༤།༥།



གཉིས་པ་མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་དགེ་འདུན་བཤད་པ་ལ།

གང་ལས་དབྱེ་བའི་གཞི། རི་ལྗང་བྱེ་བའི་གངས། བྱེ་བ་སོ་སོའི་རང་བཞིན།  
 དེ་དག་གང་གིས་མཚོན་པ་བཤད་པ། ལྷན་བར་གྱི་ཚོས་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་  
 ལ། སློབ་དཔོན་དང་། འཕགས་པ་དང་། རིགས་བྱིན། ཤེར་འབྲུང་སློབ་མོས། བུ་རྩེ་  
 ལ་ལྷ་ཀ་ར་རྣམས་ཀྱིས་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་ལ་དབྱེ་བར་མཛད། འདི་རྒྱུད་སྣ་  
 མར་དགེ་འདུན་དཀོན་མཚོག་བཤད་པ་ས་དང་པོ་ཡན་ཆད་ལ་འཕགས་པ་ཐོགས་  
 མེད་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྗང་མཛད་པའི་བྱིན། དག་ལྡན་ལས། ། བྱང་ཆེན་གང་ལུས་གྱི་  
 གནས་པ་འདིས་གནས་པ་དེ་གང་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་འདིར་སྐྱེས་པ་ལགས་ཞེས་པའི་  
 དོན་བཤད་པ་ན། ཤེར་བྱིན་ལ་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་  
 མ་ཐུན་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་འདིར་བསྟན་དགེ་འདུན་དང་པོ་གཉིས་སྦྱོར་ལམ་པ་  
 ལ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། འདིར་བསྟན་དགེ་འདུན་དཀོན་མཚོག་དེ། སངས་རྒྱུས་ལ་  
 སོགས་དཀོན་མཚོག་གསུམ། ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲུལ་དུ་  
 བྱུང་པའི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཚོག་ཡིན་པ་གང་ཞེས། །དེ་སར་གནས་ཀྱི་བྱང་སེམས་  
 ལ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བཤད་པའི་བྱིན། ལུས་རྣམས་ལའི་མཁས་པ་རྣམས་  
 ཀྱིས་འདིར་བསྟན་དགེ་འདུན་དཀོན་མཚོག་ལ་སོ་སྐྱེ་ཡོད་པར་འདོད་དེ། དད་མོས་  
 ཀྱི་མདོར་ལྷ་ཆེ་རིང་པོར་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་ལ་རྩོད་པ་སློང་བའི་ལན་གྱི་སྐབས་སུ།  
 དན་འགྲོ་ལ་སོགས་པའི་མི་ཁོམ་པ་ཟད་པ་ནི་བཟོད་པ་ནས་ཡིན་ཏེ། དན་འགྲོ་མེད་  
 པའི་བྱིར་ཚོས་ཆེན་པོ་ལ་བཟོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིན། ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་

༡ བསྟན་འབྲུང་དཔེ་སྤྲུངས། ༥ ན། ཤེར་བྱིན་ཏ། མཁས་པ་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་འབྲུང་གནས། དག་ལྡན། ༡༩༠༣།

མི་འཐད་དེ། འདིས་སློབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་ལ་ཚད་མར་བརྒྱུད་བ་གང་ཞིག །སློབ་  
དཔོན་གྱིས་འདིར་བསྟན་དགོ་འདུན་ལ་འདགས་པས་ཁྲུབ་པར་བཞེད་པའི་སྲིད།

ཁ་ཅིག །སྲིད་མི་སློབ་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་དེ་འདིར་བསྟན་  
མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་དགོ་འདུན་གྱི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྲིད་མི་སློབ་  
པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་  
འཐད་པའི་སྲིད། འདོད་ན། དམན་ལམ་སློབ་དུ་མ་སོང་བའི་སྲིད་མི་སློབ་པའི་རྟགས་  
ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་ཡང་དེར་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ལ། མདོ་རྒྱན་མ་སྦྱར་བ་དང་། སྦྱར་བའི་འདྲེན་ལུགས་གཉིས་  
ལས། དང་པོ་ནི། འབྲུམ། ཉི་མེ། བརྒྱད་སྟོང་པ་གསུམ་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་  
གཞན་དང་དགའ་ལྡན་དང་མིའི་ནང་ནས་ཆེ་འཕོས་ནས་འདིར་སྦྱེས་པར་རིག་པར་  
བྱ། ཞེས་གསུམ་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་ལྷ་ཆེ་རིང་པོར་སྦྱེ་བའི་མདོ་ནས་གསུངས་  
ཉི་འདི་ལ་མདོ་ཚན་ཞེ་བརྒྱད་ཡོད་པས། དང་པོ་གསུམ་རིམ་པ་ལྟར་བྱང་སེམས་  
དབང་པོ་རྣོ་འབྲིང་རྒྱལ་གསུམ་གྱིས་ ཁཚོག་འབྲིང་དམན་གསུམ་དུ་སྦྱེ་ནས་  
མདོར་བསྟན་ནས། དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། མདོ་ཚན་སྲི་མ་ཞེ་ལྷ་གསུངས་  
ཉི། དེ་ལྟར་འབྲུམ་གྱི་གཞོན་འཛོམས་ལས་བཞད་པའི་སྲིད། སྦྱིར་བྱང་ཆེན་ཞེ་  
བརྒྱད་གསུངས་ཉི་མདོར་བསྟན་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་ཞེ་ལྷ་གསུངས་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་ལ། སྐྱ་རི་བཞེན་པ་དང་སྐྱ་རི་བཞེན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདྲེན་ལུགས་  
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བུ་རྩེ་ལྷོ་དང་། འཁྱེ་བ་གཉིས་ཀྱིས་འདིར་བསྟན་དགོ་འདུན་

༡ བཀའ་འབྲུང་དཔེ་བསྟར་ས། ༢༤། ཉི་མེ་ཀ། རྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ། ༡༢༡༡༤།  
༢ བ་༢༤་བ་ལ་གསུམ་གྱི། ཉ་༢༤་བ་༣་གསུམ་གྱི། ༡༡༢༡༤་བ་༥་གསུམ་གྱི།

ལ་ཉི་ཤུར་འདོད་དེ། གཞུང་ཙམ་པའི་སྐྱུ་མེན་པ་ཉི་ཤུར་འབྲེན་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་ལ། འཕགས་པའི་ལུགས་དང། སློབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་གཉིས་  
 ལས། དང་པོ་ནི། འདིར་བསྟན་མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་དགོ་འདུན་ལ་ཉི་ཤུར་ཡོད་དེ།  
 གཞུང་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་བཅུ་དྲུག །འབྲུགས་ལ་བསྟན་པ་བཞི་ཡོད་པའི་སྲིད།  
 དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དབང་པོ་རྩལ་དང་རྣོན་པོ་དག །ཅེས་པས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རྒྱུ་  
 ལྷགས་ལྷགས་པ་དབང་རྩལ་དང་པའི་རྗེས་འབྲང་དང། དབང་རྣོན་ཚོས་གྱི་རྗེས་  
 འབྲང་གི་མིང་ཅན་གཉིས། དད་དང་མཚོང་ཐོབ། ཅེས་པས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་འབྲས་  
 གུ་བར་བ་གཉིས་གྱི་ལྷགས་པ་དད་མོས་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྲས་པ་དང། དེ་  
 མཚོང་ཐོབ་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྲས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་གཉིས། དེགས་  
 རས་དེགས། ཞེས་པས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་རྒྱུ་ལྷགས་དེགས་སྟེ་གཉིས་གྱི་མིང་  
 ཅན་གཉིས། བར་ཚད་གཅིག །ཅེས་པས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྲིད་འོང་ཆེ་གཅིག་  
 བར་ཚད་གཅིག་པ་བའི་མིང་ཅན་གཅིག །བར་སྟེས་ནས་དང། བྱེད་དང་བྱེད་མིན།  
 ཞེས་པས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་འདའ་བ་བཞིའི་མིང་ཅན་བཞི། འོག་མིན་འགྲོ། །འཕར་  
 གསུམ་སྲིད་ཅེའི་མཐར་ལུག་འགྲོ། །ཞེས་པས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་འཕར་བ་གསུམ་  
 དང་གོང་འཕོ་གཅིག་ཏུ་བྲས་པའི་གོང་འཕོ་བའི་མིང་ཅན་གཅིག་གཞུགས་གྱི་ཆགས་  
 བཅོམ། ཞེས་པས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་གཞུགས་མེད་ཉེར་འགྲོའི་སྲིད་མི་འོང་གི་མིང་  
 ཅན་གཅིག །མཚོང་བ་ཡི། །ཚོས་ལ་ཞི། ཞེས་པས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་མཚོང་ཚོས་  
 ཞིའི་མིང་ཅན་གཅིག །ལུས་མངོན་སུམ་བྱེད། །ཅེས་པས་དངོས་སུ་བསྟན་པ། ལུས་  
 མངོན་བྱེད་གྱི་མིང་ཅན་གཅིག །བསེ་རུ། ཞེས་པས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་བསེ་རུ་རང་

སངས་རྒྱལ་གྱི་མིང་ཅན་གཅིག་རྣམས་སྲུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རྒྱལ་སྤེ། རྒྱལ་  
ལྷགས་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བ། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བ། ཕྱིར་མི་འོང་  
འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བ། དབྲུ་བཅོམ་ལྷགས་པའི་མིང་ཅན་ལྷན་སྲུ་ཡོད་པའི་  
ཕྱིར་ལོ། །

འོང་རྗེ་ཀ་པ་ནི། འཕགས་པ་ལྟར་ན་སྤྱི་སྲུ་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་ལ་རྒྱལ་ལྷགས་སྲུ་  
གཏོགས་པ་ལ་དོན་གྱིས་ཐོབ་པ་རྒྱལ་ལྷགས་ལྷགས་པ་བརྒྱུད་པ་དང་། འབྲས་  
གནས་དབང་པོ་རྣེ་རྒྱལ་གཉིས་དང་། རིགས་ནས་རིགས་སྤྱི་གཉིས་ཏེ་ལྷ། ཕྱིར་འོང་  
ལྷགས་པ་དང་མོས་པ་དང་། མཐོང་ཐོབ་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པས་དོན་གྱིས་  
ཐོབ་པ་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བ་དང་། འབྲུ་པར་ཅན་ཆེ་གཅིག་པར་ཆད་གཅིག་པ་བ་  
དང་གསུམ། ཕྱིར་མི་འོང་ལྷགས་པ་དང་མོས་པ་དང་མཐོང་ཐོབ་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་  
བྱས་པས་དོན་གྱིས་ཐོབ་པ་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བ་དང་། འབྲུ་པར་ཅན་ལ་བརྒྱུད་  
དེ། འདའ་བ་བཞི་གོང་འཕོ་བ་སྤེ་ལྷ། རྒྱལ་པ་གསུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ། བདུན་པ་  
མཐོང་ཚོས་ཞི། བརྒྱུད་པ་ལུས་མངོན་བྱེད། སྤྱི་སྲུ་བདུན་པ་དབྲུ་བཅོམ་ལྷགས་པ།  
བརྒྱུད་པ་རང་སངས་རྒྱལ་གྱི་མིང་ཅན་དང་ཉི་ཤུ་<sup>1</sup>ཡོད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དབང་  
པོ་རྒྱལ་དང་རྣོན་པོ་དག། །ཅེས་པའི་ཐད་ཀྱི་ཉི་སྣང་ལས།<sup>2</sup> དེ་ལ་གང་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་  
ནི་འོག་ནས་འབྲུང་བའི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་རྒྱལ་པོ་གང་ཡིན་པ་སྤེ།  
སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་རྒྱལ་པོ་དེ་རྣམས་ལས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དབང་པོ་རྒྱལ་པོར་

1 བ་༣༧་ན་ལ་ལྷགས་པའི་མིང་ཅན་རྣམས། 2 བ་༣༧་ན་ལ་ལྷགས་པའི་མིང་ཅན་རྣམས། 3 བ་༣༧་ན་ལ་ལྷགས་པའི་མིང་ཅན་རྣམས། 4 བ་༣༧་ན་ལ་ལྷགས་པའི་མིང་ཅན་རྣམས། 5 བ་༣༧་ན་ལ་ལྷགས་པའི་མིང་ཅན་རྣམས།

སྐྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དང་པས་ལམ་དེ་ལ་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་སྤྱིར། དེ་ལ་དང་པའི་  
རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དབང་པོ་རྣོན་པོ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ལམ་དེ་ལ་རྗེས་སུ་  
འཇུག་པའི་སྤྱིར། ཚོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཞེས་གསུངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་  
འཐད་པར་ཐལ། དབང་པོ་རྒྱལ་དང་རྣོན་པོ་དག། །ཅེས་པས་འབྲས་གནས་དབང་པོ་རྣོ་  
རྒྱལ་གཉིས་བསྟན་པ་གང་ཞིག། །འབྲས་གནས་ལ་དང་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་དང་ཚོས་ཀྱི་  
རྗེས་སུ་འབྲང་གི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པའི་སྤྱིར་ཉེ། མཛོད་ལས།<sup>༡</sup> དེ་ཆེ་དབང་པོ་རྣོ་རྒྱལ་  
དག། །དང་པས་མོས་དང་མཐོང་བས་ཐོབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

གཞན་ཡང་། དང་དང་མཐོང་ཐོབ། ཅེས་པས་སྤྱིར་འོང་ཞུགས་པ་དང་མོས་  
བ་དང་། མཐོང་ཐོབ་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་དང་། སྤྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་དེ་  
གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་བསྟན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་འབྲས་བུ་བར་བ་  
གཉིས་ཀྱི་ཞུགས་པ་དང་མོས་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་པ་དང་། དེ་མཐོང་ཐོབ་གཉིས་  
གཅིག་ཏུ་བསྟུས་ནས་བསྟན་པའི་སྤྱིར་ཉེ། ཉི་སྣང་ལས།<sup>༢</sup> འབྲས་བུ་གཉིས་པ་དང་  
གསུམ་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང་པས་ལྷག་པར་མོས་པའི་དབང་དུ་མཛོད་ནས་གསུངས་  
པ་ནི། ཞེས་དང་། <sup>༣</sup>འབྲས་བུ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ལ་ཞུགས་པ་མཐོང་བས་ཐོབ་  
པའི་དབང་དུ་མཛོད་ནས་གསུངས་པ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཁ་ཅིག་འདིར་  
བསྟན་མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་དགེ་འདུན་ལ་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། གཞུང་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་  
པ་བཅུ་དགུ་དང་། ལྷན་ཞུགས་ཞུགས་པས་ཁ་བསྐང་བས་ཉི་ཤུར་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

༡ བསྟན་འཇུག་དཔེ་བསྟར་མ། ༢།༩། མཛོན་ལ་གྲ། རྫོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན། མཛོད་ཆ་བ། ༤༧༡༡།  
༢ བསྟན་འཇུག་དཔེ་བསྟར་མ། ༤།༩། ཤེས་ལྡན་གྲ། །འབྲས་པ་ཐོལ་སྤེ། ཉི་སྣང་། ༢༡་༢༡།  
༣ བསྟན་འཇུག་དཔེ་བསྟར་མ། ༤།༩། ཤེས་ལྡན་གྲ། །འབྲས་པ་ཐོལ་སྤེ། ཉི་སྣང་། ༢༡་༢༡།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རོག་མིན་འགྲོ་འཕར་བ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་པས་རྒྱུ་དུ་མི་  
 འདྲེན་ལ། གཞན་ཅ་བའི་སྐྱུ་མེན་ལྟར་བབས་པས་བཅུ་དགུ་ཡོད་པའི་སྲིད། ལྷུན་  
 ལྷགས་ལྷགས་པ་འཕྱགས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་རྒྱལ་དང་རྗོན་པོ་དག །ཅེས་  
 པས་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ལྷགས་པ་གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ལྷུན་ལྷགས་  
 ལྷགས་པ་འཕྱགས་ལ་བསྟན་པའི་སྲིད། དེས་ན་སྲིད་འོང་འབྲས་གནས་ཚམ་པོ་བ་  
 དང་། སྲིད་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཚམ་པོ་བ་གཉིས་ལ་མིང་སྦྱོར་མཛད་པའི་རྒྱ་  
 མཚན་ཡོད་དེ། དབང་པོ་རྒྱལ་དང་རྗོན་པོ་དག །ཅེས་པས་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་  
 ལྷགས་པ་གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན། དད་དང་མཐོང་ཐོབ། ཅེས་པས་དེ་འདྲའི་འབྲས་  
 གནས་དེ་གཉིས་བསྟན་ནས་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གང་ལ་སྦྱར་བའི་སྦྱོར་གཞི་དོས་  
 ག་རྒྱུང་<sup>1)</sup>པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་སྲིད། ལླབས་འདིར་རྒྱན་ལྷགས་འབྲས་གནས་ཚམ་  
 པོ་བ་ཁ་མི་འགྲོངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་བསྟན་པས་  
 རྟོགས་རྒྱས་པའི་སྲིད། སྲིད་འོང་འབྲས་གནས་ཚམ་པོ་བ་ཁ་མི་འགྲོངས་པའི་རྒྱ་  
 མཚན་ཡོད་དེ། བར་ཆད་གཅིག་པ་བསྟན་པས་རྟོགས་རྒྱས་པའི་སྲིད། སྲིད་མི་འོང་  
 འབྲས་གནས་ཚམ་པོ་བ་ཁ་མི་འགྲོངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འདའ་བ་བཞི་བསྟན་  
 པས་རྟོགས་རྒྱས་པའི་སྲིད། དབྱ་བཅོམ་ལྷགས་པ་ཁ་མི་འགྲོངས་པའི་རྒྱ་མཚན་  
 ཡོད་དེ། ལུས་མངོན་བྱེད་བསྟན་པས་རྟོགས་རྒྱས་པའི་སྲིད་ཏེ། གསེར་བྱེད་ལས། <sup>2)</sup>  
 དེ་ལྟར་བྱས་ན་ལྷགས་པ་དང་པོ་ལ་བརྒྱད་པ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་དང་། ཆགས་བྲལ་སྟོན་  
 སོང་གི་ལྷགས་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་དང་། དེའི་འབྲས་གནས་ལ་གཉིས་སུ་བྲངས་

1) བ་ནོན་ན་བཟུང། ཏུ་ནོན་པ་གཟུང། 11396་བ་པ་གཟུང།  
 2) ལྷུ་འབྲས་བུ་ལ། གསུང་འབྲས་ཅུ། རྗེ་ཚོང་ཁ་བ། ལེགས་བཤམ་གསེར་བྱེད། 337་པ།

ངེས་ནས་འོག་མིན་འགྲོ་འཕར་བ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་པས་དོར་ལ་གཞན་  
 རྣམས་སྐྱུས་ཟེན་དུ་བང་ངོ།<sup>1)</sup> །འདི་ཁོ་ན་རྗེ་བཙུན་གྱི་བཞེད་ཀྱི་ཡིན་ཏེ། དགོ་འདུན་  
 འདི་རྣམས་མངོན་པ་ནས་བཤད་ཀྱི་བ་དང་མིང་མཚུངས་པར་བསྟན་ཅིང་། དེ་དག་  
 གྲང་ཚོས་འགའ་ཞིག་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་  
 འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ །དེ་མི་འཐད་དེ། དབང་པོ་རྩལ་དང་རྫོན་པོ་དག །ཅེས་གཉིས་ཚིག་  
 སློམ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞུང་འདིས་དགོ་འདུན་གསུམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།<sup>2)</sup> ཟེར་  
 བ། མངོན་ལས།<sup>3)</sup> དེ་ཚེ་དབང་པོ་རྫོ་རྩལ་དག །ཅེས་གཉིས་ཚིག་སློམ་པ་མི་འཐད་  
 པར་ཐལ། གཞུང་འདིས་རྒྱུན་ལྷག་འབྲས་གནས། འབྲས་བུ་ཐོང་གྲལ་པའི་ཕྱིར་  
 འོང་འབྲས་གནས། ཚགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་གསུམ་  
 བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མངོན་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ཀྱི་སྟོན་ནི། ཉི་སྣང་ལས།<sup>4)</sup> འབྲས་བུ་གཉིས་བ་དང་གསུམ་བ་ལ་  
 ལྷགས་པ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དད་དང་མཐོང་ཐོབ། ཅེས་  
 པས་འབྲས་བུ་བར་བ་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་པ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ལྷགས་  
 ཁས། གཞན་ཡང་། ཉི་སྣང་ལས།<sup>5)</sup> ལོང་དུ་འཕོ་བ་ནི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་

1) བ་ཟ་ན་༤་སྐྱུས་ཟེན་དུ་བང་ངོ། 1) ཉ་ཟ་ན་༥་སྐྱུས་ཟེན་དུ་བང་ངོ། 1) ཀ་ཟ་༦་བ་༥་སྐྱུས་ཟེན་དུ་བང་ངོ། །སྐྱུ་འབྲས་པར་མ། ལེགས་  
 བཤད་གསེང་བྲེང་ལས། ༣་ཟ་༤་སྐྱུ་རྗེ་བཞེད་དུ་བཟང་ངོ། །  
 2) བ་ཟ་ན་༤་བཤད་པ། ཉ་ཟ་ན་༥་བཞེད་པ། ཀ་ཟ་༦་བ་༤་བཞེད་པ།  
 3) བ་ཟ་ན་༤་བཞེད་པ། ཉ་ཟ་ན་༥་བཤད་པ། ཀ་ཟ་༦་བ་༤་བཤད་པ།  
 4) བ་ཟ་ན་༥་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཉ་ཟ་ན་༥་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཀ་ཟ་༦་བ་༥་བསྟན་པའི་ཕྱིར།  
 5) བསྟན་འཇུག་དཔེ་བསྟར་མ། 2) ཤ། མངོན་ལ་གྲུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིས། མངོན་ཅ་བ། ༤་ཤ། 7) །  
 6) བསྟན་འཇུག་དཔེ་བསྟར་མ། ༤་ཤ། ཤེར་ཕྱིན་ཀ། འཕགས་པ་ལོ་ལ་སྟེ། ཉི་སྣང་། 2) ཟ་༥) །  
 7) བསྟན་འཇུག་དཔེ་བསྟར་མ། ༤་ཤ། ཤེར་ཕྱིན་ཀ། འཕགས་པ་ལོ་ལ་སྟེ། ཉི་སྣང་། 1) ཟ་༥) །

མི་འབྲུག་པར་ཐལ། དད་དང་མཐོང་ཐོབ། ཅེས་པས་ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་འབྲས་  
གནས་གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །འདིར་བསྟན་མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་དགོ་འདུན་ལ་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། གཞུང་  
གིས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་བཅུ་དགུ་དག་བཅོམ་ཞུགས་པ་ཁ་བསྐྱང་བས་ཉི་ཤུར་ཡོད་  
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། སྲར་བཞིན། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འབྲུག་དེ། ཉི་སྣང་ལས།  
གང་འདི་ཉིད་ཉོན་མོངས་པ་དགུ་སྣངས་པ་ལ་ནི་ཕྱིར་མི་སྟོག་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་  
ནི་ནམ་པ་ལྟ་བུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། བར་དོར་ཡོངས་སུ་སྲུང་ན་ལས་འདའ་  
བ་ནི། ཞེས་དང་པོ་དངོས་བཟུང་། སྐྱེ་ནས་ཡོངས་སུ་སྲུང་ན་ལས་འདའ་བ་ནི། ཞེས་  
གཉིས་པ་དང་། མངོན་བར་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཉེ་སྲུང་ན་ལས་འདའ་བ་ནི། ཞེས་  
གསུམ་པ་དང་། མངོན་བར་འདུ་བྱེད་མེད་པར་ཡོང་སུ་སྲུང་ན་ལས་འདའ་བ་ནི། ཞེས་  
བཞི་པ་དང་། གོང་དུ་འཕོ་བ་ནི་སྲ་བ་ཡིན་ཉེ། ཞེས་ལྔ་པ་དང་། གང་ཡང་  
གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་མི་སྟོག་པ་དེ་ནི་འདི་ནས་འི་འཕོས་  
ནས་གཟུགས་མེད་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ནི། ཞེས་དང་། དེ་སྣང་ཕྱིར་མི་སྟོག་པ་ནི་  
དུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དུག་པ་དང་། བདུན་པ་མཐོང་བའི་ཚོས་ལ་སྲུང་ན་ལས་འདའ་  
བ་ནི། ཞེས་བདུན་པ་དང་། གང་ཡང་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འདུག་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་  
མི་སྟོག་པ་དེ་ནི་སྲུང་ན་ལས་འདའ་པ་དང་འདྲ་བའི་ཚོས་ལུས་ཀྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་  
པའི་ཕྱིར། ཞེས་བརྒྱུད་པ་དངོས་བཟུང་བ་མི་འབྲུག་པར་ཐལ། ཉི་སྣང་གི་ལུགས་ལ་  
འོག་མིན་འགོ་ནས་སྲིད་ཚེའི་འགྲོའི་བར་ལྟ་པོ་དེ་ལ་གོང་འཕོ་བ་ཞེས་གཅིག་དུ་བྱས་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟུང་སྟེ། ༩༥ ཤིང་ཕྱིན་ཀྱི། འཕགས་པ་ཕོ་ལ་སྟེ། ཉི་སྣང་། ༡༠༡༩



ནས་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་འཁྲི་གངས་ལྗེ་པ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཙམ་གྱི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་འཁྲི་དུག་པར་འདྲེན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རྒྱན་སྒྲུང་གི་ལུགས་ལ་ཡང་དེ་ལྟ་ལ་གོང་འཕོ་བ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་འདྲེན་རིགས་པར་ཐལ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས།<sup>1)</sup> གོང་དུ་འཕོ་བ་ནི་ལྟ་ལ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ་སྟེ། ཉི་སྒྲུང་ལས།<sup>2)</sup> དེ་ལ་གོང་འཕོ་ཞེས་ལྟ་པ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཙམ་གྱི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་དུག་པར་གསལ་བར་བཤད་ཅིང་། རྒྱན་སྒྲུང་ལས།<sup>3)</sup> དེ་ལྟ་ལ་གོང་འཕོའི་མིང་གིས་བསྟན་ནས་དེ་ལ་འོག་མིན་འགྲོའི་མིང་ཅན་དང་སྲིད་ཅེ་འོག་འགྲོའི་མིང་ཅན་གཉིས་སུ་སྟེ་ནས། འོག་མིན་འགྲོའི་མིང་ཅན་དེ་ལ་འཕར་བ་གསུམ་གྱི་མིང་གིས་བསྟན་པ་དང་། སྲིད་ཅེ་འོག་འགྲོའི་མིང་ཅན་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཙམ་ཞེས་བཏགས་ནས་དེ་ལ་མཐོང་ཚོས་ཞི་དང་ལུས་མངོན་གྱི་གཉིས་སུ་སྟེ་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཙུ་པའི་སྐྱ་སོར་བཞག་ཉི་ཤུར་འདྲེན་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ནི་འགྲོལ་ཆེན་གཉིས་ཀ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་ལ། ཉི་ཁྲི་ལེ་ལུ་བརྒྱད་མར། ཙུ་པའི་སྐྱས་ཟིན་པ་ཉི་ཤུ་འཁྲི་སྒྲིང་དུ། བརྒྱད་པ། རྒྱན་ལུགས། ཕྱིར་འོང་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་དང་། དག་བཙམ་ལུགས་པ་སྟེ་ཉེར་ལྟ་མཛོད་དང་ས་ཤིང་། ཙུ་པར་ཉི་ཤུར་བསྟན་པ་དང་མི་མ་ཐུན་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། བརྒྱད་པ་ནི། རྒྱན་ལུགས་ལུགས་པ་དང་པའི་རྗེས་འབྲང་དང་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བཞི་དང་། རྒྱན་ལུགས་ནི་རིགས་སྐྱེ་

1) བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟུར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། རྫོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། རྒྱན་སྒྲུང་། ༤༥༩-༡༡།  
2) བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟུར་མ། ༩༤། ཤེར་ཕྱིན་ཀ། འཕགས་པ་རྫོལ་སྟེ། ཉི་སྒྲུང་། ༡༡༡༡།  
3) བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟུར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། རྫོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། རྒྱན་སྒྲུང་། ༤༥༩-༡༡།

གཉིས་དང་། སྤྱིར་འོང་ནི་ཚེ་གཅིག་བར་ཚད་གཅིག་པའི་དང་། སྤྱིར་མི་འོང་ནི་  
 འདུལ་བ་བཞི་དང་། འོག་མིན་འགྲོ་འཕར་བ་གསུམ་གྱི་དང་། སྤིང་ཅེར་འགྲོ་དང་  
 གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་གཉིས་མཚོང་ཚོས་ཞེ་དང་ལུས་མངོན་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་  
 གཞི་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདི་དང་མཐུན་པར་ཉི་ལྔ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་  
 ལས། འཇུག་དུ་ཞུགས་པ་ཞེས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ནི་རིགས་ནས་རིགས་  
 སུ་སྐྱེ་བ་རྣམས་པ་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་དང་། འཇུག་ཅིག་སྤྱིར་འོང་བ་  
 ཞེས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བར་ཚད་གཅིག་པ་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཞེས་དང་། འ  
 ཉོན་མོངས་པ་དགུ་པ་སྤངས་པའི་སྤྱིར་མི་འོང་བ་ཞེས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་  
 རྣམས་པ་ལྔར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ལ འོག་མིན་གྱི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བའི་  
 ལོང་དུ་འཕོ་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་རྣམས་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་  
 ལྟར་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

དེས་ན་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་དེ་འདིར་བསྟན་མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་དགོ་  
 འདུན་གྱི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་ཉི་ལྱུང་ཡོད་དེ། ཇུག་ཞུགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་  
 ལྟ། སྤྱིར་འོང་གི་སྐོར་ལ་གསུམ། སྤྱིར་མི་འོང་གི་སྐོར་ལ་བཅུ། དག་བཅོམ་ཞུགས་  
 པའི་མིང་ཅན། བསེ་རུ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིང་ཅན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར།  
 དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཇུག་ཞུགས་ཞུགས་པ་དབང་རྒྱུ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་དང་། དབང་  
 རྗེན་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་མིང་ཅན་གཉིས། ཇུག་ཞུགས་འབྲས་བུ་ནས་ཅམ་པོ་བའི་

༡ བསྟན་འཇུག་དཔེ་བསྟར་མ། ལ། ཤེར་ཕྱིན་ཀ། འཕགས་པ་ལོ་ལ་སྟེ། ཉི་ལྔ་དང་། ༡༤༡༣  
 ༢ བསྟན་འཇུག་དཔེ་བསྟར་མ། ལ། ཤེར་ཕྱིན་ཀ། འཕགས་པ་ལོ་ལ་སྟེ། ཉི་ལྔ་དང་། ༡༠༦།  
 ༣ བསྟན་འཇུག་དཔེ་བསྟར་མ། ལ། ཤེར་ཕྱིན་ཀ། འཕགས་པ་ལོ་ལ་སྟེ། ཉི་ལྔ་དང་། ༡༠༡༣།  
 ༤ བསྟན་འཇུག་དཔེ་བསྟར་མ། ལ། ཤེར་ཕྱིན་ཀ། འཕགས་པ་ལོ་ལ་སྟེ། ཉི་ལྔ་དང་། ༡༩༡།

མིང་ཅན། རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེའི་མིང་ཅན་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་སྲིད། གཉིས་པ་  
 སྲུབ་སྟེ། སྲིད་འོང་ལྷགས་པའི་མིང་ཅན། སྲིད་འོང་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་བའི་མིང་  
 ཅན། དེ་བྱུང་པར་ཅན་ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ་པའི་མིང་ཅན་གསུམ་དུ་ཡོད་  
 པའི་སྲིད། གསུམ་པ་སྲུབ་སྟེ། སྲིད་མི་འོང་ལྷགས་པའི་མིང་ཅན། འདའ་བ་བཞིའི་  
 མིང་ཅན་བཞི། འོག་མིན་འགྲོ་དབྱེ་གཞིར་བྱས་ནས་དེ་ལས་སྤེ་བའི་འཕར་བ་གསུམ་  
 གྱི་མིང་ཅན་གསུམ། མིན་ཅེའི་མཐར་སྲུབ་འགྲོར་བཏགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་  
 བཅོམ་དབྱེ་གཞིར་བྱས་ནས་དེ་ལས་སྤེ་བའི་མཐོང་ཆོས་ཞི་དང་ལུས་མངོན་བྱེད་  
 གཉིས་ཀྱི་མིང་ཅན་གཉིས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྲིད། དེ་རྣམས་གཞུང་གིས་བསྟན་  
 ཚུལ་ཡོད་དེ། དབང་པོ་རྒྱལ་དང་རྗོན་པོ་དག། །ཅེས་པས་རྒྱན་ལྷགས་ལྷགས་པ་དང་  
 པའི་རྗེས་འབྲང་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གཉིས་ཀྱི་མིང་ཅན་གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན་  
 བས། རྒྱན་ལྷགས་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་བའི་མིང་ཅན་དེ་ཤུགས་ལ་བསྟན། རིགས་  
 བས་རིགས། ཞེས་པས་རྒྱན་ལྷགས་རིགས་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱི་མིང་ཅན་གཉིས་དངོས་སུ་  
 བསྟན། དད་དང་མཐོང་ཐོབ་ཅེས་པས་སྲིད་འོང་ལྷགས་པ་དད་མོས་པ་དང་མཐོང་  
 ཐོབ་པ་གཉིས་གཅིག་དུ་བྲས་པ་དང་། སྲིད་མི་འོང་ལྷགས་པ་དད་མོས་པ་དང་མཐོང་  
 ཐོབ་པ་གཉིས་གཅིག་དུ་བྲས་པའི་སྲིད་འོང་ལྷགས་པ་དད་སྲིད་མི་འོང་ལྷགས་པའི་  
 མིང་ཅན་གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན། བར་ཆད་གཅིག། །ཅེས་པས། སྲིད་འོང་ཆེ་གཅིག་  
 བར་ཆད་གཅིག་པའི་མིང་ཅན་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ཤུགས་ལ་སྲིད་འོང་འབྲས་  
 གནས་ཙམ་པོ་བའི་མིང་ཅན་དེ་བསྟན། བར་སྐྱེ་ནས་དང་། །བྱེད་དང་བྱེད་མིན། ཞེས་  
 པས་འདའ་བ་བཞིའི་མིང་ཅན་བཞི་དངོས་སུ་བསྟན། འོག་མིན་འགྲོ། །འཕར་གསུམ།

ཞེས་པས། འཕར་བ་གསུམ་གྱི་མིང་ཅན་གསུམ་དངོས་སུ་བསྟན། སྲིད་ཅེད་མཐར་  
ཐུག་འགྲོ། །གསུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་མཐོང་བ་ཡི། །ཚོས་ལ་ཞི་ལུས་མངོན་སུམ་  
བྱེད། །ཅེས་པས་མཐོང་ཚོས་ཞི་དང་། ལུས་མངོན་བྱེད་ཀྱི་མིང་ཅན་གཉིས་དངོས་  
སུ་བསྟན་ནས། དག་བཅོམ་ཞུགས་པའི་མིང་ཅན་དེ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ།  
བསེ་རུ། ཞེས་པས། བསེ་རུ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིང་ཅན་དེ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་  
ཕྱིར་ཉེ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས།<sup>1)</sup> འབྲས་བུ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ལ་གནས་པ་དང་། འབྲས་  
བུ་བཞི་པ་ལ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་ནི་གོ་སླ་བ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱབ་པ་མ་བཤད། ཅེས་  
གསུངས་པའི་ཕྱིད།

གསུམ་པ་བྱེ་བ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ། བཏོ་ལས། བརྒྱད་པའི་  
མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་ནས། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་བར་  
ཉེར་ལྗེ་མདོ་ཚན་ཉེར་ལྔས་བསྟན་པ་ནི་སྤར་གཞུང་འགྲེལ་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་  
པ་ལྟར་དོ། །དེ་ཡང་མདོའི་བསྐྱབ་དོན་ལ་བཞི། བརྒྱད་པ། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀྣམ་པ།  
འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པ། དག་བཅོམ་ཞུགས་པ། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིང་ཅན་དང་ལྗེ་  
ལས། དང་པོ་ལ་དབྱེ་གཞི་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། གཉིས་པ་ལ་དད་པའི་རྗེས་  
འབྲང་དང་། ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གཉིས། ཐོད་ཀྣམ་ལ་ཡང་ཞུགས་པ་དང་། འབྲས་  
གནས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་ཀྱི་ཞུགས་པ་དད་མོས་པ་  
དང་། དེ་མཐོང་ཐོབ་པའི་མིང་ཅན་གཉིས། གཉིས་པ་ལ་ཕྱིར་འོང་དང་། དེའི་ཕྱིར་མི་  
འོང་གཉིས། གསུམ་པ་མཐར་གྱིས་པ་ལ། རྒྱན་ཞུགས། ཕྱིར་འོང་། ཕྱིར་མི་འོང་གི་

1) བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ས། ༡༡ ཤེར་ཕྱིན་ཆ། རྫོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། རྒྱན་སྒྲུང་།

མིང་ཅན་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། དབྱེ་གཞི་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་མིང་ཅན། དེ་ལས་སྐྱེ་  
བའི་རིགས་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱི་མིང་ཅན་གཉིས། གཉིས་པ་ལ། སྤྱིར་འོང་འབྲས་གནས་  
བར་ཚད་གཅིག་ལ། གསུམ་པ་ལ། དབྱེ་གཞི་སྤྱིར་མི་འོང་། དེ་ལས་སྐྱེ་བའི་འདུང་  
བ་བཞི། འཕར་བ་གསུམ་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་འོག་མིན་འགྲོ། དེ་ལས་སྐྱེ་བའི་འཕར་བ་  
གསུམ། དབྱེ་གཞི་གཞུགས་ཀྱི་ཆགས་བཙོམ་སྲིད་ཅེ་འི་མཐར་ཐུག་འགྲོ་གཉིས།  
དེ་ལས་སྐྱེ་བའི་མཐོང་ཚོས་ཞི། ལུས་མངོན་བྱེད། དམ་བཙོམ་ཞུགས་པ། རང་  
སངས་རྒྱས་ཏེ། ཉེར་ལྷ་པོ་རིམ་བཞིན་མདོ་ཚན་ཉེར་ལྷས་བསྟན་བ་དེའི་དོན་ཅ་  
བར་དངོས་བསྟན་བཅུ་བདུན་དང་། ཤུགས་བསྟན་གསུམ་སྟེ་ཉི་ཤུར་བསྐྱུས་ནས་  
འཆད་དོ། །

བཞི་བ་དེ་དག་གང་གིས་མཚོན་པ་ལ། འོ་ན། དགེ་འདུན་འདི་དག་འབྲ་བ་རྒྱ་  
མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་ཐེག་ཆེན་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བསྟན་ན། དེ་  
དག་དང་ཚོས་མཚུངས་གང་གིས་སྦྱར་ཞེ་ན། དེ་དག་དང་སྤངས་ཉོགས་ཆ་ཅམ་དང་  
སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་གསུམ་གྱིས་སྦྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་འཆད།

ལྷ་བ་བྱུང་བར་གྱི་ཚོས་གཞན་བསྟན་པ་ལ། མདོའི་དཀའ་གནད་དང་། དགེ་  
འདུན་གྱི་ས་མཚམས་བསྟན་པ། མཚན་ཉིད་པ་དང་བཏགས་པ་བ་བཤད་པ་དང་  
གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཉ་དད་མོས་ཀྱི་མདོར། བྱང་ཆེན་ཐབས་ལ་མི་མཁས་པ་  
གང་དག་བསམ་གཏན་བཞི་པོ་རྣམས་སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་  
རྣམས་ལ་སྦྱོད་པར་བྱེད་ཅིང་བསམ་གཏན་ཐོབ་པ་དེས་ཀྱང་ལྷ་ཆེ་རིང་པོ་རྣམས་

༡ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ས། ༡༦། ཉི་མེ་ཀ། ལྷོན་པ་བཙོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ། ༡༣༤།

སྤྱི་སྤྱོད་ཞེས་གསུངས་པ་ལ།

ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ལྷ་ཚེ་རིང་  
 བོད་སྤྱོད་བ་ལེན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ལྡོག་<sup>1</sup> བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པའི། །ཡན་  
 ལག་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་ཚེ་རིང་བོད་སྤྱོད་བ་དེ་སྤྱོད་  
 ལམ་པར་མི་རིགས་ཏེ། ཐེ་ཚོམ་མི་དལ་ཟད་པ་དང་། །ཞེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་ལམ་  
 རྫོད་ནས་མི་ཁོམ་པར་སྤྱོད་བ་ཟད་པར་སྤངས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོགས་ལམ་  
 པར་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། འདིར་བསྟན་དགོ་འདུན་དགོན་མཚོག་དེ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་  
 དགོ་འདུན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེད། འདིའི་ལན་ལ། དུལ་རྒྱུ་ལའི་མཁས་པ་  
 རྣམས་ན་རེ། ཚོད་བ་དེའི་སྤྱོད་མེད་དེ། ལྷ་ཚེ་རིང་བོད་སྤྱོད་བའི་བྱང་སེམས་སྤྱོད་  
 ལམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་སྤྱོད་ལམ་རྫོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡོད་  
 པའི་ཕྱིར། ངན་འགོ་ལ་སོགས་པའི་མི་ཁོམ་པར་སྤྱོད་བ་ཟད་པར་གསུངས་པ་ནི་ཐེག་  
 ཆེན་གྱི་སྤྱོད་ལམ་རྫོད་ནས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་ལམ་བཟོད་པ་  
 བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བར། <sup>2</sup> ངན་འགོ་མེད་པའི་ཚོས་ཆེན་པོ་ལ་བཟོད་པའི་  
 ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐེ་ཚོམ་མི་དལ་ཟད་པ་དང་། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་  
 མི་འགལ་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྫོད་ཅེར་མི་ཁོམ་པ་པལ་ཆེར་ཟད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་  
 ཕྱིར། ཞེས་ཟེད། དུལ་ཨོ་དེ་ལ་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། སྤྱོད་མེད་དེ། འདིར་  
 བསྟན་དགོ་འདུན་དང་བྱང་སེམས་སྤྱོད་ལམ་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པས། ལྷ་ཚེ་རིང་  
 བོད་སྤྱོད་བའི་བྱང་སེམས་སྤྱོད་ལམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དུལ་གོང་ཀ་ནའི་མཁས་པ་

<sup>1</sup> བ་ལོ་བ་༤ རྣམ་ལྡོག་ །༡༩༩༠་བ་༤ རྣམ་ལྡོག་ །༡༩༩༠་ན་༩་རྣམ་ལོག་ །  
<sup>2</sup> བསྟན་འཇུག་དཔེ་བཅུ་ར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཅ། རྫོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ ༩༩་<sup>2</sup>་༡༩།

དག་ལོ། ཚོད་པ་དེའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ལྷ་ཚེ་རིང་པོ་ལ་མི་ཁོམ་པ་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་  
པ་ལས། དང་པོ་ནི། ཕྱི་རོལ་པའི་ལམ་གྱིས་ཁམས་དང་ས་ལོག་མ་ལས་འདོད་  
ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱས་ཏེ། དེར་སྐྱེ་བ་ན་འཆི་བའི་ཚེ་ལོག་ལྷ་སྐྱེས་པས་དཔལ་  
བར་ལྷུང་བས་མི་ཁོམ་པ་ཡིན། གཉིས་པ་ནི། བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེ་བདེན་པ་མ་མཐོང་  
བ་ལག་འཁྱིལ་བ་ལེས་གཉེན་ངན་པའི་སྣོ་བས་གྱིས་དེར་སྐྱེས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་གྱི་  
མ་གུ་དང་རང་གི་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ལ་སོགས་པའི་མ་གུས་སྡུ་མ་ལྷུང་མི་ཉམས་  
བས་མི་ཁོམ་པར་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ལེས་རྒྱས་པའི་མདོ་ལས། སངས་རྒྱས་  
སྣན་པར་བརྗོད་པས་དགེ་སྣོང་དམིགས་པ་ཀུན་ལ་གནས་པར་མཚུངས་པ་ཞེས་བྱ་  
བ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྣོད་གཅིག་ཡོད་པ་ལྷ་ཚེ་རིང་པོར་སྐྱེས་པ་ན་གདུལ་བྱ་གཞན་མེད་  
ནས་ལྷུང་བ་ལས་འདས་ཏེ་ཡང་མིར་སྐྱེས་པའི་དོན་མཚོན། ཅེས་གསུངས་པ་ལྷུང་  
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེས་ན་སྐྱོར་ལམ་པ་མི་ཁོམ་པ་བྱང་བས་དེར་སྐྱེ་བ་མི་འགལ་  
ལོ། ཞེས་བེད། ལུགས་དེ་གསུམ་ག་མི་འཐད་དེ། ལུགས་དེ་གསུམ་གས་འདིར་  
བསྟན་དགེ་འདུན་ལ་སོ་སྐྱེ་ཡོད་པར་འདོད་པ་གང་ཞེག། འདིར་བསྟན་མཚོན་བྱ་དོན་  
གྱི་དགེ་འདུན་ལ་འཕགས་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྷུང་གོང་དུ་བསྐྱབས་ཟེན་པའི་  
ཕྱིར། དེས་ན་ཚོད་པ་དེའི་སྐྱོན་མེད་དེ། འདིར་བསྟན་དང་མོས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་  
སེམས་ཡོད་པ་དེ་སྐྱོན་ཚེ་རབས་སྡུ་མ་ཞེས་ལ་དེར་སྐྱེས། ཕྱིས་མའི་ནང་དུ་  
འཕགས་ལམ་ཐོབ་པ་དེ་དབང་རྒྱལ་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུགས་གསུམ་གོད་

༡ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༧༥། མདོ་སྤྱི་ག །སྐྱོན་པ་བཙོས་ལྷན་འདས། ཡེ་ལེས་རྒྱས་པའི་མདོ། ༧༥༡༡༡

འཛོམས་ལས། ༡ ཐབས་མི་མཁས་པ་སྣ་མ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་སྲོད་པ་དང་པ་རོལ་  
ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྲོད་པ་ལ་བཙུན་ཡང་ཐབས་མི་མཁས་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་སྣ་ཚེ་  
རིང་པོར་སྤྱེས་ཏེ། དུས་དེ་སྤིང་གཅིག་གི་བར་དུ་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པ་ལ་མི་བཙུན་པར་  
གྱུར་ནས་སྤྱིར་མིའི་ནང་དུ་སྤྱེས་པའི་ཚེ་སྲོན་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པ་ལ་སྲོད་སྲོད་པའི་  
མཐུས་བཙུན་པར་བྱེད་ཀྱང་དབང་པོ་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་  
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། མདོ་ལས། སྤིང་ཚེའི་མཐར་ཐུག་གསོ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་  
ཚགས་བཙུན་གཉེས་གཟུགས་མེད་དུ་སྤྱེ་བར་བཞད་པ་མི་འཐད་དེ། མདོ་སྤྱད་  
པར། ༡ བྱང་ཚུབ་ཡོན་ཏན་པ་རོལ་སྤྱོད་ཉམས་འགྱུར་འོང་ཞེས། །གཟུགས་མེད་  
ཁམས་སུ་སྤྱེ་བ་དོན་དུ་གཉེར་མི་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ན། སྤྱོན་མེད་དེ།  
དེར་སྤྱེ་བར་གསུངས་པ་དེ་དེར་སྤྱེ་བའི་རྒྱ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྣོམས་འདུག་ཐོབ་པ་  
ཅེས་ལ་དགོངས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེས་ན་སྤྱེ་བ་ལ་དབང་མ་ཐོབ་ན་དེར་སྤྱེ་བ་སྤིང་གྱང་  
དབང་ཐོབ་ནས་མི་སྤྱེ་སྤྱེ། ཀུན་བཏུས་ལས། ༡ གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་རྣམ་པར་  
སྤངས་པའི་བསམ་གཏན་དང་ལྡན་ལ། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། ༥ བྱང་ཚུབ་སེམས་  
དབང་འཕྲོད་འདོད་པ་དང་གཟུགས་ན་སྲོད་པ་ཡིན་གྱི་གཟུགས་མེད་ན་སྲོད་པ་ནི་མ་  
ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་གནས་མེད་པའི་ཕྱིར། མཐུའི་ཁྱད་པར་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེར་ཕྱིན་ལ། རྩོམ་སྤྱི་ཉིས་མཚན་དཔར་གྲགས། ལུ་མ་གསུམ་གཞོན་འཛོམས། ༡༩༦་༡༣།  
༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༥། ཤེས་རབ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི། །སྤོན་པ་བཙུན་ལྡན་འདས། མདོ་སྤྱད་པ། ༣༥་༦།  
༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༦། སེམས་ཅན་རེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༩༥་༣། ༡༥།  
༤ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༦། སེམས་ཅན་རེ། སྤོབ་དཔོན་ཚེན་པོ་རྒྱལ་བའི་སེས། ཀུན་བཏུས་ཀྱི་འགྲེལ་པ། ༡༡༥་༩་༡༣།



ཐོབ་པ་དག་དེར་མི་སྐྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིད། ཡང་འཕར་གསུམ་གྱི་སྐབས་  
གྱི། མདོ་ལས། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རོ་སྤང་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་སྡེ་ལ་སྐྱོམ་ལས་  
ཉམས་པར་བཤད་པ་དང། བསམ་གཏན་གྱི་དབང་གིས་ལྷ་གནས་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བར་  
བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་རྣམས་གྱིས་བསམ་གཏན་གྱི་རོ་སྤང་  
བ་མེད་པའི་བྱིད། ཟེར་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། འདིར་བསྟན་འཕར་པའི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་  
སེམས་འགའ་ཞིག་སྐྱོན་སོ་སྐྱེའི་གནས་སྐབས་སུ་དེ་ལྟར་རོ་སྤང་བ་ལ་དགོངས་པ་  
ཡིན་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་དགེ་འདུན་གྱི་ས་མཚམས་བསྟན་པ་ལ།

ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ལ་དོན་དམ་པའི་སེམས་དང་པོར་བསྐྱེད་  
པ། མ་གོས་པའི་སྐྱོད་པ་ལ་ཞུགས་པ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་  
པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་སུ་ཡོད་ལ། དང་པོ་དེ་ས་དང་པོ་བ་ལ་བྱེད། གཉིས་པ་དེ་ས་  
གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་གྱི་བྱང་སེམས་ལ་བྱེད། གསུམ་པ་ནི་ས་བརྒྱད་པ་  
ཡན་ཆད་གྱི་བྱང་སེམས་ལ་བྱེད། བཞི་པ་ནི། ས་བཅུ་པའི་གནས་སྐབས་གྱི་བྱང་  
སེམས་ལ་བྱེད་ཅིང། ས་དང་པོ་བ་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དབང་པོ་རྗེ་རྒྱལ་གཉིས་  
དང། རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བ། རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་གཉིས་ཏེ་ལྗེའི་  
མིང་ཅན་དང། ས་གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་ལ། ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ། ཕྱིར་མི་  
འོང་ཞུགས་པ། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བ་དང། དེ་ལྟར་བར་ཅན་བཞི་དང།  
ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་གྱི་བྱང་སེམས་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་དང། ས་དགུ་པ་དང་བཅུ་པ་  
ལ། དག་བཙུན་ཞུགས་པ་དང། སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བསེ་རུ་ལྷ་བྱའི་

རང་སངས་རྒྱས་གྱི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་འདོགས། །ཅེས་ཟེར་ན། ཕྱིར་མི་འོང་གི་  
མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་དེ་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཚད་གྱི་བྱང་སེམས་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་པ་མི་  
འཐད་དེ། མཐོང་ཚོས་ཞི་དང་། ལུས་མངོན་བྱེད་གྱི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་དེ་ས་  
རྒྱལ་པ་ནས་འདོགས་ཤིགས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྣམ་བཤད་ལས།<sup>༡</sup> སྲིད་ཅེད་ཉོན་མོངས་པ་  
དང་ལྷན་པ་བྱང་སེམས་ས་རྒྱལ་པ་བ་དེ་ཉི་ཤུའི་གྲངས་འདི་ན་བརྒྱད་ལས་གཞན་  
རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །མཐོང་ཚོས་ལ་ཞི་བ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་  
བའི་སྦྱེ་བ་ཟད་པར་ཐོབ་པ་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་གྱི་ཉིང་དེ་འདི་ན་གྱིས་ལུས་  
གྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་བཙོ་ལྷ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ལ་  
རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་དང་ཚོས་གྱི་རྗེས་འབྲང་གི་མིང་ཅན་  
དང་། ས་གཉིས་པ་ནས་ལྷ་པའི་བར་གྱི་བྱང་སེམས་ལ་རིགས་ནས་རིགས་སྦྱེད་མིང་  
ཅན་གྱི་བྱང་སེམས། ས་རྒྱལ་པ་བ་ལ་ཕྱིར་འོང་ལྷགས་པ། ས་བརྟུན་པ་བ་ལ་ཕྱིར་  
འོང་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བ་དང་། དེ་བྱུང་པར་ཅན་གཉིས། ས་བརྒྱད་པ་དང་དགུ་པ་  
ལ། ཕྱིར་མི་འོང་ལྷགས་པ་དང་། ས་བརྟུན་པ་བ་ལ་འདའ་བ་བཞི་ནས་ལུས་མངོན་བྱེད་  
གྱི་བར་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་རྣམས་སུ་འདོགས་གོ། །ཞེས་ཟེར་  
ན། མཐོང་ལམ་སྤྱད་བལྟམ་ཚོས་ཤེས་ཀྱི་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དེ་རྒྱུན་ལྷགས་  
ལྷགས་པའི་མིང་ཅན་དུ་ཐལ། མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་བཙོ་ལྷ་ལ་གནས་པའི་  
བྱང་སེམས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱུན་

༡ ལྷ་འབྲས་པར་ས། གསུང་འབྲས་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྦྱོང་པོ་རྒྱན། ༡༩༩༧  
༢ བ་༩༧་བ་༣་ཚོས་ཤེས། ༡༩༩༧་བ་༩་ཚོས་ཤེས། ༡༩༩༧་བ་༩་ཚོས་བཙོན།

ལྷགས་འབྲས་གནས་ཀྱི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་སྲིད་ཉེ། ལམ་རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དེ་རྒྱུན་ལྷགས་འབྲས་གནས་ཀྱི་མིང་ཅན་གང་ཞིག །སྤྱི་བའི་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བའི་སྲིད། གཞན་ཡང་། དགོ་འདུན་འདི་རྣམས་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་སྐྱོར་བ་མི་འཐད་དེ། ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་དང་བར་ཆད་གཅིག་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་དག་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོགས་ཀྱི་བྱང་སེམས་སུ་བཤམ་པའི་སྲིད། དེ་ལྟར་ཡང་གསེར་གྲེང་ལས།<sup>1</sup> འདི་དག་རིམ་བཤམ་ས་རིམ་ཅན་ཁོ་ན་ལ་སྐྱོར་བ་མི་འཐད་པར་གོ་སྟེ། ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་དང་བར་ཆད་གཅིག་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་དེ་དག་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོགས་ཀྱི་བྱང་སེམས་སུ་བཤམ་པའི་སྲིད། ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད། དེས་ན་འཕགས་པས་ནི་རྗེས་འབྲང་གཉིས་མཐོང་ལམ་བ་དང་། ལྷག་མ་སྐོམ་ལམ་བ་ཡིན་ལ། བྱང་པར་ལྷགས་པ་བཞི་ཉིས་བརྒྱ་བ་བར་བཤམ་སྟེ། དཔོན་གྱིས་རྒྱུན་ལྷགས་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བ་མཐོང་ལམ་བ་དང་། ལྷག་མ་རྣམས་སྐོམ་ལམ་བར་བཤམ་དོ། །

གསུམ་པ་ལ། འོ་ན་འདིར་བསྟན་མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་དགོ་འདུན་ལ་རྒྱུན་ལྷགས་སོགས་སུ་གསུངས་པ་དེ་དག་དངོས་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་ནམ། བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོའི་སྟོབ་མ་དུགས་པོ་དབང་སྐྱབ་ཚུལ་བྲིམས་ནི། བྱང་སེམས་ལ་རྒྱུན་ལྷགས་སོགས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་དོན་ཡོད་པས་དངོས་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་ལ་བཏགས་པ་ཉི་མ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར། ཨར་ཆེན་པོ་དང་སྲིད་ཀྱི་མཁས་

1 ལྷ་འདུམ་པར་མ། གསུང་འདུམ་ཙ། རྗེ་ཚོང་ཁ་བ། ལེགས་བཤམ་གསེར་གྲེང་། ༣༡༠་༣།  
 2 བ་ལ་པ་པ་ལ་བཞི་ས་བརྒྱ་བ་བར་བཤམ། 17་ལ་ལ་པ་ལ་བཞི་ས་བརྒྱ་བ་བར་བཤམ། 17་ལ་ལ་པ་ལ་པ་ལ་བཞི་ས་བརྒྱ་བ་བར་བཤམ།  
 3 བ་ལ་ལ་ལ་བཏགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། 17་ལ་ལ་ལ་བཏགས་པ་མ་མ་ཡིན་ནོ། 17་ལ་ལ་ལ་བཏགས་པ་མ་མ་ཡིན་ནོ།

བ་ཁ་ཅིག །སྲང་སེམས་ལ་རྒྱན་ལྷགས་སོགས་སུ་གསུངས་པ་དེ་མཚན་ཉིད་པ་  
ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྲང་འདས་ཀྱི་རྒྱན་གྱི་ལམ་ལ་ལྷགས་པས་རྒྱན་  
ལྷགས་སུ་འདོག་པ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱན་གྱི་ལམ་ལ་ལྷགས་པ་ལ་ཡང་  
རྒྱན་ལྷགས་སོགས་སུ་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

ཁ་ཅིག །སྲང་སེམས་ལ་ལྷགས་འབྲས་མཚན་ཉིད་པ་ཡོད་ཀྱི་ཐེག་དམན་ལ་  
དེ་བཞག་ཏུ་མེད་དེ། རྒྱན་ལྷགས་ཀྱི་དོན་སྲང་འདས་ཐོབ་པའི་ལམ་གྱི་རྒྱན་ལ་ལྷགས་  
པ་ལ་བྱེད་རིགས་པ་གང་ཞིག །ཐེག་དམན་ལ་སྲང་འདས་མཚན་ཉིད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།  
ཞེས་ཟེར་བ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། དམན་ལམ་སྡོན་དུ་མ་སོང་བའི་མཐོང་ལམ་སྟུག་  
བསྐྱེད་ཚོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔལ་དེ་རྒྱན་ལྷགས་ལྷགས་པ་ཡིན་པར་  
ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་འདྲའི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔལ་དེ་  
རྒྱན་ལྷགས་སུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བསམ་གཏུན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་མ་  
ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། དེས་འདོད་ཉོན་དྲུག་པ་སྤངས། དེས་སྲིད་ཉོན་དྲུག་པ་མ་སྤངས་  
པའི་དམན་ལམ་སྡོན་དུ་མ་སོང་བའི་སྲང་སེམས་དེ་ཕྱིར་འོང་དུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སྲང་  
བྱ་རིམ་གྱིས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྲང་བྱ་ཅིག་ཅར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམན་  
ལམ་སྡོན་དུ་མ་སོང་བའི་སྲང་སེམས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང་། གཞན་  
ཡང་། འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་པའི་དམན་ལམ་སྡོན་དུ་མ་སོང་བའི་སྲང་སེམས་  
འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་དུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སྲིད་ཉོན་དགུ་པ་སྤང་བར་ཐལ། འདོད་པ་  
གང་ཞིག །སྲང་བྱ་ཅིག་ཅར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། དམན་ལམ་སྡོན་དུ་མ་སོང་

བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། རྟགས་སོང།

གཞན་ཡང། གཞི་བསྟུ་བ་ལས།<sup>1</sup> ཅིའི་སྲིད་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་སྐྱོན་མེད་པ་  
ལ་ཞུགས་པས་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། རྒྱན་ལ་འཇུག་པ་ཡོངས་སུ་མ་  
གྲུབ་པའི་སྲིད་རོ། །ཞེས་དང།<sup>2</sup> ཅིའི་སྲིད་ལན་ཅིག་སྲིད་འོང་བར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན།  
བསམ་བཞིན་དུ་སྲིད་པ་ཚད་མེད་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་སྲིད་རོ། །ཞེས་དང།<sup>3</sup> ཅིའི་  
སྲིད་སྲིད་མི་འོང་བར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་རྣམས་སུ་གནས་ཤིང་འདོད་པའི་  
ཁམས་སུ་ཡང་སྐྱེ་བའི་སྲིད་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ལ་  
ཞུགས་གནས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་པའི་སྲིད། ཁོ་ན་རེ། དེ་འཐད་པར་ཐལ། ཉི་སྣང་  
ལས།<sup>4</sup> དེ་ལ་དགོ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ནི་འདིར་སྲིད་མི་ལྡོག་པའི་དགོ་འདུན་ཡིན་  
པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ནས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་དད་པའི་རྗེས་སུ་  
འབྲང་བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། དེས་རྒྱན་  
ཞུགས་ཞུགས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ཅོམ་ཡིན་པའི་སྲིད།  
དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། བྱང་སེམས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། ཉི་སྣང་  
ལས།<sup>5</sup> བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་

1 བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟུང་ན། 26 ། སེམས་ཅོམ་ཡི། སྐོབ་དཔོན་རྒྱལ་བའི་སྲས། མངོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པའི་རྣམ་བཤད། 1664  
27  
2 བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟུང་ན། 26 ། སེམས་ཅོམ་ཡི། སྐོབ་དཔོན་རྒྱལ་བའི་སྲས། མངོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པའི་རྣམ་བཤད། 1664  
28  
3 བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟུང་ན། 26 ། སེམས་ཅོམ་ཡི། སྐོབ་དཔོན་རྒྱལ་བའི་སྲས། མངོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པའི་རྣམ་བཤད། 1664  
29  
4 བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟུང་ན། 26 ། ཤེས་ལྡན་གྱི་འཕགས་པ་ལོལ་སྐྱེ། ཉི་སྣང་། 263  
5 བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟུང་ན། 26 ། ཤེས་ལྡན་གྱི་འཕགས་པ་ལོལ་སྐྱེ། ཉི་སྣང་། 163

ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷུ་པ་ལས། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། རང་སངས་རྒྱས་ཡིན་  
ན། ཐེག་པ་འབྲིང་པོའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཡིན་ན། ཐེག་པ་  
ཚེན་པོའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང། དམ་བཅའ་དེ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། བྱང་སེམས་དང། གཞུགས་མེད་  
ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་གཞི་མ་སྤུན་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞུགས་མེད་ཁམས་སྤྱི་བའི་ལེན་  
པའི་བྱང་འཕགས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་བསམ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བའི་བྱང་འཕགས་མེད། དེར་  
ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བའི་ལེན་པའི་བྱང་འཕགས་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལྷུ་བ་སྟེ། མདོ་  
སྤྱད་པ་ལས།<sup>1)</sup> བྱང་རྒྱལ་ཡོན་ཏན། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་བ་ལྷུ་བ་སྟེ།  
རྒྱུད་རྒྱ་མ་ལས།<sup>2)</sup> འཕགས་པས་འཆི་དང་ན་བ་དང། །རྒྱ་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་རྩད་ནས་  
སྤངས། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་དབང་གིས་སྐྱེ། །དེ་ལ་དེ་མེད་ཕྱིར་དེ་མེད། །ཅེས་གསུངས་  
པའི་ཕྱིར། མཁས་བ་ལྷུང་ལ་སོགས་བ་ནི། བྱང་སེམས་ལ་རྒྱུན་ལྷགས་སོགས་སྤྱི་  
གསུངས་བ་དེ་བཏགས་བ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དེ་ལྟར་འདོགས་པའི་ཚོས་གསུམ་ཚང་བའི་  
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

རང་ལུགས་ནི། ལུགས་འདི་ལྟར་འཐད་དེ། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་འཁོར་ལོའི་མདོ་  
ལས། བྱང་སེམས་ལ་རྗེས་འབྲང་གཉིས་བརྒྱད་པ་རྒྱུན་ལྷགས་ཕྱིར་འོང་དང། ཕྱིར་མི་  
འོང་དགྲ་བཅོམ་ཉམ་སོས་རང་རྒྱལ་སྟེ་དགྲའི་བརྗེ་མཛད་བ་དེ་བཏགས་བ་བ་ཡིན་པའི་  
ཕྱིར། འོ་ན། མདོ་དེ་ཉིད་ལས།<sup>3)</sup> དག་སྟོང་རྣམས་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་རྒྱུར་མེད་པ་ལ་རྒྱུའི་

---

1) བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 3༥། ཤེས་རབ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི། ལྟོན་བ་བཅོམ་ལྟན་འདས། མདོ་སྤྱད་པ། 31།6།  
2) བསྐྱེད་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 2༡། སེམས་ཅམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྲམས་མགོན། རྒྱུད་རྒྱ་མ། ༥༥3༥།  
3) བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 6༥། མདོ་སྟེ་ཞ། ལྟོན་བ་བཅོམ་ལྟན་འདས། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་འཁོར་ལོའི་མདོ། 6337༥།

འདུ་ཤེས་སྐྱེས་པ་དཔེར་བཞག་ནས་རྒྱན་ཞུགས་སོགས་གསུངས་པས་འབྲས་བུ་  
བཞི་དང་རང་རྒྱལ་མ་ཡིན་པ་ལ་དེ་དག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་དེ་དག་གི་འདུ་ཤེས་བསལ་  
བའི་ཕྱིར་དུ་བྱང་སེམས་ལ་བརྒྱད་པ་ལ་སོགས་པར་བཤད་པའི་དགོངས་པ་འདི་  
དག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྗེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་  
རྣམས་འབྲས་བུ་བཞི་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཅམ་གྱིས་ཚོགས་ཤེས་ཤིང་།  
དེ་ལས་གོང་དུ་བཞོད་དུ་མེད་དོ་སྐྱེས་དུ་བསམ་པ་<sup>1)</sup> བ་རྣམས་ཐེག་ཆེན་ལ་བྱང་པའི་  
ཕྱིར་དུ་བརྒྱད་པ་སོགས་དེ་དག་བྱང་སེམས་ཉིད་ལ་ཡོད་པར་བརྟན་པས་དགོངས་  
པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་དེ་ལྟར་བཏགས་པའི་དགོངས་གཞི་དང་དགོས་པ་དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་  
རྣམས་གང་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་བཏགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་དང་སྲང་  
རྟོགས་ཆ་འབྲ་བ་ཅམ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། <sup>2)</sup>  
སངས་རྒྱས་མཐོང་ལ་ཆགས་མེད་དེ། །སེམས་ཅན་དབག་མེད་དང་པར་བྱེད། །དེ་  
ཅི་དེ་ལ་ཆགས་མེད་དེ། །དེའི་ཕྱིར་སྐྱོ་ལྡན་དང་རྗེས་འབྲང་། །ཞེས་དང་། <sup>3)</sup> ཚོས་  
རྒྱན་བསམ་གྱིས་མི་ཁུབ་པ། །རྒྱན་དུ་<sup>4)</sup>ལས་ཀྱི་འདའ་མི་བྱེད། །ཚོས་ཉིད་དེ་ཅི་  
རྗེས་སུ་ཐོབ། །དེ་ཉིད་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་། །ཞེས་དང་། <sup>5)</sup> ལོག་པ་བརྒྱད་ལས་  
ཤིན་ཏུ་འདས། །རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་ལ་རེག །ཡང་དག་བརྒྱད་ལ་ཞེན་པ་

1) བ་ལེལ་ན་ཉི་ཤུའི་སྐྱེས་དུ་བསམ་པ་རྣམས། 1955 ལོ་ན་ཉི་ཤུའི་སྐྱེས་དུ་བསམ་པ་རྣམས། 1955 ལོ་ན་ཉི་ཤུའི་སྐྱེས་དུ་བསམ་པ་རྣམས། 1955 ལོ་ན་ཉི་ཤུའི་སྐྱེས་དུ་བསམ་པ་རྣམས། 1955 ལོ་ན་ཉི་ཤུའི་སྐྱེས་དུ་བསམ་པ་རྣམས།  
2) བཀའ་འབྲུང་དཔེ་བཅུ་རྩ་༤༥། མདོ་སྐྱེ་ཞ། སྐྱོན་པ་བཙེན་ལྡན་འདས། ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་འཁོར་ལོའི་མདོ། 1955 ལོ་  
3) བཀའ་འབྲུང་དཔེ་བཅུ་རྩ་༤༥། མདོ་སྐྱེ་ཞ། སྐྱོན་པ་བཙེན་ལྡན་འདས། ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་འཁོར་ལོའི་མདོ། 1955 ལོ་  
4) བ་ལེལ་ན་རྒྱན་དུ། 1955 ལོ་ན་རྒྱན་དུ། 1955 ལོ་ན་རྒྱན་དུ། 1955 ལོ་ན་རྒྱན་དུ། 1955 ལོ་  
5) བཀའ་འབྲུང་དཔེ་བཅུ་རྩ་༤༥། མདོ་སྐྱེ་ཞ། སྐྱོན་པ་བཙེན་ལྡན་འདས། ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་འཁོར་ལོའི་མདོ། 1955 ལོ་

མེད། །དེའི་སྤྱིར་བརྒྱད་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་དང་། ༡ །ལམ་ལ་རྒྱན་ཞེས་དེས་  
 ༡ །བརྗོད་དོ། །བསམ་དུ་མེད་པ་སངས་རྒྱས་ལམ། །གང་དག་ལ་ལ་འདིར་གནས་  
 བ། །དེ་དང་དེ་དག་རྒྱན་ལ་གཞོལ། །ཞེས་དང་། ༡ །གང་གིས་བྱང་རྒྱལ་འབྲུག་འབྲུག་  
 བའི། །རྒྱན་རྣམས་མང་པོ་རབ་གསུངས་པ། །རྒྱན་དེ་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས། །དེ་དག་  
 འཚོལ་ཞེང་འོང་བ་ཡིན། །ཞེས་དང་། ༤ །འགྲོ་བ་རྣམ་གསུམ་གང་དུ་ཡང་། །དེ་ནི་སྤྱིར་  
 ཞེང་མི་འགྲོ་སྟེ། །སངས་རྒྱས་ཚོས་རྣམས་ཐོབ་པས་ན། །དེ་ནི་སྤྱིར་མི་འོང་ཞེས་  
 བརྗོད། །ཅེས་དང་། ༥ །གང་གིས་སེམས་ཅན་སྤྱུག་བསྐྱེད་པ། །ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་  
 དེ་ཡིས་བཅོམ། །ཉོན་མོངས་པ་ལས་སེམས་ཅན་གྲོལ། །དེས་དེ་དག་བཅོམ་ཞེས་  
 བརྗོད་དེ། ༦ ། །ཞེས་དང་། ༧ །བྱང་རྒྱལ་ཞི་བ་རྣམས་པ་མེད། །རྟོག་པ་མེད་པར་རྣོག་པ་  
 བྱེད། །སྤྱི་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་ལ་རྣོག་པ། །དེས་དེ་ཉན་ཐོས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་དང་།  
 ༨ །མ་རིག་ཀུམ་མཁའ་མི་བཞེན་ཏེ། །ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་མེད། །འདི་  
 བེ་མངོན་དུ་གྱུར་པས་ན། །རང་རྒྱལ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་  
 སྤྱིར་ རྒྱལ་སྟེ། མདོ་འདིས་གང་ཟག་དགྲུ་པོ་དེ་བྱང་སེམས་ལ་བཞག་པས། །རྗེས་  
 འབྲང་སོགས་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་ཡང་བྱང་སེམས་ལ་བཏགས་པར་འབྲུག་པའི་སྤྱིར་ དེ་

༡ བཀའ་འབྲུག་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། མདོ་སྟེ་ཞ། རྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་འཁོར་ལོའི་མདོ། ༤༥༥། ༡༡།  
 ༢ བ་༤༤༤བ་༣ དེས་བརྗོད་དོ། །༡༧༤༤བ་ ༣ དེས་བརྗོད་དོ། །༡༧༥༤བ་༣ དེས་བརྗོད་དོ། །  
 ༣ བཀའ་འབྲུག་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། མདོ་སྟེ་ཞ། རྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་འཁོར་ལོའི་མདོ། ༤༤༥། ༡༡།  
 ༤ བཀའ་འབྲུག་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། མདོ་སྟེ་ཞ། རྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་འཁོར་ལོའི་མདོ། ༤༤༥། ༡༡།  
 ༥ བཀའ་འབྲུག་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། མདོ་སྟེ་ཞ། རྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་འཁོར་ལོའི་མདོ། ༤༤༥། ༡༡།  
 ༦ བ་༤༤༤བ་༥ དེ། །༡༧༤༤བ་༥ དེ། །༡༧༥༤བ་༤ དོ། །  
 ༧ བཀའ་འབྲུག་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། མདོ་སྟེ་ཞ། རྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་འཁོར་ལོའི་མདོ། ༤༤༥། ༡༡།  
 ༨ བཀའ་འབྲུག་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། མདོ་སྟེ་ཞ། རྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་འཁོར་ལོའི་མདོ། ༤༤༥། ༡༡།



ལྷར་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཐེག་དམན་གྱི་སྐྱེས་བུ་རྒྱུང་བཞི་ལྟ་བུར་གང་གང་  
ཟག་ཡ་བརྒྱད་ཁོ་ན་དགེ་འདུན་ཡིན་གྱི། བྱང་སེམས་རྣམས་དགེ་འདུན་མ་ཡིན་  
ནམ་སྐྱུམ་པའི་ལོག་ཉེག་སྒྲིག་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཉེ། རྒྱུང་བཞི་ལ་  
སོགས་པ་ནི་རབ་བྱུང་གི་རྟེན་ཅན་ལ་སྐྱབས་ཡིན་ལ། བྱང་སེམས་ལ་བྱིས་པའི་རྟེན་  
ཅན་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་འདྲའི་དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་སྤྱིར།

དེ་ལྟར་ཡང་། ཉམ་འོད་ལས་ཉན་ཐོས་གྱི་གང་ཟག་དང་མི་འབྲ་བ་ནི་ཡིད་  
ཆེས་པའི་དོན་དུ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡོད་དེ། ཐེག་  
པ་གསུམ་གྱི་གང་ཟག་འཚོལ་བར་འགྲུང་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་སྤྱིར། །

ཤེར་ཕྱིན་སྐྱས་དོན་རིན་ཆེན་གསལ་བའི་གཏེར། །  
མདོ་རྒྱན་འགྲེལ་གསུམ་སྐྱར་བའི་ལེགས་བཤམ་ཆེ། །  
སྐྱུ་དབང་རོལ་མཚོ་རྒྱས་བྱེད་སྐྱོར་བཅོམ་དགེས། །  
མད་བྱུང་བཤམ་སྐྱབ་དགའ་སྐྱོན་རྒྱས་གྱུར་ཅིག། །

དགེ་ལེགས་འཕེལ། །

༡ བསྐྱར་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་ས། ༡༧། ཤེར་ཕྱིན་ད། བཞི་ཉ་ཆེན་པོ་འཇིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྐས་ལ། རྩེ་དོན། ༧༩༧།

---

བར་ཡུང་སློན་ཚིག་

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།  
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཚོས་ཚུལ་དལ་འབབས་སྤྱང།  
ཚིག་གི་གཞེགས་མ་རེས་ཡུང་དུག་གསུམ་གྱི།  
དྲི་མ་ཡོངས་འཇུག་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི།  
  
བར་དུ་བསྐྱེན་པའི་ནམ་དཀར་ཡུང་པོའི་མཚུས།  
ཡང་དག་ཚོས་ཀྱི་སྐོ་མོ་སློང་སྤག་བརྒྱ།  
གདངས་ཉེ་རྒྱུད་ལྗེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་བ།  
རེས་ལེགས་ཉོར་བྱའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་འཇམ་སྐྱིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སློན་ནམ་  
འདྲེན་ལྷ་ཀྱ་སེརྗེའི་རིང་ལུགས་སྐོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་བ་སོགས་འབྲལ་ལུན་ལེགས་  
ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ཉང་བསྐྱེན་གྲུབ་མཐའ་རེས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་  
དག་དབང་དུ་བསྐྱེན་དང་བསྐྱེན་འབྱུང་གང་ལའང་སྐྱར་ཚོག་པའི་དགོ་བསྐྱེད་སློན་  
ཚིག་དུ་ལྷ་ཀྱའི་དགོ་སློང་ཚོས་སྐྱ་བ་དག་དབང་སློ་བཟང་བསྐྱེན་འདྲིན་རྒྱ་མཚོས་  
སྐྱར་བཤོ།

---

སེར་བྲེས་མཁས་སྣམ་གྱི་ཚང་གི་ས་རྗེ་བཅུན་ཡིག་ཚད་པེ་བསྐྱར་མ་ཞུ་སྤྱི་གསལ་སྤྱི་ལས་བྲེད།  
ལས་གཞི་འདི་ལ་ཚོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་མ་སྐྱབ་འགྲུང་ཚ་ཚང་དང་དབར་སྐྱབ་གནང་མཁན་

བཅས།

སེར་བྲེས་མཁས་སྣམ་གྱི་ཚང་གི་བྱ་གཞི་མཛོད་སྤྱི་ལས་ཉི་ཤུ་བ།

ཞུ་སྤྱི་གསལ་འགན་ཁུར་བ།

སེར་བྲེས་ལྟ་རམས་པ་དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

དཔེ་རྙིང་ཁག་དུག་དང་ཞིབ་བསྐྱར་གནང་མཁན།

ཕྱི་ལོ་ (༡༩༡༩) ལོའི་སེར་བྲེས་མཁས་སྣམ་གྱི་ཚང་གི་འདུལ་བ་གསུང་རྙིང་།

དབུ་མ་གསུང་རྙིང་གོང་ལོག །བར་བྱིན་འཛིན་གྱི་བཅས་ནས་འདེམས་བསྐྱོས་ཞིབ་བསྐྱར་ལས་

བྲེད་རྣམ་པ།

ཐ་མའི་ཞུ་དག་གནང་མཁན།

སེར་བྲེས་མཁས་སྣམ་གྱི་ཚང་གི་དཔེ་མཛོད་དགེ་བཤེས་ལྟ་རམས་པ།

དཀར་ཆག་སྤྱི་གསལ་མཁན།

ཕྱི་ལོ་ (༡༩༡༩) ལོའི་སེར་བྲེས་མཁས་སྣམ་གྱི་ཚང་གི་ལྟ་རམས་འཛིན་གྱི་

ཡིག་ཚང་དངས་བའི་མཛོད་བསྐྱབ་བཅས་ཀྱི་ལུང་འཚོལ་མཁན་དང་དེ་བསྤྱི་གསལ་པ།

ཕྱི་ལོ་ (༡༩༡༩) ལོའི་སེར་བྲེས་མཁས་སྣམ་གྱི་ཚང་གི་འདུལ་རྙིང་འཛིན་གྱི་དང་འདུལ་གསུང་ལོག་

མའི་འཛིན་གྱི་བཅས་ནས་ལུང་འཚོལ་བའི་ལས་བྲེད་རྣམ་པ།

ལས་དུས།

ཕྱི་ལོ་ (2012) རྣམ་ (2015/08/07) བར་ལོ་ངོ་བཞེད་འདི་དེད།

འགྲེམ་སྤེལ་བྲེད་མཁན་དང་དབར་སྐྱབ་བདག་དབང་སེར་བྲེས་མཁས་སྣམ་གྱི་ཚང་།

ཕྱི་ལོ་ (2015) ལོར་སྤྱི་གསལ་སྤྱི་གསལ་དཔེ་བསྐྱར་མའི་བར་གཞི་ཚོག་མཐའ་བསྤྱི་གསལ་